

Dominko Zlatarić

Ljubav Pirama i Tižbe
Pjesni u smrt od razlicijeh

Pjesni razlike

SADRŽAJ

LJUBAV PIRAMA I TIŽBE	7
[POSVETA]	9
LJUBAV PIRAMA I TIŽBE	10
PJESNI U SMRT OD RAZLICIJEH	16
U SMRT GOSPODINA MIHA MATUFIĆA.	16
U SMRT GOSPOĐE LINJE JEROVE KLISOVIĆ.	16
U SMRT ISTE.	17
U SMRT GOSPOĐE MADE NIKOVE ZLATARIĆ, GOSPODINU BARU ZLATARIĆU NJE SINU.	17
NADGROBJE GOSPODINA MIHA MONALDA.	18
U SMRT GOSPODINA BARA ZLATARIĆA.	18
U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI DIJANI DRŽIĆ ŽENI NJEGOVOJ.	19
NADGROBJE ISTOGA.	19
U SMRT GOSPODINA MAROJA MAŽIBRADIĆA ŠULJAGE.	20
U SMRT GOSPODINA BARTOLOMEA PEŠONA.	20
U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI FIORI DZUDZORIĆ ŽENI NJEGOVOJ.	21
U SMRT GOSPODINA TOMKA VODOPIĆA.	22
U SMRT GOSPOĐE KATE MIHOVE ZLATARIĆ.	22
U SMRT GOSPODINA ANDRUŠKA NEMANJIĆA, GOSPODINU NIKU DŽUKA NALJEŠKOVIĆA.	23
U SMRT GOSPODINA ŠIMUNA ZLATARIĆA OCA SVOGA.	23
U SMRT GOSPODINA SAVKA MIŠETIĆA GLUŠCA.	24
U SMRT GOSPODINA MARA JERKULIĆA, GOSPODINU FRANU BRATU NJEGOVU.	24
U SMRT ŠIMUNA SINA SVOGA PRVOROĐENOGA	25
U SMRT ISTOGA.	26
U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI MARI DŽONOVIĆ ŽENI SVOJOJ.	26
NADGROBJE ISTOGA.	27
U SMRT KATE KĆERE SVOJE KOJA PRIMINU NA 8. NOVEMBRA 1596.	28
U SMRT ISTE.	28
U SMRT ISTE.	29
U SMRT GOSPOĐE KATE DŽONKOVE RULJIĆIĆ.	29
U SMRT GOSPODINA ANDRIJE MERNIĆA.	30
DUŠI SVOJOJ.	30

PRISLAVNOJ DJEVICI MARIJI. _____	31
PJESNI RAZLIKE _____	32
SONETTO DI BARTOLOMMEO NALE IN LODE DEL SIGNOR DOMENICO DI SIMONE ZLATARIĆ. _____	32
DEL MEDESIMO. _____	33
MIHO DOMINKA ŠIMUNA ZLATARIĆA. _____	33
PJESAN I. Zač da ja ne zovu blažen tvoj plam i stril _____	34
PJESAN II. Od kosi prameni s kim zlato gubi čes _____	34
PJESAN III. Kad lice veselo ovej vil' najprija _____	35
PJESAN IV. Ka zvijezda zlobiva vodi vas naprijeda _____	35
PJESAN V. Prošli su mnogi dni (koli sam pritužan!) _____	36
PJESAN VI. Veće krat nemir moj odlučim tebi rit _____	36
PJESAN VII. 'Mrem s tebe', rijeh tebi; 'rugaš se', reče ti _____	36
PJESAN VIII. Čini što s' počela; ne vjeruj zlu momu _____	37
PJESAN IX. Mnogi bde želeći vaskolik svit vladat _____	37
PJESAN X. Ka srića bi moja i milos oni dan _____	38
PJESAN XI. Kad godir mjesto ja spomenem i vrime _____	38
PJESAN XII. Kaže se ma vila milosna neki hip _____	39
PJESAN XIII. Studena vil nika užiže pozori _____	39
PJESAN XIV. Čudiš se sved, vilo, i prašaš na svak čas _____	40
PJESAN XV. Ako t' moj obraz blijed ugodno nî gledat _____	40
PJESAN XVI. Da meni veseli ne braniš pogled tvoj _____	40
PJESAN XVII. U HVALU POKOJA I MIRNE PAMETI. _____	41
PJESAN XVIII. U HVALU JEDNE VILE I NJE LIPOSTI. _____	41
PJESAN XIX. TUŽI SE NA ODVRTNOS SVOJE VILE. _____	42
PJESAN XX. UZDISAN'JE NA PRVO SVOJE BITJE SLOBODNO, CVILEĆI POSLEDNJE PODLOŽNO LJUBAVI. _____	43
PJESAN XXI. RAT SUPROĆ OMRAZI. _____	43
PJESAN XXII. Nesrećni ljubovnik svudi se oziru _____	44
PJESAN XXIII. U drugoj čim strani prosvjetlja sad druge _____	44
PJESAN XXIV. Ljuvene pun tuge tukuć se pozađoh _____	45
PJESAN XXV. GOSPODINU DINKU RANJINI VLASTELINU DUBROVAČKOMU. _____	45
PJESAN XXVI. BOLES NA DALEČE SVOJE GOSPOĐE. _____	46
PJESAN XXVII. NEPOKOJ NA DALEČE SVOJE GOSPOĐE. _____	46
PJESAN XXVIII. TUŽBA DA ZALUDU DVORI JEDNU VILU KOJA NE ZNA LJUBAV ŠTO JE. _____	47
PJESAN XXIX. GOSPODINU S. B. _____	48
PJESAN XXX. MOLBA JEDNOJ MLADICI DA GA PRIGRLI. _____	48

Dominko Zlatarić: Pjesme

PJESAN XXXI. NADGROBJE VICE. _____	49
PJESAN XXXII. ŠPOTICA PRIJATELJU. _____	49
PJESAN XXXIII. GOSPODINU DINKU RANJINI. _____	49
PJESAN XXXIV. NENAVIDOS NOĆI. _____	50
PJESAN XXXV. U SMRT KATE SVOJE SESTRE. _____	51
PJESAN XXXVI. VILI BJEGUĆOJ. _____	51
PJESAN XXXVII. GOSPODINU F. K. _____	52
PJESAN XXXVIII. U SMRT F. P. _____	52
PJESAN XXXIX. NIKA ČINI DAR OD SVOGA ZRCALA BOŽICI VENERI. _____	53
PJESAN XL. LJUBOVNIK UČINJEN PRAH OD ČASA. _____	54
PJESAN XLI. NADGROBJE N. N. _____	54
PJESAN XLII. NADGROBJE N. N. _____	55
PJESAN XLIII. NADGROBJE MARGARITE. _____	55
PJESAN XLIV. GOSPODINU S. B. _____	56
PJESAN XLV. Pokle sam kroz ljubav pun smrtna nemira _____	56
PJESAN XLVI. Što hoću? što činim? s kijem li boj spravljam bit? _____	57
PJESAN XLVII. Odlučim ja mnokrat ovoj vil ne dvorit _____	58
PJESAN XLVIII. Opet se pripravlja ufan'je k meni doć _____	58
PJESAN XLIX. GOSPODINU MARU KLJAŠIĆU. _____	59
PJESAN L. Čemu već da cvilim? zašto li nastoju _____	60
PJESAN LI. VILI BJEGUĆOJ. _____	61
PJESAN LII. NADGROBJE DINKA RANJINE. _____	61
PJESAN LIII. Ja gorim i pojem veselo u pjesan _____	62
PJESAN LIV. Ljuvena toli moć oblada tužnu mnom _____	62
PJESAN LV. Ti želiš nemila, da mi prij' dođe smrt _____	63
PJESAN LVI. Koli ja prominjen ćutih se u meni _____	63
PJESAN LVII. Sad s ribam steć Febo, ke mati Ljubavi _____	64
PJESAN LVIII. Da bi mi moć lipos izdvorit ovej vil' _____	64
PJESAN LIX. KAJE SVOJE GRIJEHE I PROSI OD BOGA MILOS. _____	65
PJESAN LX. Tegnu me tva ruka, Bože moj, ter boles _____	65
PJESAN LXI. Sve je već žestočij' udorak ki meni _____	66
PJESAN LXII. U plač se obraća razgovor slatki moj _____	66
PJESAN LXIII. ŠALI S GIZDAVIJEM PRIJATELJEM (S TOMOM NADALOM BUDISLAVIĆEM). _____	67
PJESAN LXIV. Za moju nesreću molbami ke stvorih _____	70
PJESAN LXV. Velmi se ponosiš kroz dike ljuvene _____	70
PJESAN LXVI. Ti svijetlijem pozorom sunčana uresa _____	71
PJESAN LXVII. Hoće li ikada vrijeme doć, da pozrem _____	71
PJESAN LXVIII. Ne čin', da tvoj um zamijera _____	72

PJESAN LXIX. Uzdah se odveće u moju nekad moć _____	73
PJESAN LXX. NADGROBJE BUĆA PLOVDINJANINA. _____	73
PJESAN LXXI. Vuhuje da boli, ter s himbom ištuć lik _____	73
PJESAN LXXII. Ova me gospoja hitro tač priblazi _____	74
PJESAN LXXIII. Dali ja plaćen bih svakim zlom za trud moj _____	74
PJESAN LXXIV. Priđe dan ki nosi žestok glas; čujem rit _____	75
PJESAN LXXV. Neka ti zao človik gizda se u zlobi _____	76
PJESAN LXXVI. Strile van izima i oštri ljuven bog _____	76
PJESAN LXXVII. Hitro tajim i pokrivam _____	77
PJESAN LXXVIII. Mnoga je razlikos u mislijeh sved mojih _____	78
PJESAN LXXIX. Poprav se može rit, gospoje, da nije _____	79
PJESAN LXXX. Čemu je suzami da glasim nemir moj _____	79
PJESAN LXXXI. Lipos kom nadili Bog tebe svršeno _____	80
PJESAN LXXXII. Ljubav mi sved pravi: Zamijeraj ovuj vil _____	80
PJESAN LXXXIII. Sad se ja blažen mnim: ovdi je vil draga _____	81
PJESAN LXXXIV. Gizdava gospoje, sva diko ljubavi _____	81
PJESAN LXXXV. Krasnu te svršeno i dragu Bog sazda _____	82
PJESAN LXXXVI. Sužan bit i gorit u ognju zlo nije _____	84
PJESAN LXXXVII. Od tebe čuh ja rit, kad ti cvil odkrih moj _____	84
PJESAN LXXXVIII. Jur dzora vrhu nas rumen zrak razmeće _____	85
PJESAN LXXXIX. SMRT PORCIJE BRUTOVE. _____	85
PJESAN XC. Veće krat budem reć sam sebi: Što tvoriš? _____	86
PJESAN XCI. U PRVO KNEŠTVO GOSPODINA JERA KLISOVIĆA 1609 SETEMBRA. _____	86
PJESAN XCII. Bojeć se da meni vik se ti neć smilit _____	87
PJESAN XCIII. Čim dalek moja čes drži me po sili _____	87
PJESAN XCIV. Čemu neć da čekaš? ali se toj prima _____	88
PJESAN XCV. Što takoj, gospoje, u ognju pribivaš _____	88
PJESAN XCVI. Trnem ja predajuć i ne imam pokoja _____	89
PJESAN XCVII. Još od prij' svu moju stavil sam kripko moć _____	89
PJESAN XCVIII. Jur poznam i vidim, da zaman stupaje _____	90
PJESAN XCIX. Još odkle ti pozna da divni pogled tvoj _____	90
PJESAN C. Ljubke ti plamene iz lijepijeh očiju _____	91
PJESAN CI. Toli je čes moja pritužna, da u vik _____	91
PJESAN CII. Molim te, Bože moj, proć meni obrati _____	94
PJESAN CIII. Što veće gospođu ja molim, to veću _____	95
PJESAN CIV. Deset ljet prohodi, ako se ne varam _____	95
PJESAN CV. Pokle želiš da t' očitim _____	96
PJESAN CVI. Kad lišce na prozor ovaj vil iznese _____	97
PJESAN CVII. Deset krat zora dan skončavši noć stvori _____	98

Dominko Zlatarić: Pjesme

PJESAN CVIII. Dali, jaoh, dvije zvizde ljuvene prikri mrak _____	98
PJESAN CIX. Mnokrat mi ljuven boj tač prike zda trude _____	99
PJESAN CX. Toli drag i sladak i toli pun čudnih _____	99
PJESAN CXI. Poče se odkrivat očiju svitli zrak _____	100
PJESAN CXII. Već lijepe dvi oči svital dan izvode _____	100
PJESAN CXIII. Pritrudne me oči, sve suze parjajte _____	101
PJESAN CXIV. Ljuven luk i strile ne držah od scjene _____	101
PJESAN CXV. Ginu, jaoh, kako san sva dobra na saj svit _____	102
PJESAN CXVI. Evo zrak iz oči ljuvenih prosiva _____	103
PJESAN CXVII. Što se tač nemila ponosiš od mene _____	104
PJESAN CXVIII. U srdžbi proć meni ljubav luk opreže _____	104
PJESAN CXIX. Općaše daj u san gospoja k meni prit _____	105
PJESAN CXX. Tebi se dah u dar i nijesam veće moj _____	105
PJESAN CXXI. Česa dil obraz tvoj i pozor ljuveni _____	106
PJESAN CXXII. Tebe sam vrh svijeh vil ke slovu ljepotom _____	106
PJESAN CXXIII. Zlo ti me ovaj vil porazi nevjerom _____	107
PJESAN CXXIV. Nî čudo da moje dni trajem u smeći _____	107
PJESAN CXXV. Gizdave mnoge vil' stanem ja gledaje _____	108
PJESAN CXXVI. Svak zaman svis trudi u misleh na saj svit _____	108
PJESAN CXXVII. Sve na svit prihodi, sve trpi do mala _____	109
PJESAN CXXVIII. Nisam ja dostojan, hud sluga, da primim _____	109
PJESAN CXXIX. Iz oči od vile ka ljubko tancaše _____	110
PJESAN CXXX. Slavju koji s milim pjesni _____	110
PJESAN CXXXI. Oh kosi prameni ki ste tač u slavi _____	111
PJESAN CXXXII. Evo t' ja umiram, ne trati strile man _____	112
PJESAN CXXXIII. Nigdir se ne ustavlja protivna meni čes _____	113
PJESAN CXXXIV. Mnokrat se ja spravim opojen ljubezni _____	113
PJESAN CXXXV. U prvi cvijet moje mladosti drag ukras _____	114
PJESAN CXXXVI. Želiš znat, kako ja provodim ove dni _____	114
PJESAN CXXXVII. Hlepim ja i ginu od straha za gledat _____	115
RJEČNIK _____	116
ABECEDNI POPIS PJESAMA _____	120

Dominko Zlatarić: Pjesme

LJUBAV PIRAMA I TIŽBE

zajedno s nekolicijem pjesni učinjenijem u smrt od razlicijeh

PO DOMNKU ZLATARIĆU.

U BNECIJEH, POLAK ALDA.

Ad
Dominicum Aurium
equitem ornatissimum.

Stanislaus Marullus Macedo.

Pyramon et Thisben, victuri exemplar amoris,
dum resonas patriis, Dalmata, carminibus,
audit et haec Phoebus. Babilon, concede Rhacusae,
Et tu (si pudor est) Naso latine, sile.

Dominko Zlatarić: Pjesme

MNOGO UZVIŠENOJ I SVAKOM SVIJETLOM KRJEPOSTI

NAREŠENOJ VLADICI

FLORI DZUDZORIĆ PESCIONI

DOMINKO ZLATARIĆ.

Ne bih uzeo, vrijedna i plemenita gospođe, da pride kadgodi priko pameti vašemu gospodstvu, da dugo vrijeme ali ijedna zgoda može u meni prikratit koji dio želje s kojom sam ja vaše krjeposti vazda zamijerao i počitao. Zašto, ako bi odlučeno da vi od nas na dalek provodite život u latinskoj zemlji, bi također odlučeno da sved u pameti mojoj pribiva vječna spomena od vas i da misli moje nikad ne pristaju, gdje godijer sam, razbirat na blizu neizmijerne hvale vaše. U biljeg od toga, imajući ova moja pisma nadvor izit, hotio sam posobito imenom vašega gospodstva uresit Ljubav Pirama i Tizbe, kojoj sam ne bez uzroka priložio njeke pjesni učinjene od mene u smrt od dražijeh prijatelja i rodjaka koje od malo dana ovamo ugodno bi onomu ki sve može dozvat s ovoga nevoljnoga svijeta na bolji život. Zašto, kako ne mogu ne smutit se čestokrat smrti njih, tako ne mogu ne boljet se u svako doba odijeljen'jem vašijem kojijem ste dvigli mjestu ovomu našem pravo urešen'je i taku svjetlos kakvu bržek nigda prije ne vidi u sebi; izvan toga, ako vam za ino ne bude ovi moj dar ugodan, bit će daj cijec spomene od kojegodi od onijeh duša kijeh imena zdrži u sebi. A ja se naslađujem da sam vašemu cvijetnomu imenu poklonio kojigodi dohodak rosom od pjesni u polju od ovijeh knjiga, neka po tomu latinski pisci budu se probudit, slavit ljepotu i čas vašu i uzdvizat dostojnijem hvalami vaš razum, videći da nakon toliko godišta koje nam ste vazeli, ne možete učinit da se u našoj pameti smrse vaše vrijednosti. Primi dake vaše gospodstvo u milos ovu moju dobru volju, i ovijem knjigam budite štit od obranjen'ja, koje se će vele čestite držat da ih ruke vaše privračaju i oči dostoje se gledat; mnogo se će poslije čestitije držat, ako se uzdostojite bit im vlastita gospođa i pomna obraniteljica, s česa ću ja velik razgovor primit i ganut se, ako vam bude ugodno, izvesti na svijetlo ne mao broj pjesni koje sam u vašu hvalu učinio. I ovdj svršujući, molim Boga da gospodstvo vaše dugo vrime u čestitu životu na svijetu podrži za ures i diku od svijeta.

LJUBAV PIRAMA I TIZBE

DOMINKA ZLATARIĆA.

Ponovit ja sam rad plam davne ljubezni
s ke nekad Babel grad prija zle boljezni;
tim, Cvite uresni svim dari od zgora,
pomoć mi dat ne ckni iz tvoga pozora.

Obrati, Fiora, proć meni pogled tvoj,
u kom je ma zora, tere dan svijetli moj,
neka ja po takoj milosti moć stečem,
što spravljam da sve toj izvršim i rečem.

Jer stojim kako nijem bez tebe, ti si red,
ti s' nauk s kojim grem od tamnijeh ponaprijed,
tako da mnozi blijed obraz jur imiju,
zavidna srca zled kim nî moć da skriju.

Evo zrak očiju proć meni zamijeram,
od kih stvar vridniju pod nebom ja ne znam.
U meni tijem se plam, da spjevam, upiri,
ljuvezan ku Piram i Tizba s njim tiri.

Onamo, gdi miri grad visok obzida
kraljica ka smiri sve želje bez stida,
i hitro spovida muškim se imenom,
kraljevstvo ter prida sinu pak s vrimenom,

ovi dva s kobju zlom vidješe bijeli dan,
zlim zvizde zlamenom gledav ih sa svih stran:
jednak im zgar bi dan rok i vik i po tom
biješe im sazidan ujedno dom uz dom.

On čudnom lipotom meu mladim najviše
i dobrim životom i znan'jem sloviše;
a ona čas biše i ures jedini
divic ke imiše tad istok u scini.

Dominko Zlatarić: Pjesme

Susjedstvo učini spoznan'je meu njima;
i ljubav sjedini željama skladnima;
s godišti, obima i ljubav veća bit
poče, i većima željama njih mučit.

Tim hćahu da slučit bude ih svitla čas
s vjerom kom izručit ufahu svoj trud vas,
ali im taku las oci dati ne htješe,
braneć što u njih vlas obranit ne biješe.

Ter skrovno počese obadva tad gorit,
ni misli već smješe nikomur otvorit.
Očima govorit i rukom, ne usti
općahu, ter zorit rič ka se ne izusti.

Što se oganj već bljusti potajno ljuveni
bude, već raspusti s gorcijem se plameni. - -
Od starih biješe dni (jošte se zidući)
pukal im općeni, nu tanko, zid kući

Toj skrovno budući od vijeka svijem bilo
(ljubavi tajuci što se je ukriilo?),
vam se je zgodilo da najprije vidiste,
ljuveni, ter milo put riječem odkriste;

besjedeć toli ste skrovne sve rane,
i oce kriviste, koji vam lik brane.
Tuj misli izbrane gredijehu izreći,
Piram s ove strane, Tizba s one stěći;

tuj vas dan čineći u šapteh bili bi,
ki tiho mrmnjeći kroz taj mir prošli bi,
i na izmijen pokli bi paru od ust primili,
veće krat oni bi ovako pravili:

"Oh zidu nemili, zač braniš neredno
da drazi i mili stanu se ujedno?
Jeda li krivedno toliko čini t' se,
pustit nam zajedno svim tilom združiti se?"

Ako li toj rit se, odveće biv, ne ima,
način poljubit se zač ne daš ustima?
Ni se vik reć prima neharni da ti smo,
što ričem k ušima s tebe drum primismo.

Dominko Zlatarić: Pjesme

Radosni velmi smo i takom daru tvom,
i velmi tebi smo držani s razlogom."
Kad s mukom tuj mnogom besjedu svršahu,
pod večer, "stoj s bogom!", meu sobom pravljahu;

i miru davahu celove koji moć
po sebi ne imahu na drugu stranu proć.
A kad bi zora oć činila kriposti
ognjem kim tamna noć prosvjetlja mrklosti,

i kad bi svjetlosti sunčan zrak svijetu dal
i rosnu zadosti travicu optekal,
svaki bi od njih stal na mjesto općeno
i svoje izrekal sve želje ljuveno.

I takoj skroveno besjedeć njeki dan,
prij' tegaj tužbeno stvoriv plač žalostan,
daše red, netom van s crnijemi krili noć,
vodeći trudnim san i pokoj, bude doć,

da stave svu njih moć privarit straže tad
i takoj na dvor poć ostaviv dom i grad;
iz grada ter pošad, za dugo man ne it,
na grob Ninov došad, pod dubom tuj se skrit.

Toj murva davnjih lit z bilim plodom biše,
i živac izročit pod sincom nje vriše.
Taj uvit staviše. I svjetlos od zgori,
ka im zač jur ckníše, u vode zanori,

iz voda kijeh gori pride noć s tamnosti,
ter vrata otvori Tizba u radosti
(prij' tegaj s hitrosti svojih privarivši),
stisle se mrklosti oda svud već bivši;

velom se pokrivši iz kuće otide
(za ljubav sve smivši) i na on grob pride;
pod dubom tuj side mneći bit čestita,
kad evo izide lavica srdita

ka usta polita sva krvi nošaše
od volov kih sita na živcu pit hćaše.
Tizba, jer svijećaše mjesec, kad ugleda
gdi z daleč iđaše strašna zvijer naprijeda,

Dominko Zlatarić: Pjesme

sva strahom uspreda i skrit se želeći,
u spilu sva blijeda, htje prid njom uteći,
put koje bježeći, veo s kijem se odpravi
spuznuv joj niz pleći, za sobom ostavi.

Kad se već izbavi od žeđe ku upi,
lavica k dubravi za otit postupi,
i na veo nastupi Tizbin, ki najprije
krvavijem poskupi ustmi, pak razdrije.

A Piram poznije iz grada izašad,
kad stope vidije koje zvir ođe tad,
pobljedi, i gork jad poče ga zlo morit,
još krvav veo našad, tako sta govorit:

"Ova će umorit jedna noć draga dva,
od kih dostoja bit ona dugo živa,
duša je ma kriva, ja te, vaj! razčinih,
u mjesta strašiva ki t' noćno poč činih.

A sam se oblinih prije ne doć jadovan,
ter ostah, vrh inih da ću bit žalovan.
U lavi! kim su stan hridi ove, pridite
sad ovdik meni van, tere me razdrite,

ovu put poždrite, zlobivu jaoh vele!
zač, kasni, doć cknite, gdi vam se vesele?
Što pravim? smrt žele srca s kim smin'ja nî".
Tizbin veo dvignuv s tle, pod sročen dub poni.

Kad poznan veo oni izljubi i nad njim
dosta suz izroni, s uzdasi ognjenim,
još reče: "moju prim' krv", ter udari se
u prsi gvozdjem kim opasan vidi se;

i taj ga čas ize zloj rani iz sride,
i u znak doli se na zemlju ukide.
Mnoga krv izide s naglosti puštena,
ka točkom otide vrh duba zelena;

kako cijev mjedena kada se od zgori
gdi bude spojena, koji čas otvori,
otide van gori voda u visinu,
i plaho žamori kroz malu puklinu.

Dominko Zlatarić: Pjesme

Krv uz dub kud minu, voće toj polivši,
u čudnu načinu bi crno stamnivši,
i svud se razlivši murve još namasti
korijen, polit bivši crvenom tom masti.

A Tizba u vlasti ne buduć još svoji,
s takom ju oblasti mnogi strah posvoji,
zasve jer se boji, vrati se, da svomu,
ako već postoji, ne uckni dragomu.

Po mjestu onomu očima zrčuci,
i dušom još k tomu pođe ga ištući,
pohlepna budući, da bi mu skazala,
od ke je, zli mrući, pogibe bježala.

I došad zgledala bivši dub ter misto,
sumnju je imala da ono nî isto;
a sve toj zaisto na dubu jer znaše
bijelo voće čisto, a tamno viđaše.

Čim takoj sumnjaše, zamjeri gdi tilo
na zemlji drhtaše krvavoj nemilo;
uspregnu, i bilo nje lice budući
od straha stamnilo, kako cvijet sahnuci.

gork poraz čujuć, uzbuja jak more,
kô vjetar tih dmuć, pozbija od zgore.
Misli ju zle more, pak spoznav Pirama,
žalostan cvil tvore, udri se rukama;

ne prosti kosama, i tijelo ljubljeno
zagrliv, suzama rane opra tužbeno,
plač s krvi takmeno izmiješa, i obraz
ter čelo studeno ljubeć mu na svakčas,

zavika, pustiv glas: "Pirame slatki moj,
koja čes dijeli nas? reci ti meni toj.
Tva draga Tizba ovoj upraša, sliši me,
podvigni obraz tvoj, Pirame, pozri me!".

Tad Piram, čuvši ime Tizbino, otvori
oči ke svojim trudom smrt izmori;
dviže ih k njoj gori, tere ju zgledavši
opet ih zatvori vječni san zaspavši.

Dominko Zlatarić: Pjesme

Ona vel poznavši, i mač još nag videć,
svršeno obravši ne život na svijet već,
"Mrtvu ti" (reče) "leć čini tva ruka, znam,
i ljubav, ali neć bez mene umrit sam,

zač i ja ruke imam i ljubav na pomoć,
od koje jur primam za rane snagu i moć.
K tebi ću mrtva doć siljenom sad smrti,
ter se ću riti moć drugá i uzrok tve smrti.

Tač samom ki smrti mogal me s' ostavit,
nećeš moć ni smrti sa mnom se rastavit.
O tužni na saj svit i velmi nepravi
naši oci! daj sad bit milosni htite vi

nami kih sastavi ujedno siona vlas
istine ljubavi i smrtni ovi čas,
da jedan mrtvijeh nas pokrije još kami,
(prosimo toj od vas) ugodno bud vami.

I ti zgor nad nami dube ki ovoga
pokril si granami mrca sad jednoga,
a skoro ć drugoga, imaj nam smiljen'je,
ter shrani tužnoga ubojstva zlamen'je.

Čin' tamno rođen'je da rađaš sved tvoje
za gorko cviljen'je podobno kako je,
od krvi da dvoje, ka od nas izljeze,
u vrijeme svakoje spomena zbljude se".

Toj rekši, naprije se na gvozdje tutako,
u krvi koje se hranjaše još mlako.
Nje molba jednako i višnjijeh na nebi
i oce njih tako umoli, ter se zbi.

Jer što vik prije ne bi, murva kad je zrela,
crna je u sebi, krvi se tom spela.
A oba njih tijela, kad spraži ognjen plan,
oba taj pepela zatvori grob jedan.

SVRŠUJE LJUBAV PIRAMA I TIZBE.

SLIJEDE PJESNI U SMRT OD RAZLICIJEH.

U SMRT GOSPODINA MIHA MATUFIĆA.

Usišu lovori i vehne trava i cvit,
i nî čut u gori slavice žuberit;
ođoše sve vile vesele njih pjesni,
ter tuže i cvile u gorkoj boljezni;
i sunčan svijetli zrak ne svijeti već nami,
pokri ga sinj oblak oda svud tminami.
Od svud se plač čuje i tužba s uzdasi,
svaki duh tuguje, sve žalos porazi,
gdje tvoj dan smrtna noć obujmi tamnosti,
ka skončat ne ima mōć tve mnoge kriposti,
MATUFIĆU, časti grada Dubrovnika,
slobodo i vlasti i hvalo velika.
Nu tvoga imena ostaje i znan'ja
na svitu spomena ka ne ima skončan'ja,
s kojom će sloviti u slavi neizmijernoj
i počten svud biti dom i rod i grad tvoj.

U SMRT GOSPOĐE LINJE JEROVE KLISOVIĆ.

Dali je smrtni mrak obujmil dvije oči
kih biješe svitlji zrak od sunca s istoči,
i tamno bljedilo po način nemili

obraz taj pokrilo rumeni i bili?

Vas ures i diku u jedan kratak hip
i rados veliku kojom svit biješe lip
gluha smrt prikрати; ter Ljubav najbrže
vazam luk svoj zlati prilomi i vrže
i plamen ugasi i prosu sve strile,
ter plače s uzdasi nad licem od vile.
Groznijem se suzami sve živo umiva,
i zemlja i kami u tuzi pribiva;
a raj se veseli, gdi nje duh na svakčas
pripijeva s anđeli Višnjega slavu i čas.

U SMRT ISTE.

"Gdje si, mâ svitlosti, životu slatki moj?
koje sad tamnosti skriše mi pogled tvoj,
neka ja plačuci uzdišem po vas dan
i vapim zovući tve ime a zaman?

Gdi je sad taj ures i pozor veseli
od koga dražu čes srce ovoj ne želi?

Malo prije tvoj obraz sjaše jak sunčan zrak,
sad ga je u mal čas obujmil vječni mrak.

Vaze te smrt prika, jaoh! u cvit mladih dni,
i tvoj kip pun dika pokri grob kameni;
ni može taj kripos, ni razum tvoj mili,
dobrota, ni lipos odoliti nje sili.

Nu će čas tvoja it po stranah svita svih,
i razum sved život u srceh od vridnih."

KLISOVIĆ ovakoj za ljubi cvijetjaše,
"LEONORA!" i u toj "LEONORA!" sved zvaše.

U SMRT GOSPOĐE MADE NIKOVE ZLATARIĆ, GOSPODINU BARU ZLATARIĆU NJE SINU.

Godišta i svita, rodjače primili,
mati tva biv sita od nas se odili.

S nami njoj dano bi dug život uživati,
a po tom na nebi z blaženim pribivati.

Tijem nam se dreselit podobno nî za njom,
neg se prije veselit imamo nje srećom.

Ovdi je živila hvaljeno zadosti
i svake vidila na svoj dan radosti;
pak zakon naravi obluživ što htiješe,
zemlji toj ostavi zemaljsko što biješe;
ostavi tešku put, a nje duh u slavni
Abramov pođe skut gdi dobru svrhe nî.

Tuj ona sved gleda slavu ka našima
gledat se vik ne da umrlim očima,
i sliša što čuti ne može uho vik,
i što vik ne očuti u srcu živ človik.

Blažen je samo taj komu zda višnja čes
uživat dobra ovaj koja njoj zdala jes.

NADGROBJE GOSPODINA MIHA MONALDA.

Ovdi je ukopan MONALD ki zadosti
po svem je svitu znan cić mnoge kriposti.

Ti cvitjem pospi zgor punimi rukami,
putniče, sij mramor i polij suzami,
i drazijeh pomasti na nj stavi. Pravo je
da onijeh svak časti, koji čas dostoje.

U SMRT GOSPODINA BARA ZLATARIĆA.

Smrče se, jaoh! dan tvoj u podne i minu,
i svjetlos s njim svakoj kriposti poginu.

Poginu dobrota i znan'je i razum
i nauk života i slave pravi drum.

Tijem gorko dresel'je napuni žalosti
sve naše vesel'je i slatke radosti.

Bes tebe grad rodni ostaje u tuzi,
i miran nikad nî neg cvili i suzi.

I naš vas ovi kraj žalostan velmi jes,
komu ti na svijet saj biješe čas i ures.

A meni smrt tvoja čini sved želit smrt,

ne imajuć pokoja, da bi me prije strt.
Kros toj ću do vika tužan bit tebe cić,
o časti velika od mojih Zlatarić

U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI DIJANI DRŽIĆ ŽENI NJEGOVOJ.

Prije zore kroz boles tužeć ja ucviljen,
da s nami toli jes ZLATARIĆ razdiljen,
vidjeh ga i sliših njegove riječi pak;
svjetlji mu zvizda svih iz lica sjaše zrak.
Reče mi; "Ne tuži, jer vječne radosti
ovi, znaj, duh druži po Božjoj milosti."
I čim ga htijah ja zagrlit, on u toj
prida mnom istraja, ne čekav odvit moj.
Ne bi toj prisnjen'je ni koja taština,
neg pravo vidjen'je i prava istina.
O draga njegova ljubi, tijem ne cvijeli,
istina čin' ova da t' rados podijeli,
jer pokle pravedan on u svem vazda bi,
dostoja vječni dan uživat na nebi.
Ter slijepi, mogu rit, čim njega na svak čas
zovemo mi na svit, on u raj zove nas.

NADGROBJE ISTOGA.

Ovi je grob pokril ZLATARIĆA kosti,
koji je izgled bil od svake vridnosti.
Ime mu na svit saj u slavi pribiva,
a duša vječni raj u višnjijeh uživa.

U SMRT GOSPODINA MAROJA MAŽIBRADIĆA ŠULJAGE.

Rumena prem zora noćni mrak stiraše
i sunce iz mora za sobom vođaše,
ter tmine bježahu, i zvijezde na nebi
rijetke se viđahu i blijede u sebi,
kad pusti s neba glas ŠULJAGA: "Zač suze
ronite, jer od vas vječni me kralj uze?
Jeda li vam sada, prijatelji izbrani,
na misal ne pada, u kôj sam ja strani?
Ovdi se u zboru od višnjijeh nahodim,
uz ŠIŠKA i DŽORU, po zvijezdah s kim hodim.
U dražijeh zabavah trajem sad vječni dan,
neg kratki dočim stah u tilu zavezan.
Jer, ako s oružja kadgod i hvaljen bih,
ali ku rados ja u lovu oćutih,
sve su tej radosti pri ovijeh jak oblak
pri sunca svitlosti, pače prem tamni mrak.
Ine su države i mjesta ovamo,
i druge dubrave i polja neg tamo,
i druge sad gojim lugove s voćkama
neg na svit ke mojim odgojih rukami.
I ako, čim slavljah umrle vil' dike,
pojući ustavljah i vjetre i rike,
čim spivam sad slave od višnje oblasti,
kola se ustave nebeska od slasti.
Cijeć toga, o drazi prijatelji, odite
suze tej s uzdasi, ter se već smirite.
Dočim ja bih na svit, ljubih vas sa svu moć;
ljubav tuj u zabit ni ovdi neću oć."
Kad ovo izreče, cvitjem svit posu zgar,
i sunce isteče veselo kroz taj dar.

U SMRT GOSPODINA BARTOLOMEA PEŠONA.

Ovdi si provodil život pun vridnosti,
i svakom vazda bil narešen kriposti.
Umrli, kojima nerazbor vladaše,
nauci tvojima bolji put obraše.
Ter Višnji, za tebi dostojnu platu dat,

čini ti na nebi svijetli raj uživati,
svjetovne t' obrati gorkosti u slados,
u drag mir zle rati, dresel'je u rados.
Ni može strah, ni gnjiv, ni želja, ni boles,
ni ka stvar suprotiv promijenit tvoju čas.
Lje za toj ti onijeh ne stavljaš u zabit,
srčano sveđ od kijeh ljubljen si bil na svit;
najliše tvu ljubi, od svijeta diku i čas,
ka s tobom izgubi vesel'je i mir vas.

U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI FIORI DZUDZORIĆ ŽENI NJEGOVOJ.

Pokli tvoj vrijedni drug ne žive na sviti,
ki biješe život dug dostojan živiti,
gospođe, čim tužiš kroz gorku boljezan,
pokoja ne družiš priza svu noć i dan.
Njega ti u mlados najljepšu smrt uze,
a našu svu rados obrati u suze;
jer s tobom plač dili svaki duh videći
tvu lipos gdi cvili u crnoj odeći.
I mramor cijepa se za žalos u sto dil,
čim trgaš tve vlase i grdiš obraz bil,
obraz taj ki uprav ovdí nam čini znat
što pomnja i narav i nebo može zdat.
Tko draga zgubi tač (ne tajim toga ja),
s razlogom tvori plač u tugah bez broja.
Nu način sve ima, i tužit vas vik svoj
tvojoj se ne prima vridnosti neizmijernoj.
Odavna ti cvileć podnosiš žestok trud,
obiknut imaš već nebeski što htje sud,
i Bogu zahvalit na takoj milosti,
ki čini njemu prit u vječne radosti.

U SMRT GOSPODINA TOMKA VODOPIĆA.

Smrt meni novi plač pripravi i suze,
ka tebe naglo tač, VODOPIĆU, uze,
jer ne imam pokoja, što s tobom općiti
ovdi već neću ja, ni te kad viditi;
zač odkle vrijedni moj ZLATARIĆ svijet ode,
ti me sam pri nijednoj zgodi vik ne ode,
ni te strah zdrža vik, ni družijeh prijazan,
da meni pomoćnik ne budeš noć i dan.
Ti svakom radosti mojom se veseli,
i svakom žalosti bez himbe dreseli.
Sa mnom te sved imah. Ljubežljiv i viran
biješe mi, tijem se zвах pokojan i miran.
Ali me i ti sad prije reda ostavi,
neka me gorke jad i boles zla davi.
Bolim se još dosta dicom tvom i ljubi,
žalosna ka osta pokle te izgubi.
I toj mu usili, da tužno sved cvijelju,
rodjače moj mili, srčani prijatelju,
a ne ka druga čes: jer si ti u slavi
koju kralj od nebes izbranim pripravi.

U SMRT GOSPOĐE KATE MIHOVE ZLATARIĆ.

O dušo blažena ka s tijelom čim staše
na svijetu združena, uprav me ljublaše,
draži neg oči tve ja ti bijeh, pri meni
pod nebom stvari sve za ništor ti scijeni.
Unuku nejakom druga mi mati bi,
mlađahan kad za njom ostah ja pri tebi,
i človik pokle bih, razgovor najbolji
od tebe sved primih u svakoj nevolji.
Sad, odkle t' višnja moć na nebo čini prit,
a tuge svake oć, ke dijeli tužni svit,
ako prem u slavi koju si dobila,
nijes' moje ljubavi u zabit stavila,
pogledaj, tvoj mili u kojoj žalosti
potamnjen sad cvili čemerno zadosti,
ter k meni kadgodi prije dana sidi zgor

i tužnu kigodi daj u san razgovor,
i toga ki svudi sve vidi i može
moli da si trudi meni se odlože.

U SMRT GOSPODINA ANDRUŠKA NEMANJIĆA, GOSPODINU NIKU DŽUKA NALJEŠKOVIĆA.

Zaspavši vječni san NEMANJIĆ dragi tvoj,
ti živeš nemiran u tuzi čemernoj.

Jeda li suzami, ne pristav ke roniš,
i taštım tužbami oživıt njega mniš?

Da mrtvih može cvil opet nam oživıt,
dosle bih povratil kogagod ja na svıt;

veliko zač vrijeme ne pristah suze trt,
kad mene s dražijeme rastavi prijeka smrt.

Ali mi nijednu plač ne može dat pomoć;
i ti ćeš zaman tač plakat ga dan i noć.

Nu pokle vratiti nije ga moć, počini
tere mu živiti imenu daj čini.

Piši da pravi drum slidil je u svemu,
rec' nauk i razum ki biješe u njemu;
kaži da prijatelje srčano ljubljaše,
i razlog da želje njegove vladaše,
i tuđer ostale njegove sve pobroj
kriposti i hvale kojih mal nije broj;
jer hvalam takima slovit će pod nebi,
čım Febov dub ima zelen lis na sebi.

U SMRT GOSPODINA ŠIMUNA ZLATARIĆA OCA SVOGA.

Dali nas, ćaćko moj, smrt ljuta razdijeli,
ka skonča život tvoj, a mene razcvijeli?

Život se moj čini gorčiji od smrti,
ter trajem gorke dni, pokle me ođe ti.

Ti, ćaćko, svijećaše mojojzi tamnosti,
i slatke stvaraše sve moje gorkosti.

Komu ću, jaoh! od sad misli me odkriti,

i moga srca jad na uzdano izriti?

Tko mi će vijeran svit i nauk dat veće,
kim se ću slobodit od prike nesreće?

Sve moje istraja vesel'je sad s tobom,
ter mira ne imam ja neg zlu rat sam sobom.

Lje mi je razgovor, gdi slavan i čestit
u višnji stupi dvor u kom ćeš u vik bit,
bez konca i broja u dobrih ka stignut
vazda ti nastoja od nebi slideć put.

U SMRT GOSPODINA SAVKA MIŠETIĆA GLUŠCA.

Nî umro, žive sad, i živ će bit u vik
GLUŠAC ki rodni grad proslavi Dubrovnik;
jer ošad svit ovi ki tužan toli jes,
učinjen bi novi građanin od nebes,
i što su prije bili njegovi kratci dni,
sad su se stvorili neumrli i vječni.

On sada svijetli raj uživa z dragom vil'
bez koje na svit saj nigda nî miran bil.

A pjesnem njegovim meu nami neće moć
zavidos, pravo dim, ni vrime vrha doć,
pjesnem ke spijevaše s tolikom radosti,
da mjesto sej naše prosvijetli zadosti;
ter mu će živa čas na svijetu pribivat
čim sunce vrhu nas i zvijezde budu sjat.

U SMRT GOSPODINA MARA JERKULIĆA, GOSPODINU FRANU BRATU NJEGOVU.

Ti tužiš, jer ode tvoj vrijedni brat saj svit,
na svrhu ki dođe, na ku svak ima prit.
Sve na svoj konac gre, ne postav čas jedan,
jak rike u more tekući noć i dan.

Gradovi ore se i brda kamena,
i svaka stire se svitovna spomena.
Od kih nam višnja vlas kad kraći vik stvori,

kad umre ki od nas, čemu se plač tvori?

Goru je stan vječni na nebu gdi smrt doć
ne može, i gdi dni ne stiže mrkla noć.

Tko život provodi pravedno na sviti
po smrti odhodi u taj stan čestiti
u kom sad pribiva vesel brat dragi tvoj
i dobra uživa, kim se jur ne zna broj.

Jeda ti radosti njegove čine stât
u gorkoj žalosti i uzdah podirat?

Ako li velika šteta ka gradu bi,
gdi toli človika hvaljena izgubi,
čini ti nepristav žalosnu pribivat,
ti imaš, dim uprav, zašto plač prolivat,
jer skoro neće bit u mjesti ovemu
sudac tač poglavit, ni sličan čim njemu.

I razlog s njim side i pravda s neba k nam,
i s njime uzide u višnji opet hram.

U SMRT ŠIMUNA SINA SVOGA PRVOROĐENOGA KOJI ŽIVJE GODIŠTE I DVA MJESECA I PETNAES DANA; UMRIJE NA TRI SETEMBRA GODIŠTA 1592.

Pridragi sinko moj, ki razlog ovo bi,
da oči ovakoj zatvorim ja tebi,
na mojoj što smrti od tebe prijat mnjah?
Evo mi umrije ti, a ja živ, jaoh! ostah.

Sunce svoj okoliš jednokrat obide
i mjesec još ne triš, ti k nami da pride.

Malo ti postoja, hrlo t' nas ostavi,
o diko sva moja i moja ljubavi!

Ter brži od strile odletje u mal čas
i tvoje sve mile razblude skri od nas.

Već nećeš ćaćka zvat da te u svoj kril primi,
ni njegov grlit vrat rukami drazimi.

Prvo si vesel'je od srca moga bil;
jaoh! sad si dresel'je i vječni plač i cvil.

Koli se promini moja čes u kratko
i gorko učini ufan'je prislanko!

Ne bude sunce zać ni isteć vas moj vik
što sa mnom neće nać i oći plač velik;

jer s tobom radosti umriješe sve meni,
i sa mnom svitlosti očiju mojijeh nî.

U SMRT ISTOGA.

Vajmeh! sin slatki moj za poraz meni bi
svaki mir i pokoj i rados pod nebi,
pokle me naglo s njim zlobna smrt rastavi,
i s mojim dobrom svim, ter u gork plač stavi.
Toli ja ostajem bez sina dragoga,
da život ljut trajem sred truda smrtnoga?
Ako se nahodi ka milos na svijet saj,
živa me tkogodi s njim u grob ukopaj.

U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI MARI DŽONVIĆ ŽENI SVOJOJ.

Sad pokle noćni mrak ovi svit pokriva
i zvijezde kažu zrak, sve muče pribiva,
jer človik, ptica i zvir, svaki teg ostaviv,
uživa slatki mir, u zabit trud staviv,
i morski strašni val ki biješe prije gnjivan
sada je umukal, rekbi, spi slatki san.
Jur se lis ne kreće ni prši vjetra ćuh,
pokojno ter veće počiva svaki duh.
Istom sad, o virna drugo mâ, ne muči
boljezan nemirna koja te izmuči,
ter čini, da se plač i uzdah tvoj čuje,
čim tužno srce tač u tebi tuguje.
Tijem se trud prilaga gorčiji zloj rani
kojom nas jednaga gorka smrt izrani.
Velika bi šteta. Naš prvi plod mili
smrt uze, ki sveta ljubav nam podili,
sve naše vesel'je i dobro očitio,
razgovor i vel'je uzdan'je čestito.
Suze se pristoje i žalos toliku
objavit pravo je u plaču veliku.
Nu čemu, ako taj naš porod jedini,

svjetovni ošad kraj, blažen se učini?

Vladalac od nebi u raj mu čini prit,
dostojan jer ne bi njegove družbe svit.

Anđel je pravi sad, svjetlji neg zrak zore,
svjetlji neg sunce kad isteče vrh gore.

On se sad veseli prid licem Višnjega,
ter ino ne želi gledajuć sved njega,
i nije da u čem nedragos oćuti,
neg našijem što plačem ako se kad smuti.

Zatoj plač ođimo i tašti ovi cvil,
ter milos molimo da bi nam isprosil,
da gorkoj možemo odoliti žalosti,
i s njim se stanemo u vječnoj svitlosti,
nakon nas plod novi ostaviv, ki ime
njegovo ponovi s ufan'jem našime.

NADGROBJE ISTOGA.

Putniče moj mili, ako si rodil kad,
ćti ovoj, ter cvili za žalos ovdi sad;
ako li nî tebi plod imat zgar dano,
prohodi, jer ne bi za te ovoj pisano.

Ovdi je ŠIMUN, znaj, djetečće pridrigo,
njegovih na svit saj roditelj sve blago.

Ovdi s njim ukopan pribiva neredno
ćaćkov mu bijeli dan i život zajedno.

Svih dike pridobi, ke hvali ljudska svis,
jer ljepši vele bi neg Nireo i Narčis.

Kazaše da slava u svem će bit svojim,
ali smrt neprava uze ga hrlo njim
poludna u vrime, treti dan onoga
maseca ki ime sved drži sedmoga,
budući da na svit blažen plod zda diva
tisuća, pet sat lit, devedeset i dva.

U SMRT KATE KĆERE SVOJE KOJA PRIMINU NA 8. NOVEMBRA 1596.

Opet, jaoh! stril svoju koj nigdar nî lika,
omasti u moju tužno krv smrt prika.

Smrt k rani ku nekad u srce zda meni,
priloži drugu sad, a umrit moć mi nî.

Ter dosle što živ bih, dočekah zlo veće,
i da još sad ne umrih, čudim se odveće.

Što mi duh ne gre van? što drugo život moj
zdrži, neg boljezan i smrtni nepokoj?

Sad znam da vesele samo smrt skončaje,
a umrit ki žele da za tih ne haje.

Boles mâ bolesti dobiva sve na svit,
ni mojom već svijesti možem njoj odoliti.

Ah, Višnji ki tvoga cić naše ljubavi
sina pridragoga na gorku smrt spravi,
dopusti meni ti, molim te smiljeno,
ovi trud podniti cić tebe strpljeno.

U SMRT ISTE.

U mjesto prćije prim', KATE, suze ove
nalipa gorčije i plačne celove

i uzdah i ovoj cvijetje ko dava ti
nesrićni otac tvoj i tužna tva mati.

Kad oči otvori ter vidi, kćerce, svit,
naglo ih zatvori za već ga ne vidit.

Ne bi ti ugodan, tijem njega ostavi,
a pođe bolji stan uživat u slavi.

Jak zvijezda na noćnoj vedrini prosine
noseć pram svijetli svoj i ončas izgine,

ovako tvoj ukras meu nami vidismo
lipotom svital vas i opet zgubismo.

Ufan'je davaše u svemu nami ti,
da ovdî imaše dug život tvoj biti,
ufan'je, koje sad prinije nam žestok plač,
pokle nas iznenad ostavi hrlo tač.

Ostasmo, vajmeh! mi kako dub komu zgar
najljepše izlomi sve grane plah vjetar;

a ti sad uživaš radosti velike.
Porode slatki naš, stoj z Bogom u vike!

U SMRT ISTE.

Deveti dan tvoga života teciješe,
a osma onoga mjeseca noć biješe,
u kom se počita na zemlji od vernih
spomena čestita nebeskih građan svih;
a lita, Božji sin da na svit rođen jest,
tisuću, pet stotin, devedeset i šest,
kad ona nemila ka stire svaku stvar
tebe nam iz krila ugrabi iznevar,
ter prid nje obrazom ublijedi tve lice
jak zimi prid mrazom rumen cvit ružice;
a tvoja skubući mati svoj rusi vlas
i gorko plačujući ovako pusti glas:
"Što se, jaoh! učini? nadah se, kćerice, ja,
da mi ćeš po sve dni bit uzrok vesel'ja;
ali smrt prij' reda..." Hćaše još govorit,
nu boles njoj ne da već usti otvorit.
Studen ju znoj poli, oči nje stamnješe
i pade tač doli jak mrtva da biješe.
Za žalos tad ne znah ništor ja o meni,
neg sebe van stojah kako stup kameni.
Vazda će vrijeme onoj u srcu momu stât,
i uzdah i trud moj i suze ponavljat.

U SMRT GOSPOĐE KATE DŽONKOVE RULJIČIĆ.

Hrlo ti radosti svjetovne, jaoh! minu,
a trpe žalosti i nikad ne ginu.
Gizdava ona vil pusti duh, koja moć
imaše u dan bil obratit mrklu noć,
tač svijetal iđaše iz oči nje plamen
prid kojim goraše ljuveno tvrd kamen.
Prlatki nje govor zamuknu već u vik,
ki biješe razgovor i tuži svakoj lik.
Stamnivši ogrubi svaki prem naš ukras;
Ljubav s njom izgubi oružje i svu vlas;
razum, čas i lipos i dika svit ođe;
i hvala i kripos pod zemlju s njom pođe;
pače ju čini prit kralj višnji u dvor svoj
i zvijezdu satvorit najsvjetlju htje u njoj.

U SMRT GOSPODINA ANDRIJE MERNIĆA.

Istom cvit zenjaše od tvoje mladosti
kad ti drum slijeđaše od prave kriposti,
prijatelju, po komu tač vješto grediješe,
da slatki svakomu razgovor ti biješe,
i nada biješe ti da ćemo po tebi
meu nami vidjeti vridnos ke prije ne bi.
Ali se sve ovoj u žalos obrati,
pokle smrt život tvoj naglo tač prikрати,
ter pade jakino posječen viti bor,
ufan'je jedino i vas naš razgovor.
O koli, svite, lip nami se ti činiš,
a trpiš kratak hip, ter mnogijeh prihiniš?
pravo se može rit, u bitju da si tvom
prolitnje ruže cvit i magla prid vitrom.

DUŠI SVOJOJ.

Dušo, već vidiš ti kako se umire,
i s kojom naglosti sve prijeka smrt stire,
i kako svaka slas pod nebom do mal hip
svrće se u poraz, u čemer i nalip.
Cić toga, čemu tač za stvari ti haješ,
kim sebi spravljaš plač i nemir zadaješ?
Vječno si stvoren'je: pravo je da tebi
neumrlo živjen'je omili od nebi.
Ostavi ufan'ja neizmijerna tvoja taj
i tvoja uzdan'ja, ter se već ne varaj,
ovdi t' nî vječni stan, imaš ga ki čas oć,
bržek prije neg sij dan dostigne tamna noć.
Zač nitko reć uprav ne može na saj svit:
"Još sam ja mlad i zdrav, do sjutra živ ću bit".
Zatoj se triš blažen može reć i slavan
tko bude poražen od smrti pripravan.

PRISLAVNOJ DJEVICI MARIJI.

Evo ja se k tebi utječem, djevice,
svjetlosti od nebi i rajska kraljice;
moje sam ufan'je u tebe sve stavil,
da mi ćeš plakan'je utješit i gork cvil;
zač tvoje milosti svak uprav poznav
u gorkoj žalosti tko ti se pridava.

Pogledaj ki poraz mori me dan i noć,
da nigdar kratak čas odahnut nije mi moć;
jer svaka zla od svud k meni se zbiraju,
koja mi pakljen trud i nemir zadaju.

Višnji je, poznam toj, u srdžbi proć meni
za zlobu i grih moj ki slidih po sve dni.

Moli se, divo, ti, da me moj BOG pravi
od zloba očisti i gnjiva izbavi,
i da mi dopusti milos da od sada
budem se moć zbljusti ne zgriješiv nikada.

SVRHA.

PJESNI RAZLIKE

SONETTO

DI
BARTOLOMMEO NALE
IN LODE DEL SIGNOR

DOMENICO DI SIMONE ZLATARIĆ.

Spirto felice, che poggiando al cielo
ognor ne vai con la terrena soma,
e merti ornar quant' altri mai la chioma
dell' arbor, che nè sol cura nè gelo,

deh porgi parte dell' ardente zelo
come al tuo natio, al gentil toscò idioma,
ond' omai 'l secol nostro Atene e Roma
non invidii, ma ponga loro il velo.

Già Illiria appien di chiara fama intorno
per te riluce, e nuovo stupor prende,
mentre si specchia in sì purgato stile,

ma gli alti onor, che tanto Italia attende,
perchè vietarle? ogni sua Musa umile
prega, pur vedi, a far teco soggiorno.

DEL MEDESIMO.

Domenico gentil, che in s' verd' anni
ten vai d' altrui e di te stesso donno,
traendo fuor del sempiterno sonno
quella che per te al cielo spiega i vanni,

veramente di quelli eterni scanni
è lo tuo stil, che altri agguagliar non ponno
di questa nostra età, che io non assonno,
nè tempo lungo fia che mai l' appanni.

E dritto è ben, che un s' leggiadro fiore
sia delle rime tue s' culto oggetto
ch' ovunque scalda il sol mandan odore.

Quivi par di sua man che detti amore
quanto può dar altrui pena e diletto
di duo begli occhi fuor, per farsi onore.

MIHO DOMINKA ŠIMUNA ZLATARIĆA.

Zlatarić je ove pjesni
moj Dominko otac znani
učinio u ljuvezni
čijem ga lijepa vila rani,

ke njegovoj pak po smrti
raspršane ja sin Miho,
da ih ne bude vrijeme strti,
pokupih ih mirno i tiho,

i u ovo libro pripisati
od onuka činih Frana,
da ih bude svak legati
ko je uma toli znana.

PJESAN I.

Zač da ja ne zovu blažen tvoj plam i stril,
ljubavi, kad ovu činiš mi dvorit vil
u kojoj tolike liposti nahodim,
da na smrt od dike, želeć ju, prihodim?
Ako je gork poraz i pakljen nepokoj,
što trajem na svakčas u željah život moj,
rajska je lje rados, kad oči obrati
proć meni nje mlados, kim vas trud naplati;
jer taku postavi u srce slas meni
njih pozor gizdavi, da se mnim blaženi.
Spravan sam da strile i oganj tvoj i moć,
i vridnos od vile pripijevam dan i noć.
A ti čin' da steče jezik moj sladak glas,
ter uprav izreče, ka nam se steče čas.

PJESAN II.

Od kosi prameni s kim zlato gubi čes,
ke srce sve meni stegoše u tvrd vez;
oči kim taki zrak Višnji je satvoril,
da mogu noćni mrak obratit u dan bil;
lica kim prolitje rumeno i bijelo
uzmnaža sved cvitje, ter cavte veselo;
usti ke obtoči živ koralj i kriju
čis biser s istoči, kijem zlato dobiju;
smih kim se prikratit može zlo dresel'je
i tužnu mir vratit i drago vesel'je;
rič blaga, pravi glas od anđel nebesnih,
izvrstan svim uzras i hod pun dika svih;
um visok i kripas prem u cvit mladih lit;
pošten'je i lipos, ku dosle ne ima svit;
ter ine vrijednosti u tebi sabrane
ke malijem zadosti biše zgar podane
čine mi usilos, gospoje, sved mislit
kako ću u milos i ljubav tvoju prit.

PJESAN III.

Kad lice veselo ovej vil' najprij
pozore i čelo i kose nazreh ja,
vas ukras od gospoj ke slijeđah ostavih,
a dvorit vas vik njoj svu misal postavih.
Jer mi tuj najedno sve dike vidit bi,
ke ne ima zajedno vas saj svit u sebi:
toli zrak obličja od stvorca stvari svih
u dragom kipu sja posobno vrh inih!
S toga sâm ovi stvor u željah sved sliđu
a veće za ništor ne marim što viđu.
Ovako i pčela, čim sabrat med radi,
ne bi svud letjela po cvijetnoj livadi,
našla b' slas toliku da ki cvijet izbrani
sam zdrži, koliku sva njih množ ne hrani;
zašto bi ostala u poslu pri njemu,
a ine parjala, kako dil pri svemu.

PJESAN IV.

Ka zvijezda zlobiva vodi vas naprijeda
prid ovu ka spiva slatko tač i gleda?
Ustav'te stupaje, ljuveni, za mal čas,
ako se što haje za život ki od vas,
jer taj ku idete vi gledat i slišit,
ufajuć da ćete čestiti po njoj bit,
skončat vas nastoji (kamo ste um dili?),
mir goni, rat goji, smih kaže, plač dili,
zač glasom i ćudi sirena jes prava,
pozorom zmaj hudi ki vidom smrt dava.
I ako ne bude umorit človika,
hrani ga na trude i boli do vika,
jer ne ima smiljen'ja, nemilo porazi,
uživa cviljen'ja, diči se uzdasi.
Cić toga tko neće očiti rasap svoj,
ali sve nesreće iskusit, dalek stoj;
svak oči odvrati, ter uši zatisni,
od smrtne sej rati, pogleda i pisni,
i bigaj kud može, a veće čas ne ckni
pri ner ga primože, da voljan sobom nî.

PJESAN V.

Prošli su mnogi dni (koli sam pritužan!)
da Ljubav učini u srcu momu stan,
i svoj dom svaki hip užiče da gori,
a zašto je eto slip, ne vidi što tvori.

PJESAN VI.

Veće krat nemir moj odlučim tebi rit,
gospoje svijeh gospoj, za muče ne umrit;
neka t' se odkriju rane kim ljuven stril
iz tvojijeh očiju smrtno me izranil:
zač bi se nemile sve zvižeri u gori
na moj plač smutile i tvrdi mramori.
Ter mjesto i vrime pričekav moć stavlju,
da ti jad koji me sve kolje, objavlju,
ali toj sve zamaš, jer kad sam pri(d) tobom,
izidem sebe van, i nijesam voljan mnom;
smijen'je me odbigne, s kim tada bit uzmnim,
strah i sram dostigne, umre rič, budem nim,
tako se razdijelju pun smeće od tebe,
pak vapim i cvijelju i kunem sam sebe.
Ostaje trud meni i suze prigrozne.
O moji tamni dni, o noći žalosne!

PJESAN VII.

"Mrem s tebe", rijeh tebi; "rugaš se", reče ti;
ter dosle mir ne bi u mojoj pameti.
Jeda mi reče toj ne moguć vjerovat
da s tebe život moj toliku ima rat?
ali se ne činiš znat stvar ku dobro znaš,
hteć da me razčiniš pogrdom ku spravljaš?
O vilo pridraga, to li si lav tvrdi,
da mene jednaga i moj plač pogrdi?
Što će bit pak, bud' sad, nu vik bit neće moć,
da za te nisam rad i vesel život oć.
Evo plam ljuveni ne da mi već život

gdi srce već meni u pepel poče it.

A moje dni strti u tvoju stavi vlas
i branit od smrti Ljubav ti zda oblas.

Meni je život drag, draga smrt bez mire:
svim se ja zovu blag, od tebe što mi gre.

Tim smirit mož' tvoje sve želje, moj cvite,
zač živit lipo je i umrit krozi te.

PJESAN VIII.

Čini što s' počela; ne vjeruj zlu momu;
drži me dresela u bitju tužnomu;

čin' vjetar da nosi uzdahe i plač moj,
i zaman da prosi smiljen'ja sluga tvoj;

i čini tim veće hrlo mi umriti,
zač mi je mržeće u naprijed živiti.

Želim ja da htijen'je tvoje se izvrši,
a moje živjen'je i gorki trud svrši,

zašto bi sve što hoć, ne možem ja ne htit
(ljuvena to htje moć), neg milo prigrlit.

Nu s tebe kad skusim toli smrt nepravu,
koju ćeš hvalu tim, koju li steć slavu?

Jeda se neće reć: "Ova vil pogubi
jednoga, ki ju već neg život svoj ljubi"?

Taj prirok ne stavi imenu, gospoje,
koje se svud slavi u pjesnijeh i poje.

PJESAN IX.

Mnozi bde želeći vaskolik svit vladat,
blaženstvo držeći, moć svemu zakon dat;

druzi steć nastoje zlata množ veliku,
ali znat sve što je dano znat človiku.

Svi ljudi razlici razliki slide put;
i zvijeri i ptici jes što gre dostignut.

Svak ima pohlep svoj i što ga zanosi;
mene sam pozor tvoj, obraz lip i kosi.

Pod nebom svak steci što hoće i žudi,
lje samo ti reci da s' moja i budi.

Ti s' moje željen'je, ti pokoj, ti rados,

ti milo živjen'je i moja sva sladost.
A mudros i blaga i carstva na svit saj
meni su nedraga pri tebi, vilo, znaj.
Paride ljuveni, ti skaza, koju vlas
lipota u ženi prostire vrhu nas.

PJESAN X.

Ka srića bi moja i milos oni dan,
kad divnijeh gospoja zamjerih skup sabran
proljetni dan dzorom u gustoj dubravi
ka raste pod gorom kraj mora u slavi?
Svaka njih ljepotom Venere jes ista,
a časnim životom božica pričista.
Nigdir se taki zbor ne skupi, odkle zrak
sunčani svijeti zgor i prid njim gine mrak.
Jedna njih ke obraz bi mi drag nad svima,
sveza me u taj čas veselim očima.
Nitkor se vik toli slobodi dragoj rad
ne oćuti, ja koli sužanstvu momu tad.
Zač ona toj stvori da veće za sve dni
pošteno razgori ljuven plam u meni,
neka se rečen'je povrže već onoj:
"ne može pošten'je s ljepotom stat u goj."
Zašto je istina veća, da malo krat
ljepota jedina s pošten'jem ima rat.

PJESAN XI.

Kad godir mjesto ja spomenem i vrime,
kad najprije vil moja ljuveno rani me,
s tolikom radosti u srcu mom budem,
da svake gorkosti od svijeta zabudem,
pače se uzvisim toliko u sebi
u taj čas, da se mnim u višnjih na nebi,
videć da naučih srid slavne dubrave
u kojoj rođen bih, što je put od slave.
I rečem: "O misto blaženo na saj svit,
ništor vik nečisto ne moglo k tebi prit,
neg svitlo sunce zgar i hladak primili

svaku ti vazda har ku želiš tvorili,
i vode nebesne i oblak mili uz toj
gojili t' uresne zeleni i plod tvoj!"

Toj rekši, slidim pak: "O vrijeme naredno,
ne stri ti spominak zabitje vik nijedno!
Ja se onda promijenih: što ljubih, sad mržu;
i velmi što scijenih, za ništor prem držu."

PJESAN XII.

Kaže se ma vila milosna neki hip,
a neki nemila i gorka jak nalip,
ter k meni obraća svoj pozor sunčani,
a po tom odvraća i vidit zabrani.

Sad žali nemir moj, sad mi trud zadaje,
pak velmi drag sam njoj, pak za me ne haje.

Njegda me ufan'ja napuni veselo,
a nekad plakan'ja, zato grem dreselo.

Ter ova promjena, čestit pak tužan bit,
u malo vremena moje će dni skratit.

I dosle da grem živ, čuđu se odveće,
toli sam bolježljiv, pun svake nesreće.

Smrtni je prem poraz uživat radosti,
a skusit pak do čas ovake žalosti.

PJESAN XIII.

Studena vil nika užiče pozori
ne samo človika, da i stijene u gori.

Kim čudom toj čini? jeda je sunce zgar,
koje vik vruće nî a grije svaku stvar?

ali je taj kamen ki studen budući
iskre van i plamen posila gorući?

PJESAN XIV.

Čudiš se sved, vilo, i prašaš na svak čas,
čemu je nemilo probljedil moj obraz?

A toj sve ti činiš, jer silne ljubavi
ne poznaš, ni scijeniš, kakve je naravi.

Nu bi se čudila poveće jer sam živ,
kad bi mi vidila na srcu ki je gnjiv.

Toliko sve gori kroz živi ognjen plam
ki pogled tvoj stvori i zlatih kosi pram.

PJESAN XV.

Ako t' moj obraz blijed ugodno nî gledat,
spomen' se veće red u tuzi tužnu dat.

Lica mi obasjaj pozor tvoj veseli,
neka se huda taj s njih tamnos odijeli,
i srcu razgovor, u mukah gdi sahne,
daj mili tvoj govor, neka tač odahne,
a usta ovlaži tvoj celov medeni,
ter plamen utaži, ki gori u meni.

Pogled, rič, celov tvoj mogu lik meni bit,
a veće mimo toj podobno nî želit.

PJESAN XVI.

Da meni veseli ne braniš pogled tvoj,
od koga ne želi dražu stvar život moj,
dike bih tve slavil pojući u pjesni
i vrijednos objavil od naše ljubezni,
neka tač ki moje spijevan'je bude štit,
poželi moć tvoje liposti gdi vidit,
i po tom da pravi: "Dostojna prem dika
dostojno zatravi ovoga človika."

Nu bigaš jak plaha košuta od mene,
ka preda od straha, kad se lis gdi krene,
ter drazim očima neć pozrit na me vik
i željam ljubkima tač kratak stvorit lik.
Ne mogu tim spivat u mukah, neg svak čas

uzdišuć polivat suzami moj obraz,
a pjesni ti tvore, ki pokoj tih družę;
er tuge kih more uzdišu i tuže.

PJESAN XVII. U HVALU POKOJA I MIRNE PAMETI.

Sad pokle snig kopni i trsan cvit plodi
i sunce ljepše dni umrlim privodi,
o polja, o luzi, k vami grem ošad toj
što drže jur družu u scjeni velikoj.

Neka ini u trudu provode sva lita,
da zlato steć budu i slavu od svita;
jer moj duh uživa bez misli usnuti,
gdi slavac tih spiva svoj poraz minuti,
u pored ter s njime vil moju pripijevat,
da drago nje ime nauči gora zvat.

Ne vidi puk ludi da ne ima nikada
dobra ka on žudi, toj sreća čim vlada.

Ni čini carska vlas ni blaga zamirna
čestitijeh ovdi nas, neg istom svis mirna;
jer nad čim sunce sja, sve da ima ki človik
a želi pokoja, njegov je tužan vik.

PJESAN XVIII. U HVALU JEDNE VILE I NJE LIPOSTI.

Kad k meni obratiš ljuveno pogled tvoj,
svaki mi prikратиš u srcu nepokoj
i svaki gork poraz pritvoriš u rados:
toliko višnja vlas uzvisi tvu mlados.

Zato ja svaki hip razbiram veselo
obraz tvoj slavno lip i oči i čelo
i gizde i hvale neizmijerne kim sloveš
i nad sve ostale gospoje svitla greš.

Mimo te ina stvar na moj um neće prit,
ni možem ikadar o drugom već mislit,
ni stvari vrjednije od tebe nač, vilo,
kôj kako sad nije, vik slike nî bilo,

ni će njoj do vika moć biti meu nami,
jak suncu prilika među svim zvizdami.
Ali ti, o moja razbludo, ne brani,
da meni vazda sja tvoj pozor sunčani,
neka ja moć stečem i kripos koji dan
da t' ki dil izrečem liposti u pjesan;
zač vel'je liposti mnoge tme odstrane
ako im svjetlosti od pjesni nestane.

PJESAN XIX. TUŽI SE NA ODVRTNOS SVOJE VILE.

Prodoše slatki dni, kad me vil gledaše,
ter mi zrak sunčani veselo sved sjaše.
Čestit se nahođah u bitju tad momu,
i mlados provođah u dobru svakomu.
Veselo u pjesni pripijevah na svakčas
uzrok me ljuvezni, vrijednos nje i ukras,
ufajuć da kripos još stečem, čim spivam,
zabitju nje lipos ugrabit i moj plam.
Sad pozor svijetli taj brani mi kroz hud gnjiv,
ni haje za moj vaj, što cvilim boljezniv.
Taman je život moj, pun hude nesreće,
ter srce tih pokoj sadružiti vik neće;
i meni stvar druga ne može na um prit,
neg žalos i tuga i želja za umrit
i vazda plakati: "O moja svitlosti,
kako se obrati u ove tamnosti!
Svjetlosti ka njekad biješe mi primila,
kako si mrklom sad noći se stvorila!"

**PJESAN XX.
UZDISAN'JE NA PRVO SVOJE BITJE
SLOBODNO, CVILEĆI POSLEDNJE
PODLOŽNO LJUBAVI.**

Veselo provođah moje dni u slavi,
slobodan čijem hođah daleče ljubavi.
Zašto mi sveđ miran biješe duh i tilo,
biješe mi sladak san i bitje sve milo.
A odkle ljuven stril i uza znah što je,
obujmi tužan cvil radosti sve moje.
Od svud me hud poraz i smeća zla tiri,
i ništor ne ima vlas da nemir moj smiri,
neg samo ljuveni drag pogled ki neće,
nu stoji proć meni pun srdžbe odveće;
pače mi smrtni boj naviješta i tvori,
ter ne vim nač pokoj, neg mi sve domori,
ni ufam s tugama da se ću rastavit,
dokle me smrt sama ne bude izbavit.

**PJESAN XXI.
RAT SUPROĆ OMRAZI.**

Svu je moć stavila, da me zla dobavi,
nakazan nemila ka je smrt ljubavi.
Obstupa sa svijeh stran, dajući priku rat,
jeda bi mogla stan u srcu mom imat,
za u njem porazit ufan'je svršeno
i oganj ugasit kim gori ljuveno,
kako val privrli, čim s plavi rve se,
nastoji i hrli, da u nju uljeze,
i netom u oblas ima je, učini
da ođe svoj trg vas u morskoj pućini.
A ja ki ne bih živ ne ljubeć mogal bit,
stojim joj suprotiv i ne dam k sebi prit.
Lje svakčas gdi veću odkrivam u njoj moć,
strah me je, da neću branit se dugo moć.
Mnim ovu nakazan kralj vrle propasti
od sebe posla van, da mu nî s napasti,
ter na svit pride tad pakljen duh gori svih,
omraza i nesklad od milijeh do drazih.

PJESAN XXII.

Nesrećni ljubovnik svudi se oziru,
jeda, što ne bih vik rad vidit, zamiru.
Misal ku goji strah iskat mi sved čini,
s boljezni u suzah, birek stvar koje nî.
Vaj sumnjo ka moje ufan'je skončavaš
i dobro svakoje, a zlu smrt zadavaš,
praveć mi na svakčas: "Gdi t' je vid? što dvoriš
druzime pod oblas, a ti se man moriš?
Sve pođe u ništa, i sve t' bi zaludu
tolika godišta što služi u trudu."
Što s' gorka tač i zla? Pođi već od mene
odkud si i došla, meu duše suđene.
Od pakla s' muka ti ka činiš da duh moj
i srce sved čuti pakljeni nepokoj.
Mene već ostavi, neka ja mir stečem
i mojom ljubavi blažen se narečem.
Meni se vil hrani i moja ima bit,
a druzi zamani žele ju moć vidit.
I za mnom samime uzdiše lijepa vil,
stiruć se, da bi me primila u svoj kril.

PJESAN XXIII.

U drugoj čim strani prosvjetlja sad druge
drag pogled sunčani livade i luge,
i stupaj raskošni kud gre, lis i cvitje
pokrijeplja, jak u dni vesele prolitje;
ja grozni tvoreć cvil, sva mjesta obhodim
gdje kugod lijepe vil' spomenu nahodim.
I pravim u sebi: "Evo ma razbluda
nekada ovdi bi i prođe ovuda;
ovdi se obrati i sjede u sjeni
i meni ne krati dat odvit žudjeni;
ovdi sve hitrija besjedeć ne prista;
ovdi se nasmija; vrh sebe ovdi sta."
Tako ja govorim pak se sam zabudem,
a riječi nje dzorim, uza nju i budem.
Vidu ju prida mnom (misal me tač vara),
gdi bitju mom tamnom svital dan otvora.
Ovako nemoćnik prid sobom gledat mni
njegovoj žeđi lik, vodu ke prid njim nî.

PJESAN XXIV.

Ljuvene pun tuge tukuć se požadoh
kroz gore i luge, gospođu gdi nađoh.
Razgovor davaše drugami besjedom,
a dvor obsijevaše prisvitlim pogledom.
Nje govor slišit stah, da pozor sunčani
pogledat ne smijah, ki me jur izrani,
bljuduć se ljutih stril koje van sved meće,
za huđi uteć cvil i muke poveće;
ter stojah ničeći vas željom opojen,
lir bili zrčeći na rukah uzgojen,
kad evo doletje za nemir moj pčela
na živo toj cvijetje, da bi med izela.
Nu joj biv branjeno, ruku ka branjaše
ujede srdžbeno, čim joj rat činjaše.
Vas rumen lir pride, a iz ust medenih
bludan jauk izide, zamuknu govor tih.
Po srcu tad meni pritužnu svud prođe
led i plam ognjeni, i boles zlu ođe.
Ter poznah, da zaman oči se bi bljusti,
bez novih pokli ran ruka me ne pusti.

PJESAN XXV. GOSPODINU DINKU RANJINI VLASTELINU DUBROVAČKOMU.

Kako ja proslavit možem vik u pjesni
gizdavi oni cvit svom slavom uresni
od koga lipota i miris čestiti
ovoga života može se raj riti?
Jer spivat uprav čas i hvale njegovе,
nî vrijedan jasni glas, Mantua kim slove,
a neg moj ki mukal vazda bi odveće,
a sad je zamukal cijec hude nesreće.
Jer da znaš, nevolje ku čine rat meni,
i ki me sad kolje nepokoj pakljeni,
rekal bi prosuziv: "Čudim se kako mož',
Zlatariću, bit živ, trpeć tu zala množ."
I sam se čudim toj, nu pogled sunčani
drage vil' život moj od smrti mnim brani.

PJESAN XXVI. BOLES NA DALEČE SVOJE GOSPOĎE.

Prođe jur neki dan, leteći kako stril,
da stojim pritužan razdiljen s lijepom vil'.
Vrijeme ke stratit mnjah u dragom nje krilu,
u tuđijeh sad stranah provodim na silu.
I sila, ne moj svit, čini mi ovdi doć,
ter onu ostavit, bez ke nî zivit moć.
Nju misli me slide s velikom ljubavi
i o njoj beside u san i javi.
Ona mi tad reče, kad se kćah rastat s njom:
"Ti ćeš poć daleče, moj dragi, pođ' s Bogom!"
Grozno se u taj čas nje oči smutiše
i milo niz obraz biserom zdaždise.
Sved na me gledaše podiruć gork uzdih,
jer srce žaljaše da otit siljen bih.
Taku moć imahu tej stvari u sebi,
da sunce mogahu ustavit na nebi.
I čim ja prid njom stah, pomrknu meni vid;
poražen vas ostah, ne moguć it naprid.
Uredba nu dobi, jer htje zla nemilos,
da zaman sve toj bi i da grem u silos.

PJESAN XXVII. NEPOKOJ NA DALEČE SVOJE GOSPOĎE.

Odkle sam ovdi ja u tuđoj strani ovoj,
pokoja ne prija nesrećni život moj;
zač moje radosti i dobro sve moje
pri tvojoj liposti ostaše, gospoje.
Oči me, kim ina ne vodi dan dzora,
neg svitlos jedina od tvoga pozora,
u mraku stoje sad, u tminah žalosnih,
i nijesu prem nikad bez suza prigroznih.
A ljubav svaki hip većma me razgara:
većma mi nje nalip svaki čas domara.
Ter mjesta ne imam nigdjer ja u meni,
koje jad i gork plam i živa boles nî.
Tijem ako ne budu skoro ja tamo prit,
neću moć u trudu smrti se već branit.

**PJESAN XXVIII.
TUŽBA DA ZALUDU DVORI JEDNU
VILU KOJA NE ZNA LJUBAV ŠTO JE.**

Ti poznaš, Ljubavi, da život veće moj
ino nî neg pravi pakljeni nepokoj;
toliku boljezan i nemir priljuti,
po svu noć i vas dan tužni mi duh ćuti.
Ufan'je umire, a želja svaki čas
većma se prostire i veću stječe vlas.
Zač ili grih stvorim, ili što zaslužu,
gorčije sve gorim i plačem i tužu
Zaman je moljen'je i uzdah i gork cvil,
i verno dvoren'je prid mojom dragom vil'.
Zaludu ja slavih u pjesnijeh nje ime,
i ljetne noći bdih i one od zime.
Služba mi sva pođe u ništa mnogijeh lit,
još da me duh ode nastoji, mnim vidit.
A ja sve hlepim steć smrt ili ku milos,
ne moguć trpit već toliku zla silos.
Nu skratit zlo moje lasna je stvar tebi,
tebi sve lasno je na zemlji i nebi.
Uzmožno i što nî ti tvorit mož' svudi,
tebi su podložni bogovi i ljudi.
Još zvirje i trava i dubje u gori
tvoju moć poznavava, ljuveno ter gori.
Ti srce od stijene, vazam luk, prostrili,
i prsi ledene užeži toj vili;
neka se smiluje, ter družijeh požali,
a tebe da štuje i tvoj sud pohvali.
Toli neć, a ti me čas ne čin' živiti,
ter pismom takime grob će moj ličiti:
"Ovomu rados bi s dušom se razlučit,
za veće na službi ljuvenoj ne mučit".

PJESAN XXIX. GOSPODINU S. B.¹

Ah, nemoj toli stat nemiran odveće,
što te sad rve rat od hude nesreće,
i misli veselih ne gubi, gdi od svud
nenavis ljudi zlih zdaje ti žestok trud.
Svemu će svrha doć; promjenu sve ima:
sad je dan, a sad noć, sad lito, sad zima.
Vrte se nebesa i s njima naša čas,
ter mnoga čudesa vidit nam dano jes.
Opet će u kratko (vjeruj mi) s tobom bit
ufan'je tve slatko i moć se ć blažen rit.
Zač kako radosti slijedi plač s tugami,
tač ni sved žalosti ne mogu stat s nami.
Još tebi saviše dvorit će vas vik svoj
ki te se poriše ne hajuć za cvil tvoj.
Jer imaš zaisto po ovoj bit tuzi
jak zlato pričisto koje plam iskusi.

PJESAN XXX. MOLBA JEDNOJ MLADICI DA GA PRIGRLI.

Ako ćeš da sam živ, čas veće cknit nemoj,
hrlo me prigrliv učini da sam tvoj.
Inako već umrit meni je usilos,
zaman će t' poslije bit željet mi dat milos.
Jer moj vik gre kopneć ne malo po malo,
neg jak led, kad je već proljetje nastalo.
Meni je ovi dan pokonji s uzdasi,
i s ovijem riječmi van i život izlazi.

¹ Savku Bobaljeviću.

PJESAN XXXI. NADGROBJE VICE.

Od udatbe čas i dika,
od roditelj svjetlos mila,
i od duše i od tila
dobro komu nî prilika

Vica u cvit mladijeh dana
stril zavidne smrti skusi,
(od žalosti svak prosuzi!)
i bi ovdi ukopana.

Pače tilo nje, er duša
ka je vječna, što zasluži,
rajske dvore, vjeruj, združi,
gdi blaženstvo vječno kuša.

PJESAN XXXII. ŠPOTICA PRIJATELJU.

Ako se zadosti blažen svak reć prima
tko nazre liposti ovej vil' očima,
što se će tebi moć do malo nî riti
trajuć s njom dan i noć, o hrabre čestiti?

PJESAN XXXIII. GOSPODINU DINKU RANJINI.

Svital se moj tamni perivoj pritvori
da slove po sve dni dokle svijet izgori;
blago će svakoje i čuda naditi
oda svih ke goje kraljevi po sviti,
kad ubog i mal dar od voća njegov
jak jednu vrijednu stvar pohvali pjesan tva;
pjesan tva koje slas i rike i more
utažit ima vlas i vjetre vrh gore.

Tijem ga ja držim sad u mnogoj dragosti
i okol njega rad i vesel grem dosti.

Ali to što prudi, kad s himbom nastoji
nepravda zlih ljudi da mi ga osvoji?

Rvem se i predam, gdi silos dan i noć
veliku njih gledam, a malu moju moć.

Zatoj ti koji znaš od svega istinu,
i pravde mač imaš, obran' mi starinu,

ter ću ja kon vode upisat u kami,
gdi svaki dohode pastiri s vilami,

da se šti po vas vik: "Ranjina izbrani
suditelj i pjesnik pohvali i obrani."

PJESAN XXXIV. NENAVIDOS NOĆI.

Sjen danu protivna svud je mrak pustila
i djela sva divna od svita sakrila,
i crni oblaci k tomu se združiše,
da nam se još zraci od zvijezda sakriše,
ter mi se nijemo sad i slijepo sve čini,
kada već neg nikad pod zemljom sunce ckni.

I tko sad počiva mene je dalek taj;
mene trud snebiva i boles i gork vaj.

Misli me zle more zdajuć mi žestok boj,
ni ću ja do dzore sadružiti moć pokoj,
ni združiti slatka sna. Bježi već, o noći,
nakazni pritamna, lupeška pomoći!

Ti tužnim nesreće u zabit ne stavljaš,
neg tuge najveće i nemir ponavljaš.

Otidi, ljenice, jer krtiš sve zaman:
počinju već ptice pojući budit dan.

Dzora se pripravlja da starca ostavi,
i ures postavlja na svoj hip gizdavi.

Svjetlosti, pospiješi, ovu tmu oždeni,
neka se utješi grozni plač u meni,

jer mi ćeš način dat vidjeti dragu vil
koja će izvidat pozorom vas moj cvil.

PJESAN XXXV. U SMRT KATE SVOJE SESTRE.

Neredno dni tvoje potlači smrtni stril,
ka srca i moje duše si bolji dil;
zač biješe pravije, što zaman sved želih,
da umrem ja prije, ki prije rođen bih.
Prije tebe ja postah na ovi tužni svit,
a na njem sad ostah za tobom cvil tvorit,
što bi ti ostala sad za mnom suze trt,
da bi se vladala razlogom gluha smrt.
Neg ona nemila život naš stiraje,
zelena od zrila razabrat ne haje.
Evo, jaoh! vječni san prije reda ti skusi,
a meni boljezan čini bdit u tuzi.
Boles je sved sa mnom, ter ili dan biva,
ili nas noć tamnom koprenom pokriva,
moj se duh sved muči cijec trudne spomene,
da se ti razluči za vazda od mene.
Ne zdrži vas svit saj nesreći mojoj lik,
nu mi je manji vaj što nije dug moj vik.
Kratki su moji dni, a tomu jes biljeg,
prije reda što meni po vlasijeh mete snijeg,
što snaga skraćena još gine s nemira
ki mi prije vrimena iz tila duh tira.
Meni je tim samo razgovor i pomoć,
da imam ja tamo za tobom brzo doć.
Možebit višnja vlas po svojoj milosti
sastavit bude nas u vječnoj svjetlosti.

PJESAN XXXVI. VILI BJEGUĆOJ.

Odkle znam, gospoje, da pozrit tvoj ures
blaženstvo sve moje i moja rados jes,
ne daš se pogledat neg želiš mene strt,
ter sam već sebi dat pripravan ljutu smrt.
A bivši od toga ti uzrok, sud višnjijeh
skratiće dni tvoga živjen'ja za taj grijeh;
ter ćemo oba, vim, gdi je plač vječni poč:
ja tebe što ljubim, ti mene što zlo hoć.
S jednakom nu srećom nećemo tamo prit,

zašto ćeš ti s većom, s manjom ja mukom bit:
neć prijat mira ti videć me kon sebe,
a ja čut bolesti zrčući u tebe;
jer dokle ja budu gdje si ti, vilo, znaj,
neću bit u trudu, pakal moj bit će raj.

PJESAN XXXVII. GOSPODINU F. K.

Kripos je draga stvar i toli izbrana,
da velik Božiji dar pravo je nazvana.
Nju davni ki Boga našega ne znahu,
uresa dil mnoga božicom činjahu.
Pri njoj su sva blaga od nijedne vrijednosti;
ona sve primaga protivne silosti.
Ona mi (parjah strah) kamenit ravni put
i čini u tughah pokojno odahnut.
Ona mi podloži razlogu hotjen'je,
ufan'je uzmnoži u meni i smijen'je.
Ter se već ne bojim ni srčna silnika,
ni nevolj svih s kojim nezgoda gre prika.
S tvrdijem ću prije srcem zagrlit svaki trud,
neg igdar bit kriv tijem što neće vrijednijeh sud.
Čistu svis čuvajuć dat se ću gvozdjem trt,
ognjem žec, ne hajuć za boles ni za smrt.
Neka taj sva dobra uživa na sviti
ki cía njih obra nepravdu sliditi;
a ja ću zlo svako, da sam prav, pritrpit,
i kroz toj, prem ako nevesel, oholit.

PJESAN XXXVIII. U SMRT F. P.²

Poginu sva dika od svita i ukras,
kad čini smrt prika zamuknut slatki glas,
i kad tej ugasi svitlosti kih pogled
na ljubav priblazi studeni mraz i led.

² Fiora Pescioni, tj. Cvijeta Zuzorić.

Jak oblak pun tmine kad nebo prikrije,
ter ljeti o pol dne grad i daž prolije,
sve lice promini u strahu nerednom,
gdi se noć učini i zima ob jednom;
tako se na me sad sve slatke radosti
svrnuše iznenad u gorke žalosti.

Umri, jaoh, draga vil; nje sunčan obraz lip
strašno je mrak prikrl prije reda u mal hip.

Ona ka vrijednosti čas biješe svih gospoj
prem u cvit mladosti svrši vik kratki svoj.

O riči medene! o oči vesele!
Ovo su, jaoh! mene sve tuge zle spele,
ter cvilim sved misleć, ki će moj život bit,
ne ufav ovdi već gledat vas ni slišit.

PJESAN XXXIX. NIKA ČINI DAR OD SVOGA ZRCALA BOŽICI VENERI.

U darov zrcalo Nika ti vil dava,
liposti sva hvalo, Venere gizdava!
Ona se rešaše pri njemu na svakčas,
lipotom čim sjaše ponosit nje obraz.
Veće cvit njoj svenu mladosti ka prođe,
ter samo spomenu od dobrih lit ode.
I Ljubav odleti iz tamnijeh sad oči,
svjetlijeh prije vidjeti od sunca s istoči.
Lica su zblidila i díkâ svih naga,
i zlat pram pokrila sjedina nedraga.
Ona nî koja bi, ni može veće bit;
vrijeme ju pridobi ke hara sve na svit.
Veće se ne ogleda od muke velike
da raspa ne gleda od svoje prilike.
Kraci su naši dni, bjeguče radosti,
a ukras tvoj vječni ne pozna starosti.
Ti darov primi taj; neumrlo ti lice
u njemu zamijeraj, o lijepa božice!

PJESAN XL. LJUBOVNIK UČINJEN PRAH OD ČASA.

U prozračnom cklu prah koji
točeći se vrijeme mjeri
i put isti često tjeri
ter pokoja tim ne svoji

Ljubmirov je pepeo, koga
mladca uresna dobrim svima
spraži lipa vil očima
punim plama ljuvenoga.

Nepokojni, vaji pepele,
ti nam kažeš da ki ljube
prije reda život gube
i po smrti mira žele

PJESAN XLI. NADGROBJE N. N.

Meni prika smrt ljepšemu
od Jačinta i Narčiza
žicu zlatijeh dni pririza,
ter u grebu ležim semu.

Da zašto se i u meni,
kako u njih, cvit ne stvori,
bivši tač lijep ditić? Gori
zemlja kroz gork plam ljuveni,

sve toj s mene, o putniče.
Ako li ju suzom skvasiš,
još može bit da upaziš
gdi iz greba nov cvijet niče.

PJESAN XLII. NADGROBJE N. N.

O putniče, ovdi kosti
leže mlade pastjerice
ka imaše lijepo lice
i združene sve kriposti.

Ona biješe čas i dika
djevicami svijem od sela.
Osta družba taj dresela
kad njoj skrati dni smrt prika.

I za žalos Ljubav ista
vez prikide, slomi strile,
gdi umriješe hvale mile
i razblude segaj mista.

Tijem razmišljaj, da ne mogu
stvari od svita stat u dugo;
i da tašto sve je drugo
razmi služit vječnom Bogu.

PJESAN XLIII. NADGROBJE MARGARITE.

Umri lijepa Margarita;
nje duh k višnjim u raj pođe,
a put krasnu zemlji ođe
slavnoj cića nova cvita;

zašto u njoj Ljubav stvori
cvitak bili i rumeni
nigdjer prije ne vidjeni,
da ljuvenih razgovori.

I da taka stvar s vrimenom
u zabit se ne postavi,
neg da žive sveđ u slavi,
čini zvat ga nje imenom.

Ter će ona bit na sviti
ures lijepijeh perivoja
i razbluda od gospoja,
dočim svijetlo sunce sviti.

PJESAN XLIV. GOSPODINU S. B.³

Razgovor ponavljaš i vrijedni nauk tvoj,
i svu moć postavljaš za skratit nemir moj.
Ljubav taj nova nî, nu draga i mila
vazda će bit meni, kako je sveđ bila.
Napriduj i ljubi; tako te brani Bog
od ljudi s kijem gubi i pravda i razlog!
Er meni tijeħ ljudi nerazbor odmože,
sreći mi naudi, a smijen'ju ne može.
Zašto me opravna i vješta rve cvil,
budući odavna, što je svijet, iskusil.
Znam da zlim svacima stire nas iznevar,
i vidu da ne ima u sebi kripku stvar.
Tijem ako i tvrda nevolja tre me sad,
kako htje zlosrda nemilos i nje jad,
zato ja ne budu sam sebi dni skratit,
ali ku rič ludu proć višnjim obratit;
neg mudri Grk oni što srcu svom reče,
kroz poraz usioni kad ga trud obteče,
srcu mom općim rit: "I ovo trpi zlo,
jer si ti pritrpit i veća zla moglo."

PJESAN XLV.

Pokle sam kroz ljubav pun smrtna nemira
i ginem kako plav ku more proždira,
meni će nenavis gorki trud prikratit
i tužnu smirit svis i pokoj drag vratit.
Veće krat ja ovoj ukazah očito

³ Vjerojatno: Savku Bobaljeviću Glušcu

Ljuveni oganj moj ki gori skrovito.
Vidiv ga, silosti vel'joj se začudi,
ni zatoj milosti u srcu probudi.
Još dugo služen'je budući njoj stvoril
jeda sam smiljen'je koje vik izdvoril?
neg sve što dostojah tolika godišta,
odnese vihar plah i sve bi od ništa.
Što činim? što čekam? evo već pravedno
nepravi glasim plam, s koga mrem neredno,
i trg sam zle uze kim svezan stojeći
prolijevah sved suze slobodu želeći.
Toli je s neba zgar odluka, da meni,
ne ljubeć lijepu stvar, živiti dano nî?
Može bit još mladost vrjedniju obljudim,
kojoj će bit rados da se tač ne zgubim,
koja će požalit jadovnu boljezan
i mene pohvalit i moju ljuvezan.

PJESAN XLVI.

Što hoću? što činim? s kijem li boj spravljam bit?
komu li tužan mnim rvuć se odoliti?
Od sione ljubavi, kad mi svu slomi moć
i gorku smrt spravi, branit se mislim poć,
kad već bit ubranjen ufan'ja ne imam?
Zač bivši izranjen docna štit vazimam.
Strijela je tolik broj po srcu u meni,
da rani već novoj meu njima mjesta nî.
Iz prsi sa svih stran toči se krv i s njom
život mi ide van, ni može stat sa mnom.
Onda se bježeći varovat mogah ja,
kad iđah slideći lipos ka suncem sja,
kad oči gledat stah, ne sumnjeć koju zled,
i mojim još smijah pričekat njih pogled.
A uteć htjet sada, rvat se i branit
nije kud, ni kada, ni se je moć shranit.
Tijem, ako što milos bude mi pockniti,
meni je usilos do mal čas umriti.
Ako se ne smili vil srdžbu ostaviv,
vil ka me uhili, zaman bit želim živ.

PJESAN XLVII.

Odlučim ja mnokrat ovaj vil ne dvorit,
za ne imat hudu rat ka me će umorit,
kad moje ljuvezni naplaća omrazom
i ljutom boljezni, ter smrtnim porazom;
a ljubav postaviti na drugo već mjesto
gdi se ću dobiti što slijedim pričisto.

Nu zaman sve tvorim, zač po tom do mal hip
gorčije uzgorim, želeć nje obraz lip,
nje obraz ki meni sred srca izdilja
isti bog ljuveni, pokli me nastrilja.

Služba se ponovi i bude trudnija,
i krući vezovi stegnu me neg prija.

Ter ne imaš slobodu, gospoju ovu oć,
i taku prigodu za drugom kojom poč,
gdi ovu služeć, znam, da je moj vik skraćen,
zašto ću svim tužan još smrti bit plaćen.

PJESAN XLVIII.

Opet se pripravlja ufan'je k meni doć,
i na to postavlja svu svoju krepko moć.

Izvrgeh njega van iz prsi, budući
veće krat bil tužan posluh mu dajući.

Sad iduć obita, da me će lijepa vil
učiniti čestita prigrliv u svoj kril.

Ti, srce moje, znaš; ki stječeš gnjiv sebi,
kad mjesto takom daš ufan'ju u tebi.

Njega već ne primi, ni vjeruj što pravi;
neka gre srećnima ki služe Ljubavi.

Zač Ljubav proć nami u srdžbi sved stoji,
ter smrtnim tugami pase nas i goji.

Već misal obratit inamo tribuje
i dvorbu prikratit, ka na smrt siluje.

PJESAN XLIX. GOSPODINU MARU KLJAŠIĆU.

(DAJE MU MUDRE SVJETE, KAKO SE U TRGU VLADAT IMA).

Čujem da tvoju ćud odlučil jesi oć
i spravljaš, trg i trud po svijetu iskat poć;
s puta se već vratit sliđena od ljudi,
a družim obratit kim vrve puk ljudi.

Znam da toj nî slipos ni skupos što činiš,
zač mnogo već kripos neg blaga sva ciniš,
kad zlato sve pri njoj neviridno ishodi,
koliko platno toj, koje pauk uvodi.

Bogatac govori, da je sam blaženi,
lje ga strah zlo mori od smrti po sve dni,
a upuštam zla ina gdi željam oholim
ne stavlja načina držeć se kralj nad svim.

Pak netom primine, sve bude ostavit;
spomena još gine od njega sva na svit.

A mudrijeh stupaje tko slijedi, dohita
naravi potaje i više prolita;

nigdar mu ne lipše rados, jer požude
razlogom pedipše, ter mirnu svis bljude;
smrt čeka pun smijen'ja, po kojoj k višnjim gre;
vazda mu ime sja i nikad ne umre.

Tim uprav ne sudi tko istom iman'je
uzmnažat sveđ žudi, ne hajuć za znan'je.

Bog tebe nadari, da lasno razbiraš
od dobrijuh zle stvari i bolje obiraš.

Nu za sad ostavljaš drum slavne mudrosti,
da pinez pripravljáš za mirne starosti,
ostavljaš, dim, za sad s odlukom opet prić
i po njem ki prošad po naprid budu stić;
jak putnik usnuv san od družbe ostane
i buduć pospiješán opet se s njom stane.

Zato ti ja hvalim tej misli i spravu
i neće t' za nju, mnim, nitko dat zabavu.

Zač imat lipo je (ki ne zna toj človik?)
potrebno sve što je za ovi kratki vik,

budući zle muke i poraz usioni
družim doć na ruke, o(d) šta Bog ukloni.

Kroz toj već otidi, ne krsmaj neg hodi;
srića te svud slidi po kopnu i vodi,

i vesel k nam i zdrav s blagom se zavrtati,
za stope ne pristav od mudrijeh iskati,

ter sa mnom ljuvezni lijepe vil' pojući
potrajat u pjesni ljetni dan gorući
pri vodah studenih sred travnih livada
gdi s vlasa zelenih od dubja sjen pada;
da stanu pastijeri i vile mučevići,
i ptice i zvijeri pjesni tej sliševići.
Možebit imena budu nam još prosjat
i po sva vremena u broju vrijednijeh stat,
s česa čas velika resit će sved nami
i kad Dubrovnika ne bude ni kami.
Ali se ne zastoj od tvojijeh daleče,
neg skoro doć nastoj, zač vrijeme utječe.
Smrtni rok prije dođe neg mu se nadamo,
u ništa ter pođe što činit spravljamo.
I na toj var stavi: drug ti bud zrcalo,
a ljudskoj naravi dosta je i malo.
Bogastva zaliha prij' pokoj skraćuju,
neg mirna i tiha bitja slas njeguju.
Meu toj nekijeh zled štetna ti ne bila,
kih je rič slatki med, a gorka žuč dila!
Jer kažu ljubiti čas, a pak su prosjaci
u kih je crn obraz, a puni bisaci.
Istinom ona se rič sada već prima:
ima tko ne uzda se; tko uzda se ne ima.

PJESAN L.

Čemu već da cvilim? zašto li nastoju,
tuževići da smilim neharnu gospoju?
Kad se njoj haje tač za moje nevolje,
jak lavu za gork plač od onih ke kolje,
i moru, kad s' jadi najvećim s vihara,
za uzdah čeljadi blide koj smrt stvara.
Pokle se taj u njoj nemilos objavi,
(pravo je rijet ovoj) nî ljudske naravi.
Kagod hrid na svit saj od gora gdi vazda
leda jes i gdi zmaj pribiva nju sazda,
i mlikom zadoji kagodi ljuta zvir
ka spravna sved stoji človiku dat nemir.
Prij' će moć svjetlji bit od sunca noćni mrak,
i prij' će zahodit u istok sunčan zrak,
i prij' će sve nestat na nebu svitlosti,
neg ona vik imat vrh mene milosti.
I pokli ufan'ja nî mi već živiti,

zač da se imam ja od smrti strašiti?
Veselo meni je poč skusit tuj boles,
zašo zled zla nije, koja zlu svrha jes.

PJESAN LI. VILI BJEGUĆOJ.

Kud spravljaš poč, vilo? kamo se potežiš?
i tako nemilo prida mnom sad bježiš?
Bježiš i pogled tvoj sakrivaš, jaoh meni!
kteć da zli nepokoj prikрати moje dni.
Ti gvozdje i kami tvrdinom nadhodiš,
kad mene s tugami tač s gorcim ohodiš,
komu je sva milos istom te vidjet moć,
inako usilos meni je život oć.
Bog suncu svitlosti i zvizdam ne htje dat,
ni tebi liposti, da skrovno budu stat;
neg oni zrakami da svijete nam, a ti
izvršnim gizdami kažeš put od časti,
i da čim gledamo taj ukras i dike,
kigod dil poznamo njegove prilike
dviški se krilima od misli put njega,
gdi pristol svoj ima on stvorac od svega.

PJESAN LII. NADGROBJE DINKA RANJINE.

Života svrši dni ukopan ovdi bi
Ranjina ki s pjesni neumrli glas dobi,
koje čim spijevaše, za sobom Serene (sic)
i vile vođaše i zvijeri i stijene.
Apolo prosuzi mrtva ga videći,
i Ljubav u tuzi poniče cvileći.

PJESAN LIII.

Ja gorim i pojem veselo u pjesan
i rado na smrt grem izranjen i svezan.
Kripos mi tuj dava, stvarajuć jad u med,
gospoja gizdava i divni nje pogled.
Kosi su tej vile uza, luk obrve,
oči plam i strile kim ljubav svit rve.
Nigdar svit ne vidi vrijednosti tolike,
blažen je tko blidi želeći nje dike.
Pri službi ne želim slobodu steć meni,
pače se veselim sužan bit po sve dni.
Slatko me svim veže i slatko prostrilja;
slatko me ižeže, i plača nadilja.
Tijem nitko mnit nemoj, da mi će domorit,
dočim je život moj, nju služit i dvorit;
zač ako stojeći u gnjivu porazi
i tije-m-e ne mneći ljuveno poblazi:
što će bit, ja velju, ako me pomili,
poštenu ter želju smiljen'jem nadili?

PJESAN LIV.

Ljuvena toli moć oblada tužnu (sic) mnom,
da živit nije moć bez tebe ni s tobom.
Kad me si daleče, mrem željom na svak čas,
da mi prij' isteče sunčani tvoj obraz.
I u toj sve kuša tolik trud život moj,
kolik mnim, ni duša u mucu pakljenoj.
A kad se namiri, da te ja gdi nazrem,
huđi me gnjiv tiri i s huđom smrti mrem.
Jer pogled ljuveni ki želim najveće,
trjeskove proč meni od srdžbe sved meće.
A za ki, vajmeh, grih meni duh ne ima
čas mira bez tvojih oči(ju) ni s njima?
Cić vjere jedine i službe ginem ja,
pokle mi još gine razgovor ufan'ja:
da možem vik tvoje smiljen'je izdvorit
i ljubav bez koje nije moć živu bit.

PJESAN LV.

Ti želiš nemila, da mi prij' dođe smrt
podrit duh iz tila i u prah tilo strt;
i da se spomena ostavi u zabit
od moga imena, ter zginem vas na svit.

Ričmi to i dili ti kažeš i tvoriš,
a čemu ti omili da me tač umoriš?

Čemu ja za nač mir, na pogled ljuveni
nasrćem, jak lipir na plamen ognjeni?

Ah da znaš, gospoje, kom ganut silosti
ja dođem pri(d) tvoje andioske liposti,
ne bi mi imala pritužnu za zlo vik,
neg bi još iskala smiluć se dat mi lik.

Jer slidim tvoj ukras, ne moguć bez tebe
živiti jedan čas, kako sâm bez sebe.

U toj sam ili kriv ili prav, kako hoć,
mogu bit s tebe živ i s tebe život oć.

Ti s' moja gospoja, ti rados, ti pokoj,
ti slatka smrt moja i mili život moj.

PJESAN LVI.

Koli ja prominjen ćutih se u meni
odkle bih učinjen dvoranin ljuveni!
Me bitje veselo razmisliv protrnu,
pake se dreselo u gork plač obrnu.

Ter vidim da ovoj ljubavi tko dvori,
u mucu život svoj skončava i mori;
česte su s njim smeće i duge žalosti
a rijetke odveće i kratke radosti.

Malo krat u tuzi, kojom se sved' goji,
vesel'je okusi, i malo s njim stoji;
jak mal hip vedrinom nebo se oholi
i more tišinom, kad zima odoli,

kad z daždi i s mrazi i silom vjetara
sve na svit porazi i gnjevno sve hara.

PJESAN LVII.

Sad s ribam steć Febo, ke mati Ljubavi
i Ljubav na nebo iz rijeke postavi
za har ku primiše od njih, kad u strahu
u vodu skočiše, čim trudni bježahu,
već neće tač prika sjevera bit sila,
ni leda, kolika dosle je sved bila.

Skoro će proljetje dovesti dni bolje,
i zelen i cvijetje odjet lug i polje

Oči me kim brani godište studeno
nazrit zrak sunčani i dobro žudjeno,
veće se smirite, rok će već pristupit,
da vaše vidite radosti sve na svit.

Skoro će obraz svoj ne skrivat lijepa vil,
neg ružu po travnoj livadi brat u kril';
ter vas će pozorom nadijelit veće krat,
i smirit govorom u momu srcu rat;
i suncu svjetlosti odsijevat i tvorit
ljuvenom kriposti da bude sve gorit.

PJESAN LVIII.

Da bi mi moć lipos izdvorit ovej vil',
moj sam um i kripos i misli sve stavil.

Dan i noć nju slidim pun želje ljuvene,
gdje nigda ne vidim smiljen'ja na mene;
neg sve što trudim ja za imat što ljublju
u vjetar ide tja i tašto sve gublju.

Zašto kad bliže mnim da sam nje, prem tada
dalje se nahodim neg istok zapada.

Tijem dignem tužan glas veće krat k Ljubavi,
da vidi moj poraz i pravdu ispravi;
da milo gospoju na milos obrati
i službu jur moju i trud moj naplati.

Nu bude sve zaman, jer na moj plač taki
vazda mi bude dan odgovor ovaki:

"Velmi se zlo hini ona, kad moju moć
za ništor ne scini, kojoj će vrha doć.

Toliku oholas podnosit razlog nî,
strt joj ću sasma vlas, da tuži po sve dni,
svakomu da bude za izgled ovi moj,
gdi gleda u trude postavljen nje pokoj,

i gdi se snébiva život gork trajúci,
i suze proliva svoju ćud kunúci."
Ter cvilim i molim, da skonćaš život moj,
zać umrit prij' volim, neg ku zled vidit njoj

PJESAN LIX. KAJE SVOJE GRIJEHE I PROSI OD BOGA MILOS.

Bože ki ćlovika na život povrati,
jer neć smrt grešnika neg da se obrati;
na milos k tebi grem, zovuć se krivac tvoj,
bolim se i kajem i poznám zahod moj;
jer putem upravih vječnoga poraza
a dobri ostavih, ki mi ti ukaza,
ti slatki spasitelj, ti uzrok svih dobar,
ti pravi stvoritelj ki stvori svaku stvar.
Ter dosle što tebi nijesam bil na posluh,
dodijah sam sebi, mira moj ne ima duh
koji mi van prike boljezni podiru
ter suza dvi rike iz oći izviru.
Poznam, ki nepokoj sam sebi svak stjeće,
tko traje život svoj od tebe daleće;
koli se pak mirni u duši nahode
oni ki svoje dni služeć te provode.
Oprosti krivinu koja me odćkvrni
i tvoju jedinu ljubav mi povrni;
neka se već smirim, ter ino sve oćem,
da tebi srcem svim na službu već doćem.
Sliši moj plaćni glas, neka se utješú,
neka tvoj budem vas i da t' već ne zgriješú.

PJESAN LX.

Tegnu me tva ruka, Bože moj, ter boles,
vjećni trud i muka svega me spela jes.
Izgubih svaku moć i padoh nica zgar
tać da s tle ustát moć ne scijenim nikadar.
Vlas moji protivni nada mnom stekoše,

a drazih sa mnom nî, svi me, jaoh, odoše.

Osvetu prid tobom na mene probudih
nepravdom i zlobom, ne hajuć za moj grih,
ter možem tužan rit: "Od mene uči svak
od Boga strah imit, ostaviv put opak."

Ako nî dosti ovoj, o višnji, čim bolim,
pošlji bič veći tvoj, velmi te sad molim.

Istom prav da ne bi tko patil, ja sam kriv,
ja zgriješih sâm tebi, na me vas proljiv gnjiv.

PJESAN LXI.

Sve je već žestočij' udorak ki meni
iz lijepe vil' oči doni stril ljuveni.

Nalipom trovana bi strila bodljiva,
priljuta nje rana i ljuća sved biva,
s ke mene plam hara nevidjen, i svakčas
većma se razgara i stječe veću vlas.

U prseh sved nosim obličje žudjeno
ukrasom jur mnogim sve suncu takmeno.

Sved mi se drag pogled i obraz prizira,
u meni ter nî red u željah bez mira.

Želim ja ljepotu i razum neizmijerni,
pošten'je, dobrotu, koj na svit slike nî,
ter nijesam vik miran, suze se sved rone,
i dalek stoji san ki misli odgone.

Ni trpjet moć veće sej muke ljuvene,
niti znam što se će učinit od mene.

PJESAN LXII.

U plač se obraća razgovor slatki moj,
pokli vil odvraća inamo pozor svoj
i kaže smrtni gnjiv u dilu svakomu
s kijem dahti suprotiv sluzi prije dragomu.

Ter što jur čestit bih vrhu sve mladosti,
sad cvilim izvan svih u ljutoj žalosti.

Ne ufam već vidit mili smih proć meni,
kom nekad zavidit mogahu blaženi.

Zavidnik mene mom životu omrazi

i ričju laživom do duše porazi.

Nu ako istina ne može s himbom stat,
neće se krivina dugo moć vjerovat.

Ostaće laž prika na laži njeki dan,
i znat se do vika da sam bil poslušan.

Ja vidit neću toj, zač nemir ki me tre,
već skonča život moj, srce se podire

Gledaće lje družu, i gdi još gospoja
žali me i suzi, da joj prav umrih ja.

PJESAN LXIII. ŠALI S GIZDAVIJEM PRIJATELJEM (S TOMOM NADALOM BUDISLAVIĆEM).

O gizdavi gospodine,
ki pod sobom gledaš zvizde,
toliko se tvoje gizde
dižu gori u visine,

vrhu neba golotnoga
(vodenijem ga zovu družu)
skačeš više neg svi pruži
cijjeć Lehsandra velikoga.

Jer Lehsandro sina imil je,
(što Berozo stari piše)
Mirosava ki Đuriše
djeda tvoga pradjed bil je.

Od ovoga Mirosava
rijeću štogod i od tebe,
neka gori svak i zebe,
koga mrzi tvoja slava.

Nu daj gusli, dijete, ovamo,
jer ću spjevat stvari lipe:
u toliko cvijetja skipe
ti posiplji sjemo i tamo.

Mirosav je bio junak
s mačem, s batom, s kopjem, s lukom,

i vazda mu za klobukom
staše bosil i kaćunak.

On mogaše lava pesti,
a s krpušom ubit vola,
i mogaše hljeba kola
naprćena ručku izjesti.

Dvije grede za sulice
njemu bijehu, s kijem trčaše;
kuću svaku priskakaše
na sambeče i skončice.

Većekrat se staja s carom,
i vazda mu sam u peče
strahovite vojske isiječe,
što zamahnu dvaš manjarom

Od muža tač plemenita,
svijetli kneže, ti izlaziš;
ter s razlogom jezik plaziš
na sva ina plemstva od svita.

Bani ti su i hercezi
bili od Bosne bratučedi,
a kraljevi strici i djedi,
kijem ti sada dika jesi.

Pri tebi su ljudi šturci,
furde, tamni svikolici,
kako babe pri mladici
i pri senjskom vojnu Turci.

Odkle sunce sved po nebi
na ulačku konje teče,
i zahodi, ter istječe,
ne nađe se sličan tebi.

Ovi u nječem, u nječemu
oni dobar bî i vrijedan,
ali ne bi zato nijedan
svršen kako ti u svemu.

Ti si vitez, ti spijevalac
od Omera bolji sto krat;
u lijecijeh si sam Ipokrat,
u besjedah spovijedalc.

Snagom ku ti narav poda,
zlim od straha činiš blidit:
Vuk si Despot s mačem vidit;
s kopjem Janko Vojevoda.

Kad pripijevat uzmeš pjesni,
u dva igra stanac kami,
rijeke stoje, a vilami
cijec ljubavi svijes uzbjesni.

Otmanović Murat sioni,
od zaduhe što ga ozdravi,
Bobane ti kmete ostavi⁴
s četvrtinom i s pokloni.

Iz usta ti med izvire
kad s mudarci što uzbesidiš,
ter svih gladit brade vidiš
slišec riječi tve bez mire.

Lijep si, zdrav si, plemenit si,
bogat, jaki, mudar, slavan,
buskupije činit spravan,
u svem blažen i čestit si.

Grlo meni već izmuknu;
ka se zgodi bijeda ovo
da ne možem krknut slovo,
neg trjebu je da umuknu?

A mi ćemo što ostaje
tamo dospjet od nedjelje,
župe, sela i povelje,
koje imaš, pripijevaje.

⁴ U rukopisu dodano na dno strane: "Bobani dva kneštva su u Popovu, koja car dade u arpaluk Tomi Budislaviću."

U toliko smerno vele
mene tebi priporučam
i uzgori lijenkom kučam,
da ti tegnem u štopele.

PJESAN LXIV.

Za moju nesreću molbami ke stvorih
odgovor bi: "neću" što viku čut ne mnih.
Pogrdi gospoja život moj skončani
ki želi pokoja, i milos zabrani.

Vjera s kom odavna služim ju ne može
prid njom bit ispravna, da mi što pomože.
I blijedi moj obraz, po kom se vidim mrit,
ne ima nijednu vlas činit me požalit.

Tijem ću pun bolesti kroz nemir prihudi
trajati moje dni daleče od ljudi;
sred puste planine tužiću i cvilit,
gdje gorske živine sa mnom će plač dilit.
I dokle smrtni san usnut ja ne budu,
moj će duh nemiran vazda bdit u trudu,
u toli zla prika stavi me iznevar
ma ljubav velika i tvoja zla nehar.

PJESAN LXV.

Velmi se ponosiš kroz dike ljuvene,
ter obraz odnosiš na stranu od mene;
ni t' može na um prit što bježe dni hrlo,
ni da je sve na svit stvoren'je umrlo.

Malo prij' proljetje capijaše u ruži,
drugo je sad bitje, led svemu dotuži.

Za suncem slijedi noć, vedrinu daž tjeri,
ni ti neć vazda moć u jednoj stat mjeri.

Lipotom ukrasna visoko sloveš sad,
nu se ćeš bit strašna s godišti iznenad:
mraz ti će neharni nabilit kosice,
zubi će doć crni, i tamno prit lice.

Kad na tu dođeš zled, ter vazmeš zrcalo
i uzriš njih pogled i bitje ostalo,

neć li se snebivat, da zaman dni traja?
i dobra uživati, ka može, ne haja?
neć li se boljeti s uzdahom tužnime,
da ne ima pameti kad biješe na vrime?
Tijem stani vrh sebe, prij' toga smišljaje,
što će bit od tebe? Nazad se lud kaje.

PJESAN LXVI.

Ti svijetlijem pozorom sunčana uresa
i slatkim govorom rani me i sveza;
i kruće zatezaš sved užu i rani
žudjeni lik ne daš, ki prosim zamani;
ni ćeš plač da čuješ, ni se mož' smiliti,
neg me još siluješ nemilo umriti.
Umriću; a koji, jaoh, razlog hoće toj:
tko ljubav dostoji, da gine ovakoj?
Svakomu lje prudi bit vernu, tko ljubi;
što meni naudi i mene pogubi.
Tko bi vik procijenil da srce od lava
mlađahna ima vil i vrh svih gizdava?
Ovako viđu ja: taji se na svitu
u travi zla zmija, gork čemer u cvitu.

PJESAN LXVII.

Hoće li ikada vrijeme doć, da pozrem
onu ka mnom vlada i koju želeć mrem?
Mrem uprav, i za hud poraz moj i smeće
smrtni me gorki trud umorit još neće.
Tamno dan, s plačem noć u trudu provodim,
odahnut čas nî moć, bez srca živ hodim.
Svrhu, jaoh, sve ima i gine sve na svit,
lje suzam mojima ne može svrha prit.
Cviliću vazda ja; zaman je svaki red
dokle mi ne prosja lijepe vil' drag pogled,
lijepe vil' pri kojoj pribiva s ljubavi
i misao i duh moj, a mene ostavi.
Gizdava gospoje, smišljaš li gorkosti
s kih venem bez tvoje izvrsne liposti?

Rečeš li kadgodir: "Daleč steć od mene
vijerni moj ne ima mir, uzdiše i vene"?

PJESAN LXVIII.

"Ne čin', da tvoj um zamijera,
ni od scjene imaj mnoge
čista zlata svijetle stoge,
drazijeh očac i bisera;

ni dvorove, ni razblude
sve kraljevske, ni oblasti:
ođi taštijem da se časti
i blaženstvu takom čude

Neg čin' da si miran s Bogom,
i da tvoja jes ugodna
kuća mala, njiva plodna,
o čem živit mož' s razlogom.

Svakim dobrom obiluje
tko bogastva i visine
ljudske držeć za taštine,
svijesti oholom pogrđuje.

Ti car da si i da veće
blago imaš neg kralj Mida,
rob si, dokle zapovida
tvrda želja imat veće,

zla nakazan i prokleta,
gora od svih ke posila
iz utrobe vrla spila
hudijeh duhov da svijet smeta.

Bježi od nje. Život bježi
naš i gine, a viđ kako
smrt nas hara, ter jednako
bogat, ubog mrtav leži".

Tako s dzorom pripijevaše
tuđin človik u dubravi,
za ukazat život pravi
svomu ki s njim putovaše.

PJESAN LXIX.

Uzdah se odveće u moju njekad moć
i pravljah, da neće ljubav me dobit moć,
ter ohol vas idah, slobodu slaveći,
u tuzi gdi viđah ljuveni dil veći.

Nu malo postoja, kako cvit na travi,
oholas taj moja: izgubih s Ljubavi.

Vaze strijel ognjeni, rani me i sveza,
i glavu još meni nogami poplesa.

Ali sam vesel vas, duh se moj tijem goji,
jer me da pod oblas izvrsnoj gospoji;

ter se je bitak moj vrjedniji pritvoril,
drži me u dragoj tonoti draga vil,

vil ka čas i slava ženskoga jes hipa,
razumna, gizdava, poštena i lipa.

PJESAN LXX.

NADGROBJE BUĆA PLOVDINJANINA.

Ako svjet koristan, putniče, vazet hoć,
nikako nemoj pjan putovat zimnju noć.

S toga ja Buć umrih, ter tuđin u tuđoj
ukopan zemlji bih, ostavuć Plovdin moj.

PJESAN LXXI.

Vuhuje da boli, ter s himbom ištuć lik
uzdiše i moli njeki zli nevijernik.

Vapije da gine kroz ljubav ku služi,

ter srca od stine rastapa gdi tuži.
Nemilos milosti cviljen'jem pritvara,
s tolikom hitrošću tuži se i vara.
Ter ljubav kom teče, ončas ju promijeni,
za novom sved teče, ni ljubi ni scijeni.
Mnoge vil', ke slidi, priroka dobavi
i tim se ne stidi neg hvali i slavi.
A prirok skrit moć nî od tuđih jezika,
zašto su građani zloreći od vika.
On plaćuć i tužeć nevještini daje rat;
ter nitkor ne bud već brz plačnim vjerovat,
ni tužbam ke čuje, zač pravi, svjet stari:
"Tko lasno vjeruje, lasno se privari".

PJESAN LXXII.

Ova me gospoja hitro tač priblazi
da nikad pokoja srce mi ne skrasi.
Sladak bi nje pogled, riječ slatka, sve slatko,
nu mi taj pčelin med ogrče u kratko;
zač netom obljubih ljepotu jedinu,
taj čas mir izgubih, rados mi sva minu.
Nasta rat proć meni, s ke trajem tužan ja
pun želje moje dni, a prazan ufan'ja.
Nî valov množ veća, kad s krajem biju boj,
neg tuga i smeća ke rvu život moj.
Ona toj sve vidi, i pozna zgubljen'je
s koga mi smrt slidi, a ne ima smiljen'je.
Gubim, jaoh, a neće pomoć mi ku dati,
neg žali što veće moj se vik ne skrati.
Što ću ja? nije moć nje dike ostavit,
neg ljubiti sa svu moć, dočim sam živ na svit.

PJESAN LXXIII.

Dali ja plaćen bih svakim zlom za trud moj,
za službu ku dvorih Ljubavi nemiloj?
Što dah ja njoj u dar slobodu svu moju
i život moj, nehar da viku dostoj?
Meni se promijeni dragoga ljeta slas

na zimnjoj godini, zato sam dresel vas.

Moj bili dan minu, još sunce ne liže
na zapad a zginu, tme nebo prikriše.

Prosijeca munja tme, daž lijeva, praska grom,
u sjenu vjetar dme i mrzne sve ledom.

Ni ufam već vidit vedrine ni zore,
vrh tužnih svih na svit meni je najgore.

Kad najveć sunčan zrak dviže se da mi sja,
iznenad vječni mrak meni t' ga obvija.

Gdi je moj vesel smih? ufan'ja? radosti?
vaj, mješte dobar svih pun sam svih žalosti.

Ja se sam pogubih, u riječi ljuvene
uzdah se, ter ljubih već družih neg mene;

Nije me već. Jaoh vazda i lele svakomu
tko ikad oblas da vrh sebe ikomu!

Ljutijema stjenami, vodam ke ne čuju,
i pustim stranami ja moj plač kažuju.

Bolje je trpiti zle tuge i mučat,
neg pred tijem vapiti ki neće pomoć dat.

PJESAN LXXIV.

Pride dan ki nosi žestok glas; čujem rit:
"Spomen' se, pepeo si i u nj se ć obratit".

Tim ako neću poč u pakal za grih moj,
trjebuje meni oć stvar dragu tolikoj.

Vrijeme je da se ja s pameti jur stanem
i k putu spasen'ja stupaje već ganem,

što stvorit nikako po sebi ne mogu;
zač htijen'je opako ne da se razlogu,

na silu slijedeći umrlih oči zrak
s kojijeh će doteći vječni mi cvil i mrak.

Nî daleč smrtni rok: dobro, jaoh! ne dođe
sunce toj na istok, u zapad a pođe.

Na svrhu tač leti život naš, da ne vim
hoću li vidjeti drugi dan za ovim.

Toli mnom oblada skončav mi svu kripas
neredna uvada i tamna nje slipos

Ti kralju od neba, koji sam dobro znaš,
ka je sad potreba da na me pogledaš,

željno te ja molju, k meni se obrati,
u vel'ju nevolju pomoć me ne krati;

protivnoj silosti otmi me i ne daj
cijeć tvoje milosti, da zgine duša ovaj.

PJESAN LXXV.

Neka ti zao človik gizda se u zlobi;
njegov je tužan vik, ljuta ga smrt kobi.

Malo je sebi drag, a manje družimi,
pravoga dobra nag s podhibam svojimi.

Svis bije s njime boj, zač ako ubigne
od ljudi, nî zatoj da ga Bog ne stigne.

Višnjega gnjiv hrleć na hudih ne ide,
tiho gre: što ckni već gorčiji sve pride,
i da im taki cvil, da živi još mnokrat
okuse pakla dil u kom će uvik stat.

A zla se nijednoga ne boji, ni gubi
vik mira tko Boga boji se i ljubi.

Tijem neka zlobnima život je u nesvis;
još svaki njih ima probavljat uprav bis.

Uzrok zla i dobra sebi je svak na svit,
ter slavno ti obra pravednim drumom it,
van koga radosti kako san istraju,
kratke su i dosti zlu svrhu imaju.

Ti slideć pravi put, bićeš drag, žudjen svud.

Toli gdje budeš čut proć tebi govor lud,
ne haj se riječi tih; znaš, zavis da gnjivna
sved reži na dobrih, a zlim nî protivna.

A plata velika dobrim je na nebi,
ku svih moć jezika izrekla vik ne bi,
od koje manji nî poraz taj ki čeka
u mucu pakljeni zločinca človjeka.

PJESAN LXXVI.

Strile van izima i oštri ljuven bog,
neka mi ljubkima ranam vik nî odlog.

Nijesam ja protrnul što će još striljati,
ner želim da vas tul u mene potrati,
da strila ognjenih srcu mi uzmnoži

i uza ljuvenih k ovijemi priloži,

i da se ne dili od mene nikada:

toli mi omili što jur mnom oblada.

Zač dokle pod vlasti njegovom ja ne bijeh,
nevidom u tmasti kako slijep idijeh.

Span'je, las i misli i mnoge nesvijesti
bijehu me potisli gdi leže zločesti.

On maglu razčini, on pamet i moj um
prosvijetli, ter čini da slijedim pravi drum,
i hoće u zboru od vrijednijeh da stojim,
tijem ako što stvoru dostojno sve je njim.
Kroz toj ću blažen bit, udorce nove čut,
gorčije u plam it i kruće bit stegnut;
i da sve poveće u meni pribiva,
kad česti i sreće ovake dariva.

PJESAN LXXVII.

Hitro tajim i pokrivam
hudi poraz ki me kolje;
ali zaman jer prik volje
pozori ga van odkrivam.

Još blid obraz trud svjedoči
u kom žive srce mrući,
odkle side plam gorući
u nj iz lijepijeh tvojijeh oči.

Uz toj kad sveđ nije moći
osred grla pritisnuti,
ni odvratit uzdah ljuti,
da ne bude iz ust poći,

gorki uzdah ako i ridak
očituje ognja sile,
i ki osta šip od strile
usred prsi žestok, bridak.

Svega me su primamile
k sebi tvoje rajske gizde:
nî od sunca svjetlje zvizde,
nî od tebe ljepše vile.

Ter vas bolan tebe dvorim,
i misleći sveđ o tebi
ne znam ništa sam o sebi,
gdje u živom ognju gorim.

Zna se veće bitje moje,
tužno bitje i nemirno,
koje stekoh služeć virno
pune slave dike tvoje.

Svak zna jad moj, zasve da ja
skrit ga ištem od svakoga
izvan tebe, mira moga
ubojice, dušo moja.

Ti ga sama ne hoć znati,
prid kojom ga samom glasim,
da mi budeš tvojim drazim
daj pogledom ki lik dati.

Nebo zvizda toli ne ima,
trava cvijetja, valov more,
što nije rana već, ke more
svakčas mene jadi zlima.

PJESAN LXXVIII.

Mnoga je razlikos u mislijeh sved' mojih,
kroz dobra velikos i silu tuga zlih,
jer dobro scijenim toj vrh' dobra svakoga,
što dvorim vil' dražoj od zlata dragoga;
nje dika jedina i pozor gizdavi
drugoga jes čina, neg' ljudske naravi.

Jur ka je razbluda gledat' ju među inim,
gdi prid njom od čuda svak' stoji spet i nim.

Tamne su svjetlosti pri suncu zvijezda svih,
a pri njoj liposti od gospoj ostalih.

Ali pak smišljaje, kako je satrena
meni vlas, i da je nekrepka stvar žena,
i da njoj u rukah sloboda jes moja,
povenem u mukah i želim pokoja.

Tijem ljuven trag' slidit' sad mi se rados mni,
a sada tonuć' mrit u morskoj pučini,
ter trajem u trudu i lasti život moj,
kako se nač' budu u misli razlikoj.

PJESAN LXXIX.

Poprav se može rit, gospoje, da nije
prem ništor na saj svit od tebe vrjednije;
paček se svit sada tobome uresa
jak cvijetjem livada i zvjezdam nebesa.

Na njem prij' lipote ne bi tej, ni dike,
ni take dobrote, ni hvale tolike.

Tvoj pogled izbavlja svakoga žalosti,
ter na put postavlja od prave kriposti.

Prid njim se skončaju sve misli neprave,
a želje nastaju pošten'ja i slave.

Ti glasom još more tiho mož' pritvorit,
i omehšat mramore i činit led gorit.

O svijetli uresu s koga čas osviće
vilam svim ke jesu i biše i biće,

čudno t' mi omili tva svitlos velika!
slatko t' me usili, da sam tvoj do vika,

da te ću sved' slidit i tvoj se sužanj zvat!
Blažen je tko vidit bude te i slišat!

PJESAN LXXX.

Čemu je suzami da glasim nemir moj,
kad tvrđa neg kami sve u rug primaš toj?

Siliš me život oć, a ja bih vesel bil
i čestit na smrt poć, da mi nî tebe dil

Ne žalim ja sebe (jer život ne volim),
gospoje, neg tebe, tvojim se zlom bolim.

Ljubav te podnosi, ter ju ti ne scijeniš,
ni ognja ki nosi: nu se viđ, što činiš.

Čuvaj se nje gnjiva i na toj ne htjej doć
da t' stane protiva očitit svoju moć.

Jer trpi neki čas po sili, objednom
protivnim satire vlas osvetom nerednom.

A ti znaš ka zada inijemi zla prijeka
za taj grijeh, tijem sada viđ tebe što čeka.

Nu se boj poraza ki s toga vil steče,
ka t' jučer ukaza, gdi cvilim i reče:

"Žalim ga gdi suzi, a ti smih tvoriš njim:
bila sam u tuzi, ter plačnijem razumim".

Zač ona pogubi jednoga, ki nju već
neg život svoj ljubi, omrazu na nj noseć;

obljubi pak meni tko za nju ne haja,
ter svoje lijepi dni žalosna potraja.
U prsi kamene iz kih grih izljeze
od pravde ljuvene pokora uljeze.
Strila ih velik broj nastrilja žestocijeh
da ne bi mira njoj u ranah dubocijeh;
uzdisa i plaka i želje umriti,
zač ljubav prijaka umije suditi.
Čestit je tko družih vidivši tugovat
nauči po zlu njih od zla se varovat.

PJESAN LXXXI.

Lipos kom nadili Bog tebe svršeno
svakoga usili da gori ljuveno,
jer tvoje razblude i dike čine it
i stijenam s požude u plam vik neugaslit.
Statka je taj želja i milo gorjen'je,
zašto se ne dijelja od njega pošten'je.
Pozor tvoj gizdavi tej zdrži načine,
da pohlep nepravi prid njime svud gine.
Ni drugi razdiše oganj neg hvaljeni
koji nas uzdviže gdi stoje blaženi.
Kroz toj se veselim i sebi zavidim,
da tebe sve želim i stupaj tvoj slidim;
zač pokle ljubav mnom tač slavna oblada,
još ufam tuj doć njom gdi ne mnih nikada.

PJESAN LXXXII.

Ljubav mi sved pravi: "Zamijeraj ovuj vil
koja te postavi pod oblas kroz moj stril.
Zamijeraj nje dike i svaki čin i znaj
da joj nî prilike ni će bit na svit saj.
Zamijeraj i taku pripijevaj sved lipos,
jer po njoj ti svaku još prijat mož' kripos.
Ti slaveć nje ukras činićeš da će tvoj
mnogo bit slađi glas i vele viši poj.
Kroz vrijedni ovi cvit svom slavom uresni
ne mogu neg primit pohvalu tve pjesni

i tako t' prolitat po ustih od ljudi
čijem sunce bude sjat i drage bit svudi."
Ter ino ne želi moja svis, ni hajje,
neg vršit što veli u pjesni spijevaje,
neka t' se do vika, gospoje, zna hvala.
Volja je velika, ali je moć mala.

PJESAN LXXXIII.

Sad se ja blažen mnim: ovdi je vil draga
prida mnom; a smionim ljubav sved' pomaga.
Vrijeme je da se ja prašat jur usudim
vrh mene smiljen'ja i platu ku žudim.
Vidi blid obraz moj i čuje uzdah ljut,
gdi gorki nepokoj ne da mi odahnut.
Očit je smrtni trud, a nije skroveno,
da mi je srce svud cica nje ranjeno.
Znano je još prid njom koli je ispravna
i čista vjera s kom dvorim joj odavna.
A nikad slično nî da će bit otišten
ljubovnik službeni ki nije potišten.
Tim tašto zač stojim i ne imam već smilos?
pitat što dostojim služeći za milos?
Tko me sad skončava? tko mojoj slobodi
naglu smrt zadava u ovoj prigodi?
Jezik me, jaoh, ođe i srce, ter zaman
želio sam da dođe zlamenit ovi dan.

PJESAN LXXXIV.

Gizdava gospoje, sva diko ljubavi,
ka srce jur moje u tvrd vez postavi,
nećeš mi zazriti da hrlim ovakoj
tvoj stupaj sliditi, za vidit lice toj,
pokli me priteza lipotom sved' sebi
i čini čudesa nahodit u tebi,
kobjih se oči vik ne mogu zrčecí
nasitit, ni jezik stoti dil izreći.
Ter sebe ja sudim krozi te čestita,
mimo ku ne žudim inu stvar od svita.

Zač gledav tvoj ukras, misal mi otide
do neba, i svakčas to više još ide
u čudnoj radosti do mjesta slavnoga
gdi nazri liposti od raja i Boga.

PJESAN LXXXV.

Krasnu te svršeno i dragu Bog sazda
neka me ljuveno posvojiš za vazda;
jer s očim što pazit htíl bih te noć i dan
nebesa kako svit prosinu sa svih stran.
Ne bih se u vike nasitil gledaje
tvoj ures i dike, i govor slišaje,
Ter kad te ne viđu pun stojim nemira,
ostinuv problíđu, smrtni me trud tira.
Ni mogu izreći, koli se namirim
kad gdigod po sreći obraz tvoj zamirim.
Toliku ja budem očútit tad sladost
da vas trud zabudem, ter bjesnim za radost.
Nu sebe skončavam silosti sved mnogom,
zač volji vlas ne dam obladat razlogom.
Ne smijem te pozriti slobodno, da se plam
ne bude odkriti, potajno s kim zgaram.
Obrah sve boljezni prij' podnit i trude,
neg s moje ljubezni da t' prijekor ki bude.
Ljubav je rič slavna, zasve da puk ljudi
istine čim ne zna, inako sve sudi;
zač koja s časti nî, ohlep je nepravi,
kriv bijes taj i stidni nazvan je ljubavi,
a tko svis pravednu i bistar vid ne ima
čestokrat stvar jednu za drugu vazima.
Ne dopust' višnjja vlas, da me blud primože
poželit što tvoj glas pošteni strt može.
Prije se vik skončal moj, prij' skusio smrtni stril,
neg ikad tolikoj nesramno ja goril!
Evo, jaoh, kunu se mojim ja životom
jak da ga ne uze ti rajskom lipotom.
Ne možem ja veće da je moj procinit,
niti znam što se će od njega učinit.
Nu tako stal se s njim po sebi, moj cvite,
vik ognjem prirodnim ne gorjeh prozi te.
Ukras tvoj plemenit, ki me tač priteže,
u meni zlamenit častiv plam užeže,
plam ki mi prosinu svaku tmú i čini

da kripos jedinu sved držim u scini;
da putem slavnim grem, da pravo što nije
sve parjam i ođem, bježeć jak od zmije,
neka tač priličan tebi se ja stvorim,
i tebe koji dan dostojno podvorim.

Dvorim te odavna i pomnjim da dila
moja su ispravna svakčas već i mila.

Može mi s tebe doć rados, plač, život, smrt,
ti možeš, kako hoć, skratit me i satrt,
nu nećeš pogubit, nis' tvrđa kamena,
da možeš ne ljubit, od koga s' ljubljena.

Jer zakon ljuveni ki vlada svijeh naju
hoće, svi ljubljeni da ljubit imaju.

Ter ufam da skratit moj ćeš plač i tužbu,
i milo naplatit i ljubko svu službu,

nu skrovno od zlobnih, po sebi ki sude,
da naše dobro s njih na glasu ne bude,

kako oko naučno kroz nemoć gledat mrak
ne može neg mučno sunčani nazrit zrak,
ni mari za mistu gdje gizdav cvijet niče
zvijeren'je nečisto koje kal običe.

Ne ištem da platu daš momu služen'ju
u srebru, ni zlatu, ni dragom kamen'ju.

Ne mislim o tomu, toga sam daleče,
toj ljudstvu skupomu ohodim da teče.

Da za što ja hajem? i koga dobra nag
ištući k tebi grem na milos da t' sam drag?

Da mi se ne brani, o diko sva moja,
tvoj pogled sunčani, ter slatka rič tvoja;
i da mi način daš moć gledat lica taj,
po kojih odkrivaš na zemlji vječni raj.

Tako ja, koji sad mrtav sam u sebi,
oživit hoću tad, gospođe, u tebi;

ter jednom što umrijeh, života dva ću steć
i s dika slavnih tijeh čestit se uprav reć.

Oh, ako toj vidit budem ja, blažen hip,
blažen čas, ki slidit počeh tvoj obraz lip!

A lje se čudiš ti, da mrtac govori,
ne znavaš da s oblasti ljuvenom sve tvori?

PJESAN LXXXVI.

Sužan bit i gorit u ognju zlo nije,
kad lipos tva stvorit inako umije.
Evo sam krozi te (i toj se ne varam)
čestit ja, moj cvite, što vesim i zgaram.
Stojim spet i svezan prem u plam ne tužim,
ni ćutim boljezan, tih pokoj sved družim.
Srce mi ti steže kosami zlatima,
i sasma užeže sunčanim očima.
Cić toga kriposti čuh nove u meni
ter nove radosti, ke izrit moći nî.
Veselo duh bjesni, gdje mi toj stvori ti,
vesele ter pjesni van idu iz usti.
Iskusih po sebi, čim slidu tvoj ures,
da dvorit sved tebi blaženstvo pravo jes.
Kroz toj se oholim rob se tvoj čujuć zvat,
i bitje toj volim, neg svijetom svim vladat.

PJESAN LXXXVII.

Od tebe čuh ja rit, kad ti cvil odkrih moj:
"Da te još vidu umrit, vjerovat neću toj."
Od srdžbe gust oblak prikri ti saviše
očiju svijetli zrak i lica t' zblidiše.
Koja stvar povenut čini mi, ter veće
ne smiću pomenut od moje nesreće,
svede dat sred usti još molbe ke jezik
hrani da t' izusti za srcu iznać lik.
Jer ostah poražen ufan'je izgubiv
da će bit utažen proć meni ljuven gnjiv,
kad sliših za moj vaj i za moj vječni plač,
da vel'ja lipos taj male je vire tač.
Nisam ja u čem tad prihinil sam sebe,
pokle ti gledaš sad gdi puštam duh s tebe,
i čekaš još meni za mal čas obratit
tvoj pogled žudjeni ki može smrt skratit.
Mramore pritvrđi, neviro velika,
što život pogrđi pravedna človika?
Ili je nevira, ili tva nemilos,
u prah me već tira ljuvena usilos.

PJESAN LXXXVIII.

Jur dzora vrhu nas rumen zrak razmeće
nemirnu ošad las postelje mrzeće,
i čini na svijeti rat noćnijem tminami
i gori još prijete na nebu zvjezdami.
Božice, što ćeš toj? opet se zavrati
gdje te muž čeka tvoj, ter njeguj njega ti.
Željan je sved reda starac pun godišta,
i sved te pogleda, a nam si za ništa.
Ovdi nas ne krijepi nijedan tvoj veće stvor,
ni obraz tvoj prilijepi, ni jasni tvoj pozor,
neg vila gizdava, ka samijem očima
noći nam skončava i svaki mrak s njima,
i vodi svijetle dni; sunce njoj svitlosti
zavidi i tamni pri takoj liposti.
Njom zene trava i cvit, i čuda još inih
jes u njoj, ka izrit vik mogal ja ne bih.
Tijem posal taj ođi, ne trudi zaman tuj,
spravi se i pođi, ter hrabra nabljuduj.

PJESAN LXXXIX. SMRT PORCIJE BRUTOVE.

Kad začu Porcija vrijednoga ljubi smrt,
život joj dodija, odliči sebe strt.
Podri mač da zaklat bude se. Skočiše
rodjaci za ne dat učinit što htiše;
na silu oteše oružje iz ruke,
i karat počеше da je tej odluke.
Tijem kliče: "Zašto me ovako cvilite
i mukom većome pustit duh silite?
Nemilos vaša to j', tašte su tej nadi,
neg huđi poraz moj, dosadna čeljadi!
Što muž moj, što stvori otac još, očiti,
da nî trud najgori človiku umriti.
Kad živ taj veće nî, s kim obrah sved život,
život je smrt meni, a smrt će život bit
Ne stoji ubit se u gvozdju samomu,
ni može branit se život oć nikomu".
Rekši toj, žeravom zajazi sve grlo,
i pođe k Brutu svom umorom tijem hrlo.

PJESAN XC.

Veće krat budem reć sam sebi: "Što tvoriš?
Ovuj vil slavit hteć istom se man moriš,
visok glas da stečeš, ter od nje spijevaje
i vele da rečeš, još veće ostaje,
pokli nju nadari vladalac od zvizda
nebeskim svijem dari, neka se svijet gizda;
ter hvale koje dat može svis i jezik
ne mogu pored stat s vrijednosti nje u vik,
prem kako sunač zrak upisan s hitrosti
ne može bit jednak s istinom svitlosti".
Dobro ja sve toj znam: ljubav mi lje čini
usilos da spijevam taj ukras jedini;
ter ću daj dostojat po takom razlogu
sluga se vijeran zvat, gdje činim što mogu.

PJESAN XCI. U PRVO KNEŠTVO GOSPODINA JERA KLISOVIĆA 1609 SETEMBRA.⁵

Jur dzora tme skrati, ter minu noć s mrakom
i sunce pozlati visokim Srđ zrakom.
Odkle bi kraj mora Dubrovnik sazidan,
ni draža vik dzora, ni bolji svanu dan.
Ovi dan dovede vesele sobom dni,
na pristol gdi sjede Klisović moj vrijedni.
Rodni grad ispravlja zapovijed njegov
i naprijed postavlja vrh inijeh gradova,
čestita zapovijed i čestit ovi grad.
Od stvari novi red nastaje u njem sad,
svaka zled pristaje, svaku zlo činjen'je,
zlati vijek postaje i milo živjen'je;
svud će mir i sklad bit, i veće neprav sud
ne bude učinit za platu sudac hud;
sad Božji strah vlada; odstup'te, zlobivi,
prid kojijem prav pada, a ohol gre krivi.

⁵ Da bi se spriječila prevelika koncentracija moći u rukama jednog čovjeka, dubrovački knezovi birani su na mandat od svega mjesec dana (zato prvo kneštvo i setembra), a njihova je vlast bila samo simbolična.

Dobrijem sad prinosi vesel'je, a zlijem plač
božica ka nosi mjerila i nag mač.

PJESAN XCII.

Bojeć se da meni vik se ti neć smilit
strah smrtnom studeni čini mi tužnu mrit,
a plam se ne gasi, kim slatki pogled tvoj
srce mi porazi da ne ima čas pokoj.

Stinem ja i gorim i kripko nastoju
da tebe izdvorim gizdavu gospoju;
a lje se odmećeš; tač moje cviljen'je
ni molbe čut nećeš, kim ištem smiljen'je.

Kroz toj se po vas dan ufan'je skončaje,
a jača bojazan u meni nastaje,

ter se ja snebivam, i blijedi moj obraz
suzami polivam, uzdišuć na svakčas.

Zatoj mi svak pravi: "Što zaman ti sahneš?
Tuj ljubav ostavi, neka već odahneš".

A da te ikad oć budu ja, draga vil,
da hoću nije moć, da je moć, ne bih ktíl.

Tako je suđeno; tako još hoću sam,
da kroz te ljuveno po vas vik moj zgaram.

A ti ku ć hvalu steć, da tlačiš ovakoj
jednoga, ki te već neg život ljubi svoj?

PJESAN XCIII.

Čim dalek moja čes drži me po sili
od one ke ures toli mi omili,
u misteh nje diku i lipos razbiram,
ter dragu priliku kon sebe zamíram.

Sved mi se rumene nje usti priziru
i oči ljuvene za kojim umiru.

Kroz toj sved u meni želja se uzmaža
i srce plameni gorčimi poraža,

ter venem da prij' čas žudjeni bude doć,
da mi je taj ukras očima nazrit moć.

Tijem vazda gledaje proć stranam primilim
gdi ona dni traje, uzdišem i cvilim,

i glasim, nepokoj kako mi čini mrit:
Ije zaman, pokle k njoj ne može plač doprit.

PJESAN XCIV.

Čemu neć da čekaš? ali se toj prima
da bježiš i ne daš vidit se očima?
Hrlo ti s prozora utečeš videći
tko tvoga pozora željan gre cvileći.
Iz luka pušten stril nije brz tolikoj,
koli ti, draga vil, za ukrit obraz tvoj.
Jeda što višnji zgar u hip tvoj postavi
vrijednosti ke nigdar na svit prij' ne javi,
sama si na sebe svu ljubav stavila
i veće van tebe nî t' ina stvar mila?
Mrzi te svak ini, u tebi sve dike
razbirav, kojim nî pod nebom prilike.
Pravo je da ljubi tač sebe svis tvoja;
nu suncu čemu bi, da istom sebi sja?
da neće svjetlos dat zvjezdami, ni tvorit
našijema tminam rat, ni plodan ter lip svit?
Promisli cić togaj, ku gubi s toga čas,
u otaj steći taj sunčani tvoj ukras,
i ki se zgodi gnjiv Narčisu lipomu
svakoga pogrdiv pri sebi samomu.

PJESAN XCV.

Što takoj, gospoje, u ognju pribivaš,
ter dike sved tvoje od mene sakrivaš?
Zaman se ne mori; vazda te ja vidim,
ili mi zatvori oči san, ili bdim.
Ni može zimnji mraz, ni sunce kad peče,
učinit da mal čas budeš me daleče.
Jer kud god pozadu i ki god drum tjeram,
svudi te iznađu i ljubko zamijeram.
Misal mi svud tebe kaže, jer sve na svit
stavil sam iz sebe pri tebi u zabit.
Ter mi je javi dan tvoj ures izbrani
uživat, a i san tebe mi ne brani.

Tijem tvori sve što hoć za krit se od mene,
skrit mi vik nećeš moć tej gizde ljuvene.

PJESAN XCVI.

Trnem ja predajuć i ne imam pokoja,
priglasja čekajuć, što će rit gospoja.

Uzdam se i bojim u mislijeh izmučen
gdi saznat još ne vim na što sam odlučen.

Sad zGINE ufan'je, sad opet steče vlas,
i opet skončan'je pride mu do mal čas.

Skoro ću lje sve čut i vidit što će bit,
ili mi jes krsnut, ili već ne živit.

Dil togaj već čemu da se ja pripadam,
pokle se boljemu, neg mi je sad, nadam?

zač, ako nje je sud smrt mi dat, meni smrt
skratiće goraki trud i nemir hudi strt;

ako li smiljen'je skaže mi ljuveno,
koli će živjen'je moje bit blaženo!

PJESAN XCVII.

Još od prij' svu moju stavil sam kripko moć
poslušat gospoju, mimo nje dvor ne proć.

I za sve jer će bit moja smrt ovi red,
rvem se oslužit žestoku zapovijed.

Po volji siljenoj sâm sebi mir gubim,
da ne bih skrivil njoj, vrh svega ku ljubim;
da prsi ne bude, ni pozor ljuveni
napunit prihude rasrdžbe proć meni.

Ter bljudu moj stupaj od puta na komu
čestokrat skončan vaj životu bi momu.

Jer mnokrat drag obraz iznevar zamjerih
i slišah statki glas, čim smrtnu rat smirih.

Nu kadgod po sili (ter skonča toj mene)
pod prodzor primili ljubav me požene,
jak vjetar, kad nastav usilat odveće,
po moru goni plav, da ide kud neće.

PJESAN XCVIII.

Jur poznam i vidim, da zaman stupaje
od ove vil' slidim, ka za me ne haje,
i da će plata bit za službu i trud moj,
vazda cvil jadovit i smrtni nepokoj
Ona se slatkome slobodom sved slavi,
ja vezim, krutome uzom od ljubavi.
Brža je prida mnom od vjetra bježeći,
a trudan ja za njom jedva grem hrleći.
Tijem kadgod pustim glas moleći s daleka
jeda se kratak čas pomisli da čeka.
A lje se pospiješa, pritvrđa ner kami,
i neće da sliša što vapim s suzami.
Ter pravlju sam sebi: "Kad ću ja odahnut?
Što činim? bolje bi da slijedim drugi put".
Nu pohlep nesvijesni toli mnom oblada,
da parjat moć mi nî ovi slid nikada,
koji me zavodi svih dobar daleče
i silom privodi gdje se zla smrt stječe.

PJESAN XCIX.

Još odkle ti pozna da divni pogled tvoj
i dila kriposna smamiše život moj,
na me si vazela omrazu, kom dahteć,
vik lica vesela proć meni svrnut neć;
čim scijenjah da ću ja žestokoj boljezni
dostojat smiljen'ja pri tvojoj ljubezni,
jer pravljah, ako lik ne prosim zloj rani,
da ću moć po vas vik želit ga zamani.
Ne može tvrd kami gizdava vila bit,
da neće suzami mojim se pobolit.
Odkrih ti gorki cvil i trudno živjen'je,
u kom sam tebe dil, i prosih smiljen'je.
Ali se ne smili, neg jošte gorčije
srce mi ucvili, da mirno vik nije.
Jer dokle tajah plam, i ti još ne znaše
da ognjem ja zgaram, ki t' oči užgaše,
ter mrzeć ja ne bih tvojima pozori,
jer mnokrat ljuven smih zgledav me ti stvori.
Pun tuge sad hodim dodijav sam sebi,
gdi već ne nahodim ki utih pri tebi,

ni drugo razmi gnjiv ki će bit smrt moja,
jer nećeš da je živ tko ljubav dostoja.

PJESAN C.

Ljubke ti plamene iz lijepijeh očiju
pusti vil da mene prosvijetle i zgriju,
neka se izbavim svjetovne tamnosti
a misli postavim na vječne svjetlosti.
Duša ka ležaše studena u tijeli,
netom joj prosjaše pozori veseli,
opet se s prvimi kriposti sastavi,
jak mrzal cvijet zimi kad sunce pojavi.
Ter ništor nije sad prida mnom u scjeni
tač slijepa što čeljad zamijera i scijeni.
Zemalje sve lasti i blaga najveća,
gospodstva i vlasti meni su mrzeća,
jer ištem drum slidit, ki vodi k višnjemu,
videći da je svit nekripak u svemu
Napokonj svaku slas gork čemer polije
i tako vara nas; a sad smo, sad nas nije.

PJESAN CI.

Toli je čes moja pritužna, da u vik
odahnut ne mnim ja, ni tuzi prijat lik?
S dragom se ja veće slobodom rastavim,
a službe odveće nemirne dobavim,
ku dvoreć privirno plata je smrt ista,
ter srce nemirno uzdišuć ne prista.
Čemu me priteže razbludom drag pogled
kad me pak užeže i ovu stvori zled?
Gospoje, što činiš? vidiš li gdi gorim?
Za ništor ne sciniš da sasma izgorim?
Nî boles trpit moć; skonča se život moj
ki me još neće oć za veći nepokoj.
Jaoh! pokle nesrećni moj hip bi osuđen
da je tač po sve dni pedjepsan i truđen,
zač ne bih ja stijena satvoren pri kraju,
ku mora srdžbena valovi zbijaju,

da ovi ljut poraz ne ćutim, ni kunem
sveđ život, gdi svakčas u smrtnoj mucu mrem?
Gorko me dan kolje; noćni mrak gorčije
trpeći nevolje ke podnit moć nije;
a nijednu pomoć dat pjesni mi ne mogu,
s kim ufah otirat segaj zla nalogu.
Daleče već pjesni od mene, kad moći
nî u vas, ljuvezni što mojoj pomoći!
Ne ištem spijevati, za hvale steć koje,
krvave tej rati, oružja i boje,
s kijem sila Zrinskoga bosansku vlas hara
u zdravlju slavnoga Rodulfa česara;
ni kako snig i grad stvara se ali grom;
ni zač je mjesec sad tankorog, pun potom:
neg ištem smiljen'ja prid onom od gospoj
ka ljubka željen'ja napuni život moj.
Kad milos ne stječe u trude ljuvene
spijevan'je, daleče već pjesni od mene!
Trjebu je da slidim od sada drugi red
i da se ne stidim učinit svaku zled,
ostaviv drum čestit i slavan, po kom bih
upravljen vazda it od mojijeh starijih.
Svaka vil gizdava samo tijeh sad mili,
kijeh sreća neprava bogastvom nadili.
Kad tuzi ljuvenoj može lik blaga dat,
po volji siljenoj blaga ću poć iskat.
Hoću se ja njega u skore dobit
i jada ovega smrtnoga izbavit.
Grabiću, odirat i lovit krvav lov,
ni ću što razbirat umrljeh od bogov.
Ruke ću svud prostrit; vrh svega najveći
Veneri zlotvor bit, nje crkvu plijeneći.
Cijeća nje nemile moj se duh sad muči,
ka lijepe sve vile lakome bit uči;
cića nje tužan grem; zatoj se podobi
da pozna što možem učinit u zlobi.
Ah, da bi žudjen'je istrajal s nemira
tko drago kamen'je nahodi i zbira;
tko biser iz mora vadi, ter tko je zdan
da zemlju otvora i zlato rije van!
Od ovijeh ishodi lakomos prokleta
i svaka zla plodi po stranah od svijeta,
jere k njoj nastaje zle misli, zle družbe,
početak imaše nevjere i tužbe,
ter oči otvorat svak uze, da bude
ključ vrata zatvorat, da stražu pas bljude.
Nu se man tijem krijepe, zač s platom ki pridu
sve straže zaslijepe i mimo njih idu;

što hoće sve tvore; tašto ih svak preži;
vrata se rastvore i speći pas leži.

Zlo ti je kad ove posvoje skuposti
jednu vil ka slove svud slavom liposti:
pakal je toj pravi nevoljnijeh ljubovnik
ki u san i javi muči ih po vas vik.

Plaćni se tijem glasi s kletvami sved čuju,
hukanja, uzdasi, i svađe njeguju,
ter ovo uzrok bi da hvalu svoju i čas
ljuven bog izgubi, a steče sraman glas.

Jaoh onim ke platu za ljubav primaju;
što će bit njih zlatu i njima ne haju.

Lipos ku željnimi prodaju neće moć
u dugo stat s njimi, strt ju će zla nemoć.
Raskošno njih lice i oči svitli zrak
pridu jak danice ku pokri crn oblak.

Čeka ih s neba zgar osveta i sud ljut,
oganj će i vjetar stojeći im još rasut,
ni će doć tko gasit gdi gore, još mlados
plamen će stat pazit, ćuteći svu rados.

A kad im smrtna rat čini oć ovi svit,
neće ih tko plakat, neg se svak veselit,
i tako njih tijela pokopat budu se
milosna bez djela, bez cvita, bez suze.

A blago vilami koje čas činiše
ljuvenijem željami, ter na har ljubiše!

Vazda će pribivat njih ures i dika,
i svud se pripivat u pjesnih do vika.

Da svaka žive njih po veće od sto lit,
svaka će ljuvenih s nemirom smrt skusit.

Biće plač nad njome, svak joj će dobra reć,
i s časti svakome u tamni grob će leć.

Još starijeh ki godi spomenu mlade dni
ke nekad provodi na službi ljuveni,
svako će godište hoditi na mramor
ki mrtvu pritište, i posut cvitjem zgor,

i polit suzami, i srcem uzdihaj
podiruć s molbami nazvat joj duši raj.

Istina sve je ovoj, ali, jaoh, vidim ja
da ovi govor moj odnosi vjetar tja,
ni mi što pomaga; tijem ću sve učinit
što moja pridraga gospoja bude htit.

Jer da mi uzveli očinstvo još prodat,
u svemu što želi posluh joj hoću dat.

Od mene otidi očinstvo, i sve s njim
što imam, a pridi svrha zlu kim bolim!

Sve što je zamijernih čarovnic s otrovi
i trava čemernih ke plodi kraj ovi

s jadom ki smamljiva kobila cijedi van,
kada joj dodiva žestoka ljuvezan;
i još inih zel'ja otrovnih velik broj
da moja vil prija i spravi gork napoj,
i tijeħ mi zdravica nasluži, ja biħ pil,
ako biħ sred lica nje milos ku vidil.

PJESAN CII.

Molim te, Bože moj, proć meni obrati
milosni pogled tvoj, a srdžbu odvрати;
viđ moju nevolju i život velmi ljut,
u tugah kim bolju daj mi moć odahnut.
S večera po svu noć i koli trpi dan,
cić grijeha meni doć ne može čas miran.
Sveđ tvori tužnu rat srcu mom svis moja,
i ne da vik prijat ni u san pokoja;
razmišljav krivine ke slidih sve vrime,
od straha sveđ gine prid gnjivom tvojime.
Samohoć dah se u vlas ljubavi od žene,
pak silnu svu oblas oćutih vrh mene.
Sliših, jaoh, i gledah čuda ka obljubih,
a sebi protiv stah i sebe pogubih.
Bezumno u meni zapuštah da gori
gorke plam ljuveni koji mi domori.
Ovo bi uzrok vas da ja ćud prominih,
i da se čas po čas to huđi učinih.
Odlukam hudima tebi se protivih,
i zlobam svakima tužni duħ okrivih.
Neharan proć tebi pravedni ođoh put,
ni moħem po sebi opet se na nj vrnut.
Daleće pozađoh od tvoje ljubezni,
ter ovi trud nađoh i gorke boljezni.
Poznaš, moj ki je jad, i vidiš pogibu,
pomozi mene sad u ovu potribu.
Velika usilos ne da mi k tebi doć,
ako mi za milos ne pošlješ zgar pomoć.
Smiljen'ja ne brani, prostri tvu desnicu,
i ovu sahrani zgublenu ovćicu.
Na nebu gori griħ njekad bi, čudo nĩ
da i nas umrtih na zemlji prihini.
Ti uze razdriješi sej moje milosno,
i ovo utješi cviljen'je žalosno.
Srce mi od zledi očisti, i moj um

prosvitli, da slidi tvoj nauk i tvoj drum.

Evo se k višnjemu s molbami utekoh,
i milos pri njemu oćutih da stekoh.

Moj se duh dobavi ufan'ja, i veće
svake se ljubavi svjetovne odmeće.

PJESAN CIII.

Što veće gospođu ja molim, to veću
nemilos nahođu i moju nesreću.

Moj se cvil uzmaža, i plamen ljuveni
gorčije poraža svu kripas u meni.

Većma se odmeće, i ljepša nastaje
kroz moj plač, ter veće tuge mi zadaje;
jer se tač ne krijepi cvit ljetnijem rosami,
jak obraz nje lijepi groznijem suzami.

Ako je s neba zgar odluka, da moj dan
prikrači zla nehar, s ke već mrem pritužan;
ja ću se izbavit prem truda pakljena,
ona glas hud staviti vrh svoga imena;
ni bude tko slavi nje dike ni želi,
kad mješte ljubavi ljuvenim smrt dijeli.

PJESAN CIV.

Deset ljet prohodi, ako se ne varam,
jer mojoj slobodi uza bi kosi pram.

Kruto ju zateže da vesim po sve dni
a pogled ražeže gork oganj u meni.

Služim ja gospođi sa svu moć i kripas,
koja svit dostoji obladat za lipos,
nu službu nemilu, pokli me tač prži,
da jedva u tilu mom se duh uzdrži.

Ni se ja što bolim za takuj usilos,
neg vesel oholim, držeć ju za milos,
gdi ovo gorjen'je tač svijetlo može bit,
da mi će živjen'je po smrti još prodlijit;
jer kripas tu ima, ka čini človika
u slavi s vridnima pribavit do vika.

PJESAN CV.

Pokle želiš da t' očitim,
koje pismo jutros šteći,
vidio me si razložeći
s onim starcem plemenitim,

s vrijednijem starcem koga do vik
vika hoće živit slava,
nu je staros tvrdoglava,
i vara se svaki človik.

Slišaj, dragi prijatelju,
ja ću tebi skazat milo,
među nami što je bilo,
ter namiri tvoju želju.

Oprijuh mu se, a ti sudi
jeli ki bio razlog sa mnom,
ne kteć masti da tač tamnom
svitlom spolu što naudi.

Ja ne tajim, da ne imaju
mnogi čemer zalihosti,
nu mudarci za kriposti
srednje stvari spovijedaju.

On čas žensku nenavidi,
ter u riječeh nastava svada,
i bi uzrok od nesklada
ovi govor koji slidi:

"Kad se vazme lipa žena,
priljubovnik za njom gori,
a kad gruba, smrtno mori
hrabra napas taj pakljena.

Bogata je, gospoduje,
muž se rve, a zamani;
to li uboga, čim da hrani
svoju djecu i njeguje?

Ako traga plemenita,
ohole je toli svijesti

da nî trpit moć nesvijesti,
rič i djela ponosita;

bivši rodom ponižena,
susjestvo se smijuć pravi:
""Gdi će ruže cvit gizdavi
rodit trava potištena?""

Kad je mudra (li u ritko
može nać se mudra), stavlja
svemu zakon, i ne ispravlja
s njom u nijednoj stvari nitko;

a kad luda, o kolika
šteta s njom gre gdi ulize!
s vrha na tli obori se
kuća, i stre svakolika".

Ovo slišec' jedan koga
tamni saj svjet zanošaše
parja misli ke imade,
i stavi se služiti Boga.

PJESAN CVI.

Kad lišce na prozor ovaj vil iznese,
vesel dan nje pozor srcu mom donese;
jer svitlim tač zraci ne prosja sunce vik,
kad svedre oblaci, ter mine daž velik.

Čudno se gorkosti sve moje oslade,
i ni te radosti ke sa mnom nije tade.

Tolikom ljubezni priblažen uzgorim,
da pamet uzbjesni, ter ne znam što tvorim.

Ali mi do mal čas vesel'je toj mine,
zač skoro lip obraz prida mnom izgine.

Otide gospoja u brzo, i dike
pođu s njom bez broja, ljeposti razlike.

Tad se ja snebivam u tuzi pritamnoj,
i suze prolivam niz blijedi obraz moj.

Tač duga na nebi začne množ, ku goji,
pomasti u sebi, nu malo postoji;

dobro se ne dijeli, a tamnos prikrije
oblaka dan bijeli, i daž se prolije.

PJESAN CVII.

Deset krat zora dan skončavši noć stvori,
odkle zla boljezan gizdavu vil mori;
i Ljubav boleć s njom oči joj sved ište,
ke nemoć prikri tmom, i tužno zatište;
sved okol njih lita, ke su stan slatki svoj,
i oblas čestita, kraljevstvo i pokoj;
uzdahe podire, ne pristav sve cvili,
gdi ništor još ne gre na bolje toj vili:
tač slavic oblice gnijezdo pun nemira,
kad nađe da ptiće zmija mu proždira;
ispustiv plačan glas, tužeći odkriva,
koli je ljut poraz koji ga snebiva.
A ja sam prominjen od bitja prvoga
i mramor učinjen bez reda svakoga,
toli me pridobi rat ove gorkosti,
što nemoć osnobi jedine liposti;
ter život želi oć, ako prem u skore
ne ode mrkla noć prisvijetle pozore.

PJESAN CVIII.

Dali, jaoh, dvije zvizde ljuvene prikri mrak
i veće njih gizde ne gledam, ni njih zrak?
One mi kazahu od neba pravi put,
i trudnu činjahu pokojno odahnut.
Tužan ti je život moj bez njih, jer toli vik
u tuzi pogibnoj ne bude pomornik,
kad morske silosti rve ga strašni val,
a zginu svitlosti s kim je plav ispravljal.
Koli mi u mal čas bili dan pomrknu,
i svaka mila slas u srcu ogrknu!
Hrlo t' se prikrati ufan'je sve moje,
i u plač obrati vesel'je svakoje.
Ni mi što može dat razgovor, ni bih ja
razgovor htill imat, jer mi sve dodija.

Sam sebe navidim pun smrtna nereda,
gdi veće ne vidim svitloga pogleda.

PJESAN CIX.

Mnokrat mi ljuven boj tač prike zda trude,
da jedva život moj smrti se uzbljude.
Lje isti drag pogled koji me strijeljaše,
kriposno svaku zled i boles liječaše;
ter se ja nahođah u bitju dosti blag
srićom svih nadhođah ki slide ljuven trag,
zač veće vridnosti svaki trud moj biše,
neg sve njih radosti ke ikad ćutiše.
A sad su skrovene pritamnim oblaci
dvi oči ljuvene i svijetli njih zraci.
Nisu lik već rani srid srca okastoj
pozori sunčani u tmini steć tmastoj.
Veće se svrši dan vesel moj, i veće
život je moj skončan cijeć hude nesreće.

PJESAN CX.

Toli drag i sladak i toli pun čudnih
kriposti sjaše zrak iz oči razbludnih,
jer kojim prosjaše, dresel'je u rados
obratit činjaše i čemer u slados.
Svud prid njom snižene sve misli ginjahu,
a mjesto hvaljene dostojno imahu.
Činjaše da svak svis na razum postavi,
i zgara, ošad bis, nebeskom ljubavi.
Činjaše zazora svaki duh izbavit
i putem razbora i pravde upravit.
Veselo prid njime i mirno sve biše,
livada sred zime cvijetjem se resiše.
Sad ih su prikriale tolike tamnosti,
da se već tej mile ne vidi svjetlosti.
Ne dopust' višnji zgar, da skonča tma ova
tač slavan njegov dar ki svitu darova.

PJESAN CXI.

Poče se odkrivat očiju svitli zrak,
i prid njom snebivat dosadni gus oblak.
Skoro će tej zvizde, pače taj sunca, van
ukazat sve gizde, i donijet vesel dan.
S nebeske visine pogleda višnji k nam,
ne kteći da zgine toliko vrijedan plam;
opet nam zgubljeno ufan'je povrati,
i gork trud svršeno i uzdah prikрати.
Jer lakom človik tač zlato, mnim, ne ljubi,
ni stvori tolik plač kada ga izgubi,
koli svi ljuveni kriposno ljubljahu
ovi zrak blaženi, i za njim cviljahu,
ter da ga ne htiješe sačuvat višnja moć,
svakomu već biješe ugodno život oć.

PJESAN CXII.

Već lijepe dvi oči svital dan izvode,
i sunca s istoči vridnosti nadhode.
Skončāše svaku zled ka im jur domori,
ter divni njih pogled svitlosti vas gori.
Puna tej svitlosti lica se ponose,
i čudnom liposti svim srca zanose.
Već ljuven bog u svom kraljestvu pribiva,
s radosti neizmijernom pozore celiva.
Svakomu povraća veselo živjen'je,
vesel'jem naplaća žalosno cviljen'je.
Vedra su nebesa, vjetar tih i more,
i puna uresa sva polja i gore.
Trava je odila zelen'ju go kami
i cvijetjem prikriła, zemaljskim zvjezdami.
Svud ptice spijevaju s ljubezni velikom,
dubja med puštaju, i rike vre mlikom.
Od zla nī spomene, svak žive radostan
gdi oči ljuvene izvode svital dan.

PJESAN CXIII.

Pritrudne me oči, sve suze parjajte
i naše s istoči sunce toj gledajte,
odkli vam po sreći dano je moć vidit,
što sunce želeći ljuveno čini mrit.
Stanite razgledat na zemlji čudesa,
lipos, ku mogu dat za milos nebesa.
Pazite ljuvene pozore i lice,
i usti gdi zene rumen cvit ružice.
Pozrite s hitrinom kosice uzvite,
i prsi koprinom skrovene pozrite.
Viđ'te vrat i grlo, svaki čin i diku,
nî ovo umrlo stvoren'je u viku.
Sve jedno po jedno u kipu gizdavu,
a pak sve u jedno pozrite za slavu.
Evo vas istom scknim za rados bjesneći,
govorom nerednim nauk vam dat kteći;
nu pođ'te vesele po gizdah tolicijeh,
jak beruč med pčele po cvitih razlicijeh.
Anđel je mnim ovoj od višnjih izišal
i na svit u ovoj prilici k nam prišal,
da ki dil objavi nebeskih liposti,
neka svak ostavi svjetovne tamnosti.
Oh da bi ovakoj sved gledat moć meni
taj ukras, život moj zval bi se blaženi.

PJESAN CXIV.

Ljuven luk i strile ne držah od scjene,
ni se što tej sile ja bojah ljuvene;
uzdah se odveće u moju ja kripos,
ter pravljah: vik neće smutit me ka lipos.
Nikad ja bit ne mnjah podložen ljubavi,
tijem ohol vas idah u taštoj toj slavi,
kad pogled sunčani gizdave jedne vil'
srce mi zlo rani, stvoriv se žestok stril,
i gork plam zajedno kroz oči uvrže,
u kom sved neredno prsi se me prže.
Ođe me ponos moj, gorim ja i ljubim,
i služeć neharnoj zamani trud gubim.
Kratko bi vesel'je u ko se ja uzdah,
a dugo dresel'je, vječni plač i uzdah.

Plačem ja i tužim, ni želim drugu stvar
neg ovo što služim da prija daj na har;
da tužan život moj u mucu priljuti
da u tom ki pokoj za milos oćuti.

PJESAN CXV.

Ginu, jaoh, kako san sva dobra na saj svit,
ni se zna čijem će dan, čijem li će večer prit.
U svakoj razbludi ku ljubav zda meni
nađoh plač prihudi i nemir pakljeni.

Zimnje su godine srid ljeta nastale,
poludnji zrak tmine zle noćne sharale;
ter srce u trudu ufan'je bižeći
rve se zaludu zdržat ga hoteći.

Misli me skončaju obične i mile,
a tužne nastaju, ke s tilom duh dile;
jer toli čemer ljut prinosi njih poraz,
da nî moć odahnut u mucu kratak čas.

Njekad ja čestit bijeh i ne znah što je zled,
ter veseo vas idijeh slijedeći drag pogled;
izmiješan sladosti svaki trud moj biše
i milom harnosti naplaćen saviše;

slatko dni provođah u službi ljuvenoj,
gdi ljubav nahođah pri vili ljubljenoj;
pozor mi nje sjaše, i spravan sladak smih
za moj mir sved staše srid usti rumenih;
pravi drum kazahu razumne beside,
po komu činjahu da stupaj moj ide;
cvitjem put zeniše, jer ljubav poštena
priskladnom sved biše ljubavi gojena;
sam sebi zaviđah u bitju takom blag,
gdi se toj drag viđah, koj želim da sam drag:
nu malo u vjeri blaženstvo postoji,
jak mjesec u mjeri sved jednoj ne stoji.

Brzo se sve gubi i skonča odveće
što naša svis ljubi, i trpi što neće.

Evo sam ostavljen, i što jur bih blažen,
sad u plač postavljen uzdišem poražen.

Na svrhu, jaoh, pride sva moja pohvala,
od mene otide, i nije nastala.

Sve što ja izmućih služeći ljuveno,
sa svim se razlućih; družijem bi suđeno.

Moje su vazeli sve blago, jaoh, družu;

oni su veseli, ja cvilim u tuzi.

Nitko se ne uzdaj u ljuven veće dar,
kad mene tolik vaj potlači iznevar.

Mnjah, da ću prije nać studen plam, a vruć led,
neg da će mene snać ovaki prik nered.

Sad svako vesel'je, razgovor svaki moj
bi smrtno dresel'je i smrtni nepokoj.

Sve se je skončalo; umrije mi dobro sve,
uzdan'ja još malo u meni lje žive.

Jeda još smiljen'ja ostaje za mene,
pridnjega živjen'ja kon vile ljuvene
ku služih sa svu moć tolika godišta?
Ne može vas trud poč svršeno u ništa.

Tijem se ja ponosim u tužnu životu,
čim od zla podnosim toliku tegotu.

Ah, vilo gizdava, životu slatki moj,
zač slugu tač prava pogrdi ovakoj?
ter dike jedine ke stekoh u mucu,
bez moje krivine družijem su u ruci?

Kriv nijesam, dobro vim; ako li u drugom
varam se, dostojim bit s ovom sved tugom.

Nu ili nis' moja, ili je inako,
meni si gospoja, tvoj sam ja svakako,
tvoj sam rob i sužan, i s tobom nikadar
ne budem razdružan za nijednu na svit stvar.

Neka me nesreća pedipše i davi
i spravlja najveća zla mojoj ljubavi,
neće moć nje slipos učinit, ni sila,
da meni tva lipos nî draga ni mila.

PJESAN CXVI.

Evo zrak iz oči ljuvenih prosiva
i sunce s istoči svitlostju dobiva.

Liposti ponavlja u hipu gizdavu
i nove pristavlja razblude i slavu.

Lica su vesela, u zdravju primilom
ružicom proctjela rumenom i bilom,
po sred kih, plameni oružan i strilam,
spravlja bog ljuveni harat sve tijem silam.

Pravo je oholih ponosit, da znaju,
što je moć mala njih, u ku se uzdaju.

Nu onim, koji su stavljeni pod oblas
i služit spravni su priverno život vas,

razlog je i prav sud smiljen'je imati,
da im se svaki trud napuno naplati.

PJESAN CXVII.

Što se tač nemila ponosiš od mene
bivši me stavila u želje ljuvene?
Tebi se ne haje za nemir hudi moj,
koliko prem da je družih grijeh, a ne tvoj.
Tuj svitlim pozori znaš da me izrani
i ognjem razgori, a pak lik zabrani.
Ali se podobi da svitlu tač lipos
nemilos osnobi i tama nje slipos?
Obraz moj od mrca u mucu priljuti
tko vidi, srid srca boljezan oćuti,
i želi da može skroveni nered znat,
da u čem pomože, moguć ku pomoć dat.
A ti se odmećeš, ka s' uzrok i poznaš
vas trud moj, i nećeš da tužnu lika daš.
U tebi nî samoj smiljen'ja proć meni,
sama si ti trud moj, sama mir žudjeni.
Lje svakom tvrdinom nadhodiš kamen'je,
gork nalip grčinom, vrlosti zvjeren'je,
ter koja možeš, neć smilit se jednomu
ki t' želi dobra već neg sebi istomu.

PJESAN CXVIII.

U srdžbi proć meni ljubav luk opreže
i žestim plameni gorko me sved žeze;
čas ni hip ne stane; udorce ponavlja
i ranu vrh rane gorčiju postavlja.
Nije moć odoliti; ne gleda cviljen'je,
ni se će umolit, da ima smiljen'je.
A lijepa vil ka je od tuga uzrok svih
ništor se ne haje, neg drži sve za smih.
Javi se tijem diči, lje u san prihodi
sva blaga, ter liči boles ku nahodi.
Toj brani život moj u mucu usioni
i smrtni nepokoj od mene tja goni.

Tijem pokle srcu rat čini san u mir prit,
vazel bih u vik spat, nikad se ne zbudit.

PJESAN CXIX.

Općaše daj u san gospoja k meni prit
i gorku boljezan u rados obratit.
Što u dne davaše nepokoj ljut meni,
toj priznoć liječaše nje pogled ljuveni.
Tjeraše svu tugu za mal čas noćni mrak,
ter imah zlu dugu razgovor lje kratak.
A sad sved suze trem u tuzi zloj bdeći,
ako li čas usnem, oćutim trud veći;
jer nađem tolikoj dragu vil nemilu,
da jedva duh se moj održi u silu.
Mene sved zla more, i ja sam dosle živ,
a tvrde mramore sharal bi taki gnjiv.
Ni javi, ni u sni odahnut moć nije.
O moji gorci dni, o noći gorčije!

PJESAN CXX.

Tebi se dah u dar i nijesam veće moj,
ni ću bit nikadar, gospoje od gospoj.
U tvomu hotjen'ju oblas je sva moja,
dati mir žudjen'ju, i sreća svakoja.
Ni bi ti imala volju tuj ni djelo
procijenit od mala, neg prijat veselo,
neg držat od scine za zlamen velike,
pokle ti znat čine što mogu tve dike,
gdi sile človika slobodu ostavit,
a tebi do vika slugom se postavit.
Jer istom tvoj pogled svaki trud naplaća,
odgoni svaku zled, plač u smijeh obraća,
ter veće na službi želim ja tvojoj bit,
neg s drugom u družbi obladat vas saj svit.

PJESAN CXXI.

Česa dil obraz tvoj i pozor ljuveni
sved kažuolikoj žestok gnjiv proć meni?
ter ne daš u tuzi da ikad počine
vernomu tvom sluzi ki vene i gine?
Evo ja cić tvoje rasrdžbe veće mrem;
čudim se, gospoje, i dosle da živem.
Ako će s tvojom bit koristi mene strt,
vesel sam ja umrit, mila je meni smrt.
Nisam se štedil vik, ni se ću štedit moć,
vijeran bit ljubovnik i ljubeć život oć.
Ali ti što prudi da sam živ koji čas,
gdi srce sved žudi pripijevat tvoju čas,
nemoj me umorit. Sve vrijeme skončaje,
slavan glas lje na svit u vijeke ostaje.

PJESAN CXXII.

Tebe sam vrh svijeh vil ke slovu ljepotom
gospoju postavil nad mojim životom,
da t' budem na posluh vijeran rob u službi,
dokle mi s tijelom duh pribiva u družbi.
Iz tvoga izlazi pozora taj slados,
da na svit poblazi človika za rados.
Nisam se prihinil ovako da ja mnim,
prav sam sud učinil i njim se oholim.
Ni se ću pokajat, da obrah život vas
na službu potrajat slaveći taj ukras.
Jer draža nijedna stvar ne može na saj svit
od tebe ikadar na misal meni prit.
Ti s' moja sva dika i moja razbluda
i plata velika i pokoj svih truda,
ter zasve da svud grem slideć tve stupaje,
vik te se ne možem nasitit gledaje.

PJESAN CXXIII.

Zlo ti me ovaj vil porazi nevjerom,
gore neg ljuta stril trovana čemerom,
na licih noseći ljuvenu razbludu,
a srcem gojeći nenavis prihudu.

Rekal bi da veli nje pozor gizdavi:
"Hod' tko se dreseli, da se zla izbavi".

K dobru je prilična, sva blaga, sva mila,
ali su različna od toga pak dila.

Toj mene prihini, bez sumnje ter gledah
taj ukras jedini, u kom svu rados mnjah.

Gdi scijenjah bit blažen, pritužan ostajem,
do duše poražen, ter život gork trajem;
u mjesto vesel'ja vidim plač k meni prit,
da se već u vik ja ne nadam veselit.

PJESAN CXXIV.

Nî čudo da moje dni trajem u smeći,
od tebe, gospoje, na dalek stojeći;
sved mi se zlobiva boles taj ponavlja,
ka tilu dodiva, kad ga duh ostavlja.

Čudo je lje ovoj: s tobom se razdijeliv,
koja si život moj, da možem čas bit živ,
srce si moje ti i duša, ki na svit
čine nas živiti i bez njih nî moć bit.

Nu misal ljuvena ima tej kriposti,
da me sved združena drži s tvom liposti,
i ne da bit nikad, ni javi, ni u san,
bez tebe, togaj rad još nazrim bijeli dan.

Još diham, još nije prišal mi rok smrtni;
lje ništor tužnije od mene na svit nî,
ni će bit, dokle ja ne zgledam očima
pogled ki suncem sja nad tminam mojima.

Meu toj, smiljeno molim se Ljubavi,
da moj trud svršeno u zabit ne stavi.

PJESAN CXXV.

Gizdave mnoge vil' stanem ja gledaje,
za skratit koji dil zla ko me skončaje,
da gorkos oslađu željnoga poraza,
kad sliku iznađu od tvoga ukrasa.

Nu ne mnim do vika (i toj se ne varam)
van tebe nać lika, cić koje svedž zgaram.
Razgledam pozore i svaki lip obraz,
ni misal ništore zabavit ne ima vlas.

Ništor tač ljuveno nije moć gdi pozrit,
što dikam neseno tvojim vik može bit.

Ter zaman prihinit nastojim sam sebe,
jer nî moć učinit da ne mrem bez tebe.

Tamne su pri tebi sve na svit liposti
jak zvijezde na nebi pri sunca svitlosti.

Bez tebe ginem ja u mucu bez reda,
dokli me ne obsja zrak tvoga pogleda
koji me s daleče još strilja, ne kteći
da ikad mir steče svis moja želeći.

PJESAN CXXVI.

Svak zaman svis trudi u misleh na saj svit
tko spravlja i žudi ovuj vil proslavit,
nje lijepijem kosami od zlata sliku dat,
i oči k zvezdami i suncu priličat.

Zač reć, da j' vedrije nje čelo u svemu
od neba, kad nije oblaka na njemu;

reć, da se grimiz njoj na ustijeh crljeni
i bilo lice toj ružom svedž rumeni;

reć, da su snig prsi, da su stan Ljubavi,
razbor se zamrsi da ne zna što pravi.

Malo je toj reći, taj govor nije prav,
ukras je nje veći, ona je sva ljubav.

Nu kad su nje dike i gizde ljuvene
vridnosti tolike da im nî procjene,

tko će još moć kripas i razum izriti,
ter čudnu tuj lipos kom duša nje sviti,

koj na svit nikadar takmena nî bila,
ni se je slična stvar pod nebom slišila?

Trebuje da svaki ovdi je nim jezik,
čijem pamet stvor taki razbira po vas vik.

Najviše sve hvale ovakoj gospoји
kratke su i male, jer više dostoji.

PJESAN CXXVII.

Sve na svit prihodi, sve trpi do mala,
na svrhu dohodi svaka čas i hvala.
Ne može dugo stat ni lipos ni mlados,
ima se poharat i zdravje i rados.
Stvar kripka ovdi nî, tašta su sva dila,
a brži naši dni od vjetra i strila
Sve nas će ostavit: prijatelji, iman'ja,
da je naš vas sij svit, gospostva, vladan'ja.
Život se sve krade, i prî ga zgubimo,
i prî ga dopade skončan'je, neg mnimo.
Tad nam sva poginu mišljen'ja i sprave,
i kažu taštinu svjetovne zabave.
Blažen ki na vrime stavlja se od tega,
ter srcem čistime slidi put višnjega:
on tužna ovoga bitja se izbavlja,
a blaga vječnoga na nebu dobavlja.

PJESAN CXXVIII.

Nisam ja dostojan, hud sluga, da primim
u tamni ovi stan tebe ki s' kralj na(d) svim;
koga svi prostori od neba i vas saj svit
i sve jur što stvori ne mogu obhitit.
Milos je velika i ljubav koje rad
velikos tolika pohodi mene sad.
U grišne prsi ti ulaziš ljubovnik,
da budeš priniti ljubljenoj duši lik.
Andjelski kruh činiš blagovat, slabu moć
pokripljaš, i ne ckniš svaku dat njoj pomoć.
U zabit postavljajš svako zlo činjen'je,
nemoć joj ozdravljaš i hoć nje spasen'je.
Kako ću t' moć igdar zahvalit, moj Bože,
gdi misal taku har izreć vik ne može?
Tijem čini da zgara sved tvojom ljubezni,
da srce gre u plam, a pamet da bjesni.

PJESAN CXXIX.

Iz oči od vile ka ljubko tancaše
Ljubav luk i strile proć meni metaše,
i tać me raźdeže, nastrilja i smuti,
da me smrt doseže u mucu priljuti.
Ćim srce s tej rati topi se i prži,
svaka se moć skрати, ka život uzdrži.
Veće duh u taj ćas idaše iz tila,
kad se ću sladak glas, gdi spivat sta vila.
Onijem se zabavi, oćutiv tuj slados
ka nova postavi u nj kripos i rados.
Iz prsi ne poće; živ sam lje, ako lik
s milosti ne doće, neće dug bit moj vik.
Po sebi dano nî svim ranam zacijelit,
a oganj svedć ćini u pepel srce it.

PJESAN CXXX.

Slavju koji s milim pjesni
glasiš da je svrha zime
i da veće pride vrime
od vesel'ja i ljubezni.

Spijevaš jer led hudi proće,
ki neredno sve haraše,
a ųudjeni dni postaše
gdi prolitje drago doće.

Svitu novu kripos dava
zlato sunce, mući more,
stjeću novo listje gore,
polja travu, cvijetje trava.

Sad ųivuće sve stvoren'je
ljubav ćuti u radosti,
ter uzbjesni od sladosti
gorko dubje i kamen'je.

A lje ona, ku obljubi
duša moja, tvrda stoji,

tvrdi studen sama goji
s kom ljuvena sila gubi.

Ti si mnokrat biglišućii
ustavil se s tvojom drugom,
ćuvši mene, smućen tugom
tuųbe moje slišajućii.

Nije da bi u koj scjeni
tuųba moja, neg sva gine;
ųestoćije gvozdja i stine
nje su prsi protiv meni.

Venem, ginem, kopnim, sahnem,
nigdi lika ne nahodim,
ter sva pusta mjesta ohodim,
da se istuųu, da odahnem.

Vil proć meni stoji gnjivna,
neće govor moj da ćuje,
neg sve uši zatiskuje
i odvraća lica divna.

Zatoj tako vik čes prika
tvoga mira ne prikрати!
tako t' dano pripivati
s tvojom dragom tač do vika!

Ti za milos k njoj poleti,
ter običaj tvu slideći,
jasnim glasom žubereći,
htij joj riječi ove rijeti:

"Jedan koga zamamiše
tvoje dike, mira ne ima,
nikad ne da sna očima,
vazda plače i uzdiše.

Bdeć u tuzi noći traje,
u žalosti dni provodi,
dalek ljudske družbe hodi,
svoje boli naricaje.

I u svaku rič ku reče,
sved otajni uvjet njeki
spomenuje, ki zloreki
smete hinac i poreče.

Jur za jadne strile svoje
smrt pohita da ga rani,
a on sili toj se brani,
nazivajuć ime tvoje.

Zač imena slados tvoga
toliku mu kripas dava,
da se moći odrvava
tač poraza usionoga.

Lje ga život veće mrzi
gdi ne može trpjet truda,
i pustiće, da smrt huda
podere mu duh iz prsi.

Nije dosti da pogine
u najljepšu svoju mlados;
pokaži mu licem rados
i odždeni smrtne tmine.

U ljubavi sve sad gori,
razbludno je primaljetje,
svud je rados, niče cvijetje
i topi se snig na gori.

I ti reci, da vrućimi
on uzdasi led rastopi,
ki ti srce sve priklopi,
ter ljuveni plamen primi.

A ne budi tač nemila,
na njega se već ne gnjivaj,
od mladosti dni uživaj,
koji bježe kako strila".

Ter kad sve toj dogovoriš,
milos pitaj, slavju mili,
jer me ote smrtnoj sili
ako milos ku izdvoriš.

Jaoh, što mislim? što li činim?
zaman pomoć svud vapijem,
po pržini morskoj sijem,
vjetar opteć mrižom scinim.

PJESAN CXXXI.

Oh kosi prameni ki ste tač u slavi
raskošno gojeni za uze ljubavi,
oh svijetli pogledi prid kim se skončaje

svaki trud i zledi a rados nastaje,
oh usti rumene iz kijeh gre sladak van
pun sile ljuvene i miris razbludan,
oh slatki govoru prid kim se gubi slas,
kad plovuć po moru Serena pusti glas,
oh prsi, bjeloćom vrh snijega zamijerne,
koje ste pravi dom kriposti neizmijerne,
oh gizde razlike i hvale kojim nî
pod nebom prilike, ni će bit po sve dni,
mene ste daleče, i mojoj tamnosti
već sunce ne istječe tolike vridnosti,
ter daleč od vas ja tužno se snebivam
i lica sved moja suzami polivam.

PJESAN CXXXII.

Evo t' ja umiram, ne trati strile man,
Ljubavi, ni tvoj plam; tvoj rob mrem i sužan.
Sluga se tvoj zovu i služim tvoju vlas,
ti ne mož' steć novu na meni veće čas.
Nigda tvoj protivnik, dobro znaš, nijesam bil,
ali što ludo vik proć tebi izustil.
Ukaži gospoži što možeš, ka pravi,
da te se ne boji i tijem se još slavi,
da spravna čeka boj, za kušat što možeš,
hoć li moć da kad njoj i u čem odmožeš.
Ona te pogrdi oholom besjedom,
ter prsi utvrdi mramorom i ledom,
i tvojim vernima ruga se nemila
i čini proć njima krivedna sva dila.
Ti tvojih pomiluj, a koji tvoju moć
ne scijene, usiluj, da služe dan i noć.
Toli me živa neć, a budeš prostit njoj,
vječni ćeš prirok steć, ki će strt ponos tvoj.
Zač imaš mirovat s podložnim ki mole,
a protiv onim stat, koji se ohole.

PJESAN CXXXIII.

Nigdir se ne ustavlja protivna meni čes,
nove mi sveđ spravlja uzdahe i boles.

Kad prišal rok biše da me trud ostavi,
nesreće prispíše, opet se pojavi.

Daj kigod svak ima razgovor, ja nijedan,
s tugami većima svaki mi pride dan;
ter sve što već hitim da bi mi doć prija
k stranami čestitim gdi moje sunce sja,
to veće nastaju iznenad nezgode,
koje me smetaju i dalje zavode.

Jaoh, dali pokoja neću ja vik imit?
dali će smrt moja pošastje ovo bit?

Dobra vik nijednoga ne kušah u ničem,
ter se već ovoga živjen'ja odričem.

PJESAN CXXXIV.

Mnokrat se ja spravim opojen ljubezni,
da ki dil objavim tih dika u pjesni,
kih višnji postavi veći broj u tebi,
neg cvitja po travi i zvizda po nebi.

Vridnos njih smišljaje, zađe mi sva pamet,
jezik nijem ostaje i ne vi što će rijet.

Jer vridnos u svakoj taka je, da nî moć
najvišim hvalam k njoj na blizu uvik doć.

Ter je stvar neredna da hitim plovat ja
po moru koje dna ne ima ni kraja.

Lasno bi uljesti u ove prostore,
ali van izljesti trudne su pokore.

Možebit još stečem po tebi kriposti,
da ki dil izrečem tolike vridnosti,
tijem za sad mućeći tribuje da stanu,
lje tvoju slideći sveđ lipos izbranu,

dokle me pomiliš sunčanim pozorom
i milo nadiliš andjelskim govorom.

PJESAN CXXXV.

U prvi cvijet moje mladosti drag ukras
gizdave gospoje svu nad mnom steče vlas,
srce mi posvoji i u zlat vez stavi,
a dušu opoji nebeskom ljubavi.

Taj čas ki obratih k nje licu moj pogled,
prtvoren drugi bih i drugi slidih red.

Mom vidu zda kripos izvrsna nje gizda,
da može zrit lipos ka stoji vrh zvizda.

Tada mi vrh svega lijepa vil omili,
koja me višnjega slidit put usili,
i dâ znat jer hvale i slave sve na svit
kratke su i male, ni mogu dugo bit.

Otada ošad ja što ljubi i slidi
pun tašta vesel'ja narod ki ne vidi,
uživam radosti ke vrijeme ne hara,
daleče gorkosti svjetovnih privara.

PJESAN CXXXVI.

Želiš znat, kako ja provodim ove dni
i jeli vil moja milosna što meni?

Znaj, da se sve veće od mene ponosi,
službu mi nameće i sved' trud prinosi.

Cić toga na svakčas obujmljen tugami
polivam blid obraz prigroznim suzami,
i hteć se odrvat dosadnoj boljezni,
razgovor ištem dat sam sebi u pjesni.

Njekad nje liposti pripijevam, a njekad
glasim sve gorkosti ke mi zda ljuven jad.

Sved' tužim prašaje, nu zaman, smiljen'je,
zač vazda gluha je na moje tužen'je.

Vazda moj tužni cvil i molbe pogrđi,
koliko da nî vil, neg mramor pritvrđi.

Taki je život moj, sad plačem, sad poju,
služeći tolikoj žestoku gospoju.

A ti sad objavi, u čem dni provodiš,
i kako s ljubavi miran se nahodiš.

PJESAN CXXXVII.

Hlepim ja i ginu od straha za gledat
lipotu jedinu ka mi zda smrtnu rat.

Lje želja protiva bojazni sved stoji,
studen joj razgriva, vodi me k gospoји,
prid kojom kad budu, oćutim taku slas,
da sebe zabudu od ćuda u taj ćas

gdi lica zamjerim, ka tvorac svih stvari
nebeskijem dikam svim zamijerno nadari.

Tuj vidim liposti ke ne ima vas svit saj,
kolike kriposti da ovdі ćine raj.

Tać se svis moja sva napuni vesel'ja,
da nije blaženstva u kom tad nijesam ja.

Ali mi dobro toj potrpi kratak hip;
osnobi život moj gorćiji pak nalip.

Najdilji rok bude meni tuj prikrtak,
ter s veće požude trne mi srce pak.

Zać, odkle zora van prid suncem izide,
i dokle trpi dan i noćni mrak pride,

i zvizde ćim svite, ne bih ja gledat sit
nje gizde ćestite, mogal bih i umrit.

A kad se ponese od slućbe ljuvene,
ter lica odnese na stranu od mene,
ali ki proć meni ukaće gnjiv, tada
u mucu pakljeni mućim se pun jada.

Tolike boljezni budu me obujmit,
da misal uzbjesni u želji na smrt prit.

Za sve toj dotjećem prid pozor jedini,
jer po toj mir stjećem, ka mi sved rat ćini.

RJEČNIK

andioski - andeoski

Apolo - Apolon, starogrčki bog sunca, pjesništva i glazbe, te zaštitnik lječništva

Babel - Babilon

bisaci (lat.) - bisage, torba

bitje - biće

bljusti (prez. **bljudem**) - čuvati, promatrati

Bneci - Venecija

boljezan - bolest, bol

bržek - valjda, vjerojatno, radije

capiti - cvjetati

captjeti - cvjetati

cavtjeti - cvjetati

celov - cjelov, poljubac

cić, cića - zbog, radi

cijeć, cijeća - zbog, radi

cklo - staklo

ckniti - kasniti

čas - čast

čas - kob, sudbina

čtiti - čitati

dake - dakle

daleče - daleko

daž - dažd, kiša

dil - zbog, radi; **dil togaj** - radi toga

dili - djelima

dim - v. **diti**

diti - reći, govoriti, kazati; **dim** - kažem, govorim

dmiti - puhati

doditi - dodijati, dosaditi

domoriti - dodijati, dosaditi

dresel - tužan, žalostan

dreseliti se - žalostiti se

dresel'je - žalost, tuga

dvići - dići

dzora - zora

er - jer

furda (tur) - otpadak, nitkov

Glušac - **Savko** ili **Sabo Mišetić**

Bobaljević Glušac (1529-1585),

dubrovački pjesnik i vlastelin

neobuzdanog temperamenta, nadimak

Glušac dobio jer je zbog bolesti oglušio,

pisao na talijanskom i na hrvatskom;

djela: Rime amorose, pastorali e satire,

Jeđupka, Arijadna u odjeljenju Tezeja, te

pjesme i pjesničke poslanice

suvremenicima (Vetranoviću, M. Držiću,

Pelegrinoviću, D. Ranjini i dr.)

goj - sklad; spokojstvo, mir

goru - gore

greb - grob

gresti (prez. **grem**) - ići

har - milost, korist; sreća

harnost - zahvalnost

hinac - prijetvornik

hip - čas

hrabar - momak

inako - inače, drukčije

Ipokrat - Hipokrat, glasoviti grčki

liječnik i znanstvenik iz 4. st. pr. n. e.,

smatra ga se osnivačem lječništva

istoč - istok

it, iti - ići

izeti - uzeti, izvaditi, izvući
iznevar - iznenada

Jačint - u starogrčkoj mitologiji lijepi sin spartanskog kralja Amikla, ljubimac Apolonov; ubio ga iz ljubomore bog vjetra Zefir; iz njegove krvi izrastao je cvijet hijacint ili zumbul

jak, jakno, jakino - kao

Janko Vojevoda - Janko Sibirjanin (ili Hunyadi János), ugarski vojskovođa, potomak velikaške obitelji iz Erdelja. Uspješan ratnik, potukao Turke kod Beograda, kod Sibinja, u Transilvaniji, osvojio Niš i prodro do Sofije. Od 1446.-1452. bio je regent za malodobnog kralja Ladislava V. Posthumusa. Poražen je od Turaka 1448. na Kosovu

javi - na javi

jednaga - zajedno

jur - već

kaćunak - orhideja, podrimunak, biljka gomoljasta ploda koji se koristi za spravljanje napitka salepa

kami - kamen

kip - tijelo

kon - kod

kraci - kratki

krivedno - suprotno od pravedno

krpuša - zvrčka, udarac prstom po nosu

ktiti, ktjeti - htjeti; **kćah** - htijah

kuč - željezni vrh

las - udobnost, nerad

lasno - lako

legati (tal.) - čitati

Lehsandro, Lehsandar veliki -

Aleksandar Veliki

libro (lat.) - knjiga

lijenka - motka

lik - lijek

lipir - leptir

lir - ljiljan

lis - list

lje - tek, samo

Ljubav - bog ljubavi, Eros, Amor

ljuven - ljubavan; drag, ljubak

ljuvezan - ljubav

man - uzalud

Mantua - Mantova, grad u Italiji, rodno mjesto Vergilijevo

manjara - sjekira

mao - malen

meu - među

Mida - mitski kralj Frigije; pretvarao u zlato sve čega se dotakao

muče - šutke, šuteći

Murat Otmanović - turski sultan (bilo je nekoliko sultana s tim imenom)

nadiliti - razdijeliti

naju - nas (ostatak duala)

nalip - otrov

naloga - bijeda, zlo, nevolja, stiska

Narčis, Narčiz - Narcis, u grčkoj mitologiji lijepi mladić koji se zaljubio u svoju sliku u vodi i umro na obali

potoka; iz njegova tijela izrastao je cvijet prozvan njegovim imenom

nehar - nezahvalnost

neharan - nezahvalan

nenaviditi - zaviditi

nepokoj - nemir

neprištav - neprestano

ner - nego

neredno - bez reda, mimo reda; nemilo (pored uobičajenog značenja)

Nika - starogrčka božica pobjede

nim - nijem

Nireo - Nirej, jedan od najljepših grčkih ratnika pod Trojom, kojemu je, međutim, nedostajala hrabrost

ništore - ništa

ništore - ništa

obladati - ovladati

oblas - vlast

očac - "rupa na prstenu u kojoj stoji dragi kamen" (Akad. rj.)

oć, oći (prez. **ođem**) - ostaviti

odckvrnuti - oskvrnuti

odijeljen'je - rastanak
odiliti se - rastati se
oditi - odjeti, odjenuti
odličiti - odlučiti
odlog - olakšanje, odgoda
odždenuti - otjerati
ođem, ođeš, ođe - v. oć
oholas - oholost
osnobiti - ozlijediti
ošad - otišavši
otišten - odbijen
oždenuti - otjerati

Parid - Paris, sin trojanskog kralja
Prijama koji je oteo lijepu Helenu, što je bio povod trojanskog rata
parjati - ostaviti, napustiti, odagnati
pedipsati - kazniti
pedjepsan - kažnjen
plav - brod, lađa
Plovdin - Plovdiv, grad u Bugarskoj
poblaziti - pomilovati
počitati - poštovati
podhiba - nevjernost
pokle - budući da, jer, pošto
poludnji - podnevni
poraz - pogibija, propast; jad, tuga, nesreća
posilati - pošiljati, slati
pospješan - hitar
pospiješati - žuriti, hitati
pozor - pogled
prašati - pitati
praviti - govoriti, kazati
prćija (tur.) - miraz
prem ako - premda, mada
prihiniti - prevariti, zavesti
primaljetje - proljeće
primoći - pobijediti
proctjeti - procvjetati
puklina - pukotina

rat (gen. **rati**, ženski rod) - rat
razgovor - utjeha, savjet
razmi - nego, tek, jedino, osim
raždeći - užeći, zapaliti
rih - rekoh; v. **riti**

riti, rijeti - reći
Rodulf Česar - Rudolf II (1552-1612), austrijski car, od 1527. hrvatsko-ugarski kralj

saj - ovaj
sambeča - skok na jednoj nozi
samohoć - slobodan, svojevoljan, dragovoljan
saviše - suviše
sciniti, scijeniti - cijeniti; misliti, smatrati
sckniti - zakasniti
Serena - Sirena
si, sij - ovaj
skončica - skok na objema nogama
skupos - škrtost
slavic - slavuj
službeni - uslužan, koji služi
smeća - smutnja, neprilika
smin'je, smjen'je - smjelost, hrabrost
Sonetto di Bartolommeo Nale in lode del signor Domenico di Simone Zlatarić (tal.) - sonet Bartolomeja Nalješkovića u slavu gospodina Dominka Šimunova Zlatarića
spila - spilja
spražiti - sažeći
stupaj - korak
sulica - motka za hodanje
svijećati - svijetliti
svis - svijest
svjet - savjet
svrha - kraj, konac

šip - vršak, šiljak
špotica - sramotica
štopela - sandala, papuča

tač - tako
teg - rad, posao
tegnuti - dodirnuti
tiriti - tjerati
tonota - zamka, mreža
trg - trgovina, trgovačka roba
triš - triput
trjesak - grom

trsan - travnjak

truđen - umoran

tul - tulac za strijele

tutako - tu, ovdje

uckniti - zakasniti

ulački - **na ulačku**: poput ulaka, glasnika, glasonoše; brzo, hitro, mijenjajući konje na postajama

uprašati - upitati

usilos - sila, moć; patnja

usion - silan, moćan

utih - utjeha

uvada

uzbljusti (prez. **uzbljudem**) - usčuvati

vaj - jad; (uzvik) - jao!

var - varka

vazam - uzevši

vazeti - uzeti

velmi - veoma

vesiti - biti vezan

vik, vika - uvijek; uz negaciju - nikad

vil - vila, draga

vim - znam (v. **viti**)

viš - znaš (v. **viti**)

viti (prez. **vim, viš, vi...**) - znati

vlas - vlast

vuhovati - varati

zabit - zaborav

zabiti (prez. **zabudem i zabudu**) - zaboraviti

zabitje - zaborav

zač - zašto; jer

zaman, zamani - uzalud

zamijerati - ugledati

zanoriti - zaroniti

zasve da - premda, mada

zbljusti se (prez. **zbljudem se**) - sačuvati se

zdati - zadati, dati; sagraditi

zenuti - cvjetati, pupati

zgar - odozgo

zlamen - znamen, znak

zlamen'je - znak

zled - zlo

žuberiti - žuboriti, žamoriti

ABECEDNI POPIS PJESAMA

Ako t' moj obraz blijed ugodno nî gledat	40
Bojeć se da meni vik se ti neć smilit	87
BOLES NA DALEČE SVOJE GOSPOĐE.	46
Čemu je suzami da glasim nemir moj	79
Čemu neć da čekaš? ali se toj prima	88
Čemu već da cvilim? zašto li nastoju	60
Česa dil obraz tvoj i pozor ljuveni	106
Čim dalek moja čes drži me po sili	87
Čini što s' počela; ne vjeruj zlu momu	37
Čudiš se sved, vilo, i prašaš na svak čas	40
Da bi mi moć lipos izdvorit ovej vil'	64
Da meni veseli ne braniš pogled tvoj	40
Dali ja plaćen bih svakim zlom za trud moj	74
Dali, jaoh, dvije zvizde ljuvene prikri mrak	98
DEL MEDESIMO.	33
Deset krat zora dan skončavši noć stvori	98
Deset ljet prohodi, ako se ne varam	95
DUŠI SVOJOJ.	30
Evo t' ja umiram, ne trati strile man	112
Evo zrak iz oči ljuvenih prosiva	103
Ginu, jaoh, kako san sva dobra na saj svit	102
Gizdava gospoje, sva diko ljubavi	81
Gizdave mnoge vil' stanem ja gledaje	108
GOSPODINU DINKU RANJINI VLASTELINU DUBROVAČKOMU.	45
GOSPODINU DINKU RANJINI.	49
GOSPODINU F. K.	52
GOSPODINU MARU KLJAŠIĆU.	59
GOSPODINU S. B. (Ah, nemoj toli stat nemiran odveće)	48
GOSPODINU S. B. (Razgovor ponavljaš i vrijedni nauk tvoj)	56
Hitro tajim i pokrivam	77
Hlepim ja i ginu od straha za gledat	115
Hoće li ikada vrijeme doć, da pozrem	71

Dominko Zlatarić: Pjesme

Iz oči od vile ka ljubko tančaše	110
Ja gorim i pojem veselo u pjesan	62
Još odkle ti pozna da divni pogled tvoj	90
Još od prij' svu moju stavil sam kripko moć	89
Jur dzora vrhu nas rumen zrak razmeće	85
Jur poznam i vidim, da zaman stupaje	90
Kad godir mjesto ja spomenem i vrime	38
Kad lice veselo ovej vil' najprijja	35
Kad lišće na prozor ovaj vil iznese	97
KAJE SVOJE GRIJEHE I PROSI OD BOGA MILOS.	56
Ka srića bi moja i milos oni dan	38
Ka zvijezda zlobiva vodi vas naprijeda	35
Kaže se ma vila milosna neki hip	39
Koli ja prominjen ćutih se u meni	63
Krasnu te svršeno i dragu Bog sazda	82
Lipos kom nadili Bog tebe svršeno	80
Ljubav mi sved' pravi: Zamijeraj ovaj vil	80
LJUBAV PIRAMA I TIŽBE	7
Ljubke ti plamene iz lijepijeh očiju	91
LJUBOVNIK UČINJEN PRAH OD ČASA.	54
Ljuven luk i strile ne držah od scjene	101
Ljuvena toli moć oblada tužnu mnom	62
Ljuvene pun tuge tukuć se pozadoh	45
MIHO DOMINKA ŠIMUNA ZLATARIĆA.	33
Mnoga je razlikos u mislijeh sved' mojih	78
Mnokrat mi ljuven boj tač prike zda trude	99
Mnokrat se ja spravim opojen ljubezni	113
Mnozi bde želeći vaskolik svit vladat	37
MOLBA JEDNOJ MLADICI DA GA PRIGRLI.	48
Molim te, Bože moj, proć meni obrati	94
'Mrem s tebe', rijeh tebi; 'rugaš se', reče ti	36
NADGROBJE BUĆA PLOVDINJANINA.	73
NADGROBJE DINKA RANJINE.	61
NADGROBJE GOSPODINA MIHA MONALDA.	18
NADGROBJE ISTOGA. (Ovi je grob pokril ZLATARIĆA kosti)	19
NADGROBJE ISTOGA. (Putniče moj mili, ako si rodil kad)	27
NADGROBJE MARGARITE.	55
NADGROBJE N. N. (Meni prika smrt ljepšemu)	54
NADGROBJE N. N. (O putniče, ovdi kosti)	55
NADGROBJE VICE.	49

Dominko Zlatarić: Pjesme

Ne čin', da tvoj um zamijera	72
Neka ti zao človik gizda se u zlobi	76
NENAVIDOS NOĆI.	50
NEPOKOJ NA DALEČE SVOJE GOSPOĐE.	46
Nesrećni ljubovnik svudi se oziru	44
Nî čudo da moje dni trajem u smeći	107
Nigdir se ne ustavlja protivna meni čes	113
NIKA ČINI DAR OD SVOGA ZRCALA BOŽICI VENERI.	53
Nisam ja dostojan, hud sluga, da primim	109
Od kosi prameni s kim zlato gubi čes	34
Odlučim ja mnokrat ovoj vil ne dvorit	58
Od tebe čuh ja rit, kad ti cvil odkrih moj	84
Oh kosi prameni ki ste tač u slavi	111
Općaše daj u san gospoja k meni prit	105
Opet se pripravlja ufan'je k meni doć	58
Ova me gospoja hitro tač priblazi	74
Poče se odkrivat očiju svitli zrak	100
Pokle sam kroz ljubav pun smrtna nemira	56
Pokle želiš da t' očitim	96
Poprav se može rit, gospoje, da nije	79
Priđe dan ki nosi žestok glas; čujem rit	75
PRISLAVNOJ DJEVICI MARIJI.	31
Pritrudne me oči, sve suze parjajte	101
Prošli su mnozi dni (koli sam pritužan!)	36
RAT SUPROĆ OMRAZI.	43
Sad s ribam steć Febo, ke mati Ljubavi	64
Sad se ja blažen mnim: ovdí je vil draga	81
Slavju koji s milim pjesni	110
SMRT PORCIJE BRUTOVE.	85
SONETTO DI BARTOLOMMEO NALE IN LODE DEL SIGNOR DOMENICO DI SIMONE ZLATARIĆ.	32
Strile van izima i oštri ljuven bog	76
Studena vil nika užiže pozori	39
Sužan bit i gorit u ognju zlo nije	84
Svak zaman svís trudi u misleh na saj svit	108
Sve je već žestočij' udorak ki meni	66
Sve na svit prihodi, sve trpi do mala	109
ŠALI S GIZDAVIJEM PRIJATELJEM (S TOMOM NADALOM BUDISLAVIĆEM).	67
ŠPOTICA PRIJATELJU.	49

Što hoću? što činim? s kijem li boj spravljam bit? _____	57
Što se tač nemila ponosiš od mene _____	104
Što takoj, gospoje, u ognju pribivaš _____	88
Što veće gospođu ja molim, to veću _____	95
Tebe sam vrh svijeh vil ke slovu ljepotom _____	106
Tebi se dah u dar i nijesam veće moj _____	105
Tegnu me tva ruka, Bože moj, ter boles _____	65
Ti svijetlijem pozorom sunčana uresa _____	71
Ti želiš nemila, da mi prij' dođe smrt _____	63
Toli drag i sladak i toli pun čudnih _____	99
Toli je čes moja pritužna, da u vik _____	91
Trnem ja predajuć i ne imam pokoja _____	89
TUŽBA DA ZALUDU DVORI JEDNU VILU KOJA NE ZNA LJUBAV ŠTO JE. _____	47
TUŽI SE NA ODVRTNOS SVOJE VILE. _____	42
U drugoj čim strani prosvjetlja sad druge _____	44
U HVALU JEDNE VILE I NJE LIPOSTI. _____	41
U HVALU POKOJA I MIRNE PAMETI. _____	41
U plač se obraća razgovor slatki moj _____	66
U prvi cvijet moje mladosti drag ukras _____	114
U PRVO KNEŠTVO GOSPODINA JERA KLISOVIĆA 1609 SETEMBRA. _____	86
U SMRT F. P. _____	52
U SMRT GOSPOĐE KATE DŽONKOVE RULJIČIĆ. _____	29
U SMRT GOSPOĐE KATE MIHOVE ZLATARIĆ. _____	22
U SMRT GOSPOĐE LINJE JEROVE KLISOVIĆ. _____	16
U SMRT GOSPOĐE MADE NIKOVE ZLATARIĆ, GOSPODINU BARU ZLATARIĆU NJE SINU. _____	17
U SMRT GOSPODINA ANDRIJE MERNIĆA. _____	30
U SMRT GOSPODINA ANDRUŠKA NEMANJIĆA, GOSPODINU NIKU DŽUKA NALJEŠKOVIĆA. _____	23
U SMRT GOSPODINA BARA ZLATARIĆA. _____	18
U SMRT GOSPODINA BARTOLOMEA PEŠONA. _____	20
U SMRT GOSPODINA MARA JERKULIĆA, GOSPODINU FRANU BRATU NJEGOVU. _____	24
U SMRT GOSPODINA MAROJA MAŽIBRADIĆA ŠULJAGE. ___	20
U SMRT GOSPODINA MIHA MATUFIĆA. _____	16
U SMRT GOSPODINA SAVKA MIŠETIĆA GLUŠCA. _____	24
U SMRT GOSPODINA ŠIMUNA ZLATARIĆA OCA SVOGA. ___	23
U SMRT GOSPODINA TOMKA VODOPIĆA. _____	22
U SMRT ISTE. (Gdje si, mâ svitlosti, životu slatki moj?) _____	17

U SMRT ISTE. (U mjesto prćije prim', KATE, suze ove) _____	28
U SMRT ISTE. (Deveti dan tvoga života teciješe) _____	29
U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI DIJANI DRŽIĆ ŽENI NJEVOJ. _____	19
U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI FIORI DZUDZORIĆ ŽENI NJEVOJ. _____	21
U SMRT ISTOGA, GOSPOĐI MARI DŽONVIĆ ŽENI SVOJ. _____	26
U SMRT ISTOGA. (Vajmeh! sin slatki moj za poraz meni bi) _____	26
U SMRT KATE KĆERE SVOJE KOJA PRIMINU NA 8. NOVEMBRA 1596. _____	28
U SMRT KATE SVOJE SESTRE. _____	51
U SMRT ŠIMUNA SINA SVOGA PRVOROĐENOGA _____	25
U srdžbi proč meni ljubav luk opreže _____	104
Uzdah se odveće u moju nekad moć _____	73
UZDISAN'JE NA PRVO SVOJE BITJE SLOBODNO, CVILEĆI POSLEDNJE PODLOŽNO LJUBAVI. _____	43
Već lijepe dvi oči svital dan izvode _____	100
Veće krat budem reć sam sebi: Što tvoriš? _____	86
Veće krat nemir moj odlučim tebi rit _____	36
Velmi se ponosiš kroz dike ljuvene _____	70
VILI BJEGUĆOJ. (Odkle znam, gospoje, da pozrit tvoj ures) _____	51
VILI BJEGUĆOJ. (Kud spravljaš poč, vilo? kamo se potežiš?) _____	61
Vuhuje da boli, ter s himbom ištuć lik _____	73
Za moju nesreću molbami ke stvorih _____	70
Zač da ja ne zovu blažen tvoj plam i stril _____	34
Zlo ti me ovaj vil porazi nevjerom _____	107
Želiš znat, kako ja provodim ove dni _____	114